

R. Rask.

Sagan um tíu ráðgjafa.

398

plus

S a g a n

um

Pá tíu Nádgjafa

og

Son Njád Bachts
Konungs.

Frítt útlagt af dönsku.

Landbóklaug

V i d e y a r Klaustri, 1835.

Prentað á kostnað Studiosi P. Jónssonar,
af Prentara Selga Selgafyrni.

Jungáungurinn.

1. Kapítuli.

Þro er mælt, að í forneskju væri ríkur konungur, að nafni Ázád Bacht, hann sat í borginni Kenim Medúd, og náði ríki hans til landamerkja Sed sítanís, og þaðan allt til sjóar. Hann hafði 10 Ráðgjafa til fjárvardveitzlu og landráða; sjálfur var hann snildur maður og stórvitur. Það var einn dag, er konungur fór á dýraveidar með nokkrum af hermönnum sínum, að hann sá þérara einn ridandi, er leiddi múlasna eftir sér; á múlasnanum var himinsedull, og haldad í fríng með gullöfnum dúfi, er dreginn var á band, sem prýdt var með perlum og gímsteinum; margir riddarar voru þar í fríng. En er Ázád Bacht konungur leit þetta, yfirgaf hann fylgjara sína og reid eftir riddur

unum og þeim árinnssta múlafna, og er hann náði þeim, spurdi hann þénarann og mælti svo: hverr á þenna himinsfödu? og hvað er í honum? þénarinn, sem ekki vissi að hann átti tal við Azád Bacht konung, svaradi honum á þessa leid: Ássahend, ráðgjafi Azáds Bacht konungs, á föduinn, en dóttir hans er í honum, hverja hann ætlar að gefa Bád Scha konungi til eigin konu. Meðan þeir áttu þetta að tala, lýpti mérin tjaldskórinu frá föduinn, til að sjá þann eð taladi, og gat að líta konunginn. En er konungur leit hana og fé vort hennar og vænleik (því hún var föenna födust), féldi hann þegar áft til hennar, og gíffst honum svo hugur við vænleik konunnar, að hann varð með öllu heilladur af þessu. Hann sagði þá við þénarann: snúdu aftur með múlafnann; eg er Azád Bacht konungur, og vil taka hana mér fyrir konu, og af því Ássahend fadit hennar er ráðgjafi minn, mun hann fúslega gefa sitt jafurdi til þess, og mun honum þetta ekki móti skapi. Þénarinn svaradi: Gud leingi líf þitt, konungur! haf þolinmæði við mig; uns eg segi herra mínum, födu hennar, frá þessu, og gétur þú þá feingid hennar með hans samþykki; það er hvorki rétt né þér særmandi, að taka hana þannig,

ad fœdur hennar óafóitandi, því þar með gjerir þú honum vanvirðu. Konungur svaradi: Það er bæði, að eg nenni ekki að bida hér, meðan þú ferð heim til fœdur hennar og hingað aftur, enda er það einginn vansi fyrir fœdur hennar, ef eg fæ hennar. Þá mælti þénarinn: einginn hlatur, herra! sem gjörður er ófyrirsýnju, gétur orðið langgædur, eða nokkrum til ánægju; það sémir þér aungvanveginn að taka hana svo svöirðilega; njót þess, sem þér er gagn að, en tortýn ekki sjálfum þér með ofmiklu bráðlæti; eg veit að fœdur hennar mun falla þetta þvingt, og mun allt af því leiða, er þú nú tekur upp. Konungur svaradi: Afshænd fadur hennar er þegn minn og undirgáfinn þræll, og hirti eg ekki hvort honum líkar þetta vel eður illa; tók hann þá í tauminn á múlafnanum, og fór með meyuna heim til aðseturs síns og giptist henni; hún hét Beherdsjúr.

2. Kapítul.

Þénarinn fór nú með riddurinum heim til fœdur mærinna og mælti við hana: Herra! þú hefir þjónað konungi þessum í mörg ár með trú og hollustu, en hann hefir nú tekið dóttur þína, án vilja þíns og vitundar: hann

sagði honum síðan hvornig farid hafði, og hværfa konungur hafði með ofelki flutt á burt dóttur hans. Þegar fadirinn heyrdi það, veiddist hann ákaslega, sáfnadi saman fjölda stríðsmanna og mælti við þá: meðan konungurinn skipti sér ekki af öðrum en egia-konum sínum, var ofs að honum ekkert mein, en nú hefir hann lagt hendur á vörn helgidóm; það er því ráðlegast, að vér leitum annars hælis, hvar ofs sé óhætt. Síðan skrifaði hann Azád Bacht konungi svolátandi bréf: „Eg er þinn undirgæfinn þegn og anaudugur þræll, og dóttir mín er þín ambátt; Gud hinn allrahárfsti láti þig leingi lifa, og æfi þína fram lida í gleði og gamni! Þingad til hessi eg verid bodinn og búinn að þjóna þér og gæta lands þíns, og reka af hendi þér óvini þína, en nú mun eg verda hálfu kostgæfari á það, en eg þingad til hessi verid, því það verður mér nú yndælt, síðan þú fékst dóttur minnar.“ Þetta bréf sendi hann með gjöfum á konungs fund. Strax er sendibodin kom og konungur hafði lesid bréfið, og gjafirnar voru frambornar, varð hann stórllega feginn, og sinnti nú ekki öðru en veizlum og samdrykkjum. Hinn æðsti af ráðgjöfum hans géff þá fyrir hann og mælti: Þú skalt vita, herra konungur! að

Ásfaheind ráðgjafi þinn er þinn dóttur,
 því hann er óánægður af því, er þú tókst
 dóttur hans með valdi; og af bréfi því er
 hann skrifaði þér, þarftu ekki að vera glá-
 ur, eða fagna hans góðu orðum og gis-
 mælum. Konungur hlýddi að sonnu á þessu
 orð ráðgjafans, en lét þau sem vind um eyr-
 un þjóta, og héldu uppteknum hætti um
 veizluhold, leiki og gláðværdir.

3. Kapítuli.

Þessu næst skrifaði ráðgjafinn Ásfaheind
 annað bréf, er hann sendi öllum höfðingjum
 í ríki konungs, hvort hann sagði þeim, hvorn-
 ig farir hefði milli hans og sín, og hvorsu
 hann hefði rætt dóttur sína með ofríki; og
 mun hann þó — sagði hann — hraklegar út-
 leika yður en mig. Þegar bréf þetta var
 geingid um kring meðal höfðingjanna, þá er-
 svo sagt, að þeir komu allir á fund Ásfa-
 hendis, og spurdu hann: hvornig þetta hefði
 tilgeingid; hann sagði þeim þá upp alla sögu,
 og hvorsu farir hefði fyrir dóttur sína. Þeir
 tóku þá allir saman það ráð að drepa kon-
 ung, og héldu strax af stað með her manns
 til móts við hann; varð konungur ekki þessa
 ófriðar var, fyrr enn herinn þusti að höfuð-

borginni. Þá mælti hann við drottningu sína: hvað skal nú til ráðs taka? hún bad hann sjálfann fyrir sjá, en kvadst þúin að gjöra það er hann vildi. Konungur lét þá selja tvo góða útvalda hesta, annan handa sér en hinn handa drottningunni, síðan tóku þau með sér það, er þau máttu af gulli, ridu út af borginni og stöðu um nóttina til þeirrar Kirkvónskú, eydimerkur; en Ássahend fór með herinn inni borgina, og tól þar við öllum yfirráðum. Drottningin, kona Azád Bacht & konungs, er kominn var að falli, tól léttafóttina umhir sjalli einur; þau stigu þar af hestum sínum íhlýðinni, hjá vatnslind nokkurri og ól drottningin þar sveinbarn svo sagurt sem túngl í föllinga; hún tók móttul sinn, er allur var gulli ofinn, og reyfadi sveininn þar í. Þau voru þar um nóttina, og nærði móðirin sveinann á brjóstum sér. Um morguninn mælti konungur við hana: við liggjum hér yfir sveini þessum, og getum þó hvorki verið hér, né heldur komist burt með hann; við verðum því að stjálja hann hér eptir og halda áfram, því Gud er máttugur að senda honum einhvörn, er taki hann að sér og veiti honum uppfostrur. Grétu þau nú bæði fagraum tárnum, stildu sveininn eptir hjá lindinni, reyfadan í silkimottlinum, sem áður er umgét-

id, og legðu hjá höfði hans þrýngju með þúsund gullpeningum í, stigu síðan á hesta sína og héldu áfram flóttanum. En eftir Guðs ráðstöfun bar svo við, að ræningjar yfirfællu kaupmenn nokkra, nálægt umgétinu fjalli, ræntu þeir kaupmennina vorum þeim, er þeir höfðu meðferðis, og héldu síðan útaf leid upp undir fjallid til að skipta ránfánginu. En er þeim varð litid upp til fjalls-
hlýðarinnar, komu þeir auga á silkimóttulinn og stigu af baki til að vita hvað það væri; og sjá, þetta var sveinninn reyfsadur í silkifá-
unni, og gullid er lagt hafði verid hjá höfði hans. Þetta undrudust þeir mikillega og mæltu: Guð komi til, hvað mun dreingur þessi hafa gjört þess, að hann er hér kominn? Þoríngi ræningjanna áskildi sér sveinninn, gullinu skiptu þeir með sér; hann tók sveinninn í sonar stöð, og nærði hann á mjólk og palmavíðar ávörtum, þángad til hann kom heim, síðan fékk hann handa honum föstru; er skyldi vera með hann.

4. Kapítulí.

Nú áð Bacht konungur og drottning hans fóru nú leidar sinnar, og létu ekki fyrir enn þau komu til konungsins í Persíu, er

Þófró hét; hann tók vel á móti þeim, veitti þeim allt er þau með þarftu, fékk þeim gott herbergi, og lét segja sér allt um gægi þeirra til þess þá var komið; síðan fékk hann konungi fjölda manns, og lagði til gnótt fjár, til að kosta herinn. Azád Bacht konungur var þar um hríð, meðan hann hrestist af slóttarum og bjó her sinn til heimferðar; síðan valdi hann sér hentugan orustustað, hvar hann skyldi berjast við Ássahend; lagði undir sig landið, yfirvann og drap hann, fór síðan heim í höfudborgina og setti sig aptur á veldisstól forfedra sinna. Þegar hann var seztur að í ró og fríður væri á kominn í ríkinu, sendi hann til fjallsins, að leita að sveipinum, en sendi mennirnir komu aptur svobúnir, og sögdu konungi, að þeir gæti ekki fundið hann.

5. Kapítuli.

Nú lídu langir tímar, og sveinninn, konungs-son vor upp hjá ræningjunum og sat fyrir ferðamönnum á þjóðbrautum; því í hvört sinn, er þeir fóru heimanad til að ræna, höfdu þeir hann með sér. Eitt sinn, sem optar fóru þeir heimanad og ætluðu að ræna kaupmenn í landinu Sedstán, en kaupmenn þessir voru hraustir og stulir, og höfdu

miðlar vortur meðferðis. Þeir höfðu áður frétt, að ræningjar væru þar í landinu, og því búið vel fyrir, þeir gærdi nú ráð sín og sendu njósnarmenn undan sér, er bráðum komu aftur og báru þeim vissu fregn af ræningjunum. Kaupmenn bjuggu sig því til bardaga. Og þegar er ræningjarnir nálgudust kaupmennina, legðu þeir að þeim; en kaupmenn veittu vidnám, og varð þar hardur bardagi, er lyftadi með því, að kaupmennirnir báru reyfarana ofurlíða, drápu suman en hinir flýdu undan; dreinginn, son Azád Bachts konungs tóku þeir til fanga. En er þeir sáu, hvað efnilegur dreingurinn var, bæði fridur og vel varinn, spurdu þeir hann, hvort fadir hans væri, og hvornig hann hefði komist til ræningjanna; en hann kvaddist vera sonur fyrirmanns ræningjanna. Þeir tóku hann síðan og fluttu til lands Azád Bachts konungs, fadur hans. En er þeir komu til borgarinnar, og konungur frétti til þeirra, bad hann þá koma til sín, og færa sér nokkra sémilega gjof. Og er þeir komu fyrir konunginn, og hann leit sveininn, spurði hann, hvort son hann væri. Þeir svorudu: þegar vér, konungur, förum að vögum nokkrum, yfirféll oss ræningja flokkur; en vér legðum til bardaga við þá og unnum sigur, og tók-

um dreing þenna til sjánga; síðan spurðum vér hann um faderni sitt, og kvæðst hann vera sonur ráðgjafaríngjans. Konungur mæltist til að fá sveininn. Þyrirmadur kaupmannanna svaraði: völdugi konungur! Guð þessir svo fyrirhugað, að sveinn þessi skuli gífast þér, og vér erum allir þínir undirgáfir þjónar. Ekki víðsi konungur, að þetta var sonur hans; hann lét kaupmennina fara burtu, og tók sveininn inn í holl sína, þvar hann var uppallinn eins og annar smásveinn.

6. Kapítuli.

En er tímar líðu fram, og konungur sá að sveinninn var furteys, vitur og snildarmadur mikill, lagði hann mikla ást við hann, og setti hann yfir fjárhýrðslu sína, og baud, að ekkert skyldi lír henni takast, nema dreingurinn leyfði það, og minkaði við það töluverðt vald ráðgjafanna. Þannig líðu nú nokkur ár, og væð konungur ekki annars var, enn hann væri honum tsár og ófélðráttull. Þyrreir höfðu ráðgjafarnir haft hönd yfir gullhúsinu, og gátu því farid með fé konungs eptir egin vild, en er það kom í dreingsins hendur, minkaði vald ráðgjafanna yfir ríkis fénu; unnti konungur dreingnum ekki miána,

enn þótt hann hefði verið sonur hans, og mátti aldrei af honum sjá. Ráðgjafarnir urðu af þessu hugar- og ófundsjúfir, reyndu því sífildlega til að finna upp eitthvert hekkjabragð, með hverju þeir gæti komið honum úr vinfengi konungs, en feingu því aldrei fram- komið. En eftir Guðs ákvaðada ráði, bar svo við einn dag, að dreingurinn drakk ósmíð af víni, og varð svo ólvadur, að hann vissi ekki sitt rjúfanda ráð; hann reyfadi til og frá inni í konungs-gardinum, og forlögin leiddu hann lofs inn í kvennabúr konungs. Það var þryðilegt herbergi, hvor konungur og drottning voru von að sofa; þágangad bar dreinginn og gekk inn. Þar var inni hægindastóll edur sæng, uppbuin með reflum, í hana lagði dreingurinn sig, og tók að stöda málverkin er þar voru, um hvor honum þótti mikils verdt. Þjós brann í herberginu. Hann sofnaði síðan og svaf fast. Af því kvöld var komið, kom ein af hyrdmeyunum þágangad inn með sætindi, sem hún var von að bera þágangad, ásamt mat og drykk, er tilreidt var handa konungi og drottningu; dreingurinn lá eun þá í sænginni sofandi, og vissi ekki af sér, meira en einhver líflaus hlutur. Hyrdmærin, sem gjörði sér í hugarlund, að það væri konungurinn, er lá í sæng-

inni, læsti síðan herbergis dyrnum og gekk á burt. Skömmu síðar stóð konungur upp frá bordum, tók í hönd drottningar, og leiddi hana til herbergis þess, er þau voru ven að hvíla í. Hann lauk upp dyrnum og gekk inn; og sjá dreingurinn lá þar sofandi í hvílu hans. Hann snéri sér þá til drottningarinnar og mælti: Því er dreingur þessi hér? Hingad hefir hann ekki gétad komist, án þinnar vitundar. Í þessu vaknadi dreingurinn og sá konung, stólt hann þá ofan úr fænginni og flegði sér fyrir fætur honum; en konungur mælti: Þú vondi þjón! Hver hefir komid þér inn í mitt svefnherbergi? Síðan baud hann að setja dreinginn og drottninguna í fängelsi, sitt í hvarju lagi.

Syrsti Dagurinn.

7. Kapítuli.

Morguninn eftir þá konungur var kominn í háfæti, lét hann kalla ædsta ráðgjafa sinn fyrir sig, og mælti við hann: Hvað lítst þér um það, er þessi reisara sonur hefir adhafst? Hann hefir laumast inn í svefnherbergi mitt, og sofid í hvílu minni; en hræðastur er eg

um, að kona mín muni vera í viterdi með honum; seg mér, hvada meinngu hefir þú um þetta? Ráðgjafinn svaradi: Gud láti konunginn leingi lifa! máttir þú ekki slíks von eiga af þessum sveini? er hann ekki gagnspilltur, og af þrælum kominn? vissulega mun ræningjanum kippa til hinsins, og hver sem uppelur heggorms ungann, á af honum bitsins von. En hvað konunni víðvífur, þá mun hún vissulega vera saklaus, því allann þann tíma, er hún hefir hér verid, hefir hún ekki annað í ljófi látið, enn haversku og hreinlífi. En—sé það vilji konungs, skal eg fara til hennar og yfirheyra hana, svo eg gæti slutt þér aptur sama skírslu um þetta mál. Að feingnuleysi hjá konungi, fór hann á fund drottningar og mælti: eg er hér kominn á þinn fund, vegna hinnar miklu svívirðingar og hneitlis sem skéd er, og vil biðja þig, að tala einarðlega við mig og segja mér satt um það, hvornig á því stóð, að dreingurinn fór inn í svefnherbergi konungs. Hún svaradi og kvadst ekki hafa vitad hið minsta til þess, og fór honum þar um dýrann eid. En er ráðgjafinn vissi, að drottningin var þessa óvitandi og öldungis saklaus, mælti hann við hana: eg skal kenna þér ráð til að komast út fangelsinu og hreinsa þig í augum

konungs. Hún spurdi hvað ráð það væri? Þegar konungur lætur kalla þig fyrir sig, mælti ráðgjafinn, og sýr þig um þetta, þá skaltu segja, að dreingurinn hafi einusíuni séð þig í herbergi þínu, og gjört þér bod, að hann skyldi gefa þér 100 af þeim dýrmætustu perlum, ef þú vildir minna honum ástar þinnar, en þú hafir hlegid að þeim er skiladi þessu og neitad bodinu; þá hafi hann gjört þér ennur bod, og sagt, að ef þú ekki vildir gjöra eptir vilja sínum, skyldi hann einhverja nótt fara drukkinn inn í svefnerbergi þitt og sofa í hvílu þinni, svo konungur sæi þar sjálfur á og léti síðan drepa sig, en þú yrdir baktolud og rægd við konung, og mistir svo þitt góða mannord. Þessum ordum skaltú mæla við konung, en eg ætla fyrst að ganga fyrir hann og segja honum frá öllu saman. Hún kvadst og ætla að segja hið sama.

8. Kapítuli.

Ráðgjafinn gekk síðan fyrir konung og mælti: að vísu hefir dreingur þessi til þess namid, að hann sái þunga hegningu er hann hefir breytt svo illa, og launad þannig þær miklu velgjördir, er þú hefir honum í té látid; af beisku fræi gétur aldrei sætur dvörtur spröttid: en

þessi er eg nú vís ordinn, að drottningin er sakkauð. Síðan sagði hann konungi allt það er hann hafði lagt drottningunni fyrir að segja. En er konungur heyrði slíkt, reis hann klæði sín, og skipaði að sækja dreinginn. Hann var þá sóttur og fluttur fyrir konung, er strax bauð að sækja þóðulinn; en allir horfðu á dreinginn, til að vita hvað konungur mundi láta við hann gjöra. Konungur var reidur í máli, en dreingurinn auðmjúkur. Konungur tók þá til orða og mælti: eg hef látið þig njóta auðlegðar minnar, og af því eg komst að því, að þú varst ráðvandur, virðti eg þig meir en alla mína gæðinga, og gjerdi þig að umsjónarmanni yfir gullhúsi mínu; því hefur þú nú smánað tign mína, tarnaðst inni í svefaherbergi mitt og sviðid mig, og gleymt þannig öllu því góða, er eg hef auðfýnt þér? Dreingurinn svaraði: ekki gjerdi eg það af ásetningi, konungur, ekki heldur fór eg inn þángað í neinum tilgáangi, en mér til óláns, hrapadi eg þángað inn, því luffan hefir nú snúid við mér bakinu og yfirgæfid mig. Sífeldlega hef eg af öllum kröptum stundad, að effért ófæmilegt skyldi um mig spyrjast, og varast að nokkur yfirsjón fændist í fari mínu; en árásum illra forlaga getur einginn móti stadið, og öll vitleitni er til einfíðs, þeg-

er lánid er horfid; þetta má sjá á kaupmanni nokkru, hvort ólánid elti, og eingin not hafdi af öllum viddurdum sínum, en varð yfirstígin af illum forlegum. Konungur mælti: hvornig er saga þessa kaupmanns, og hvornig breittist lufka hans í ólufku?

Eagan um Kaupmanninn hvors lufka umbreytt- ist í ólufku.

9. Kapítuli.

Dreingurinn hélt áfram ræðu sinni á þessa leid: Gud leingi konungsins lífdaga! Einu sinni var kaupmaður nokkur, sem ábatadist á kaupverslun sinni og græddi mikid fé; en allt í einu snéri lufkan bakinu við honum, þegar hann varði minsi. Hann mælti þá við sjálfann sig: eg á mikla audlegd, og þó er eg að mæða mig á sífeldu ferdalagi úr einni borg í aðra; það er betra fyrir mig að halda þyrri fyrir í borg minni, búa í friði og ró heima í húsi mínu, eftir afstædna mæðu og erfidi, og halda áfram kaupverslun minni hér heima. Hann flípti síðan eignum sínum í tvo

jafna parta: fyrir annann hælminginn keypti hann hveiti um sumarid, í þeim tilgáangi að selja það um veturinn og ábatast á því. En er veturinn kom, var hveitid hælmingi ódýrara enn hann hafði sjálfur keypt það, hvað honum líkadi stórálla. Hann geymdi það því óselt til næsta árs, en þá féll það enn meir úr verði. Þá sögdu vinir hans við hann: þér ætlað ekki að lánað hveitid að tarna, þú mátt til að selja það fyrir hvað, sem þú gætur komid því. Kaupmadurinn svaradi: leingi hefi eg ábatast á kaupverðum minni, skyldi eg þá selja hveiti þetta mér í skada? nei, það skal eg aldrei gjöra, þó það liggi óselt í 10 ár, skal eg þó ekki selja það, nema eg ábatist á því. Síðan lét hann, af gremju, hlada uppi dyrnar á hveitihlødunni. En eftir ályktum Guds, kom ákaslega mikid regn, svo þakid á hlødunni laf, og kaupmadurinn varð lofsins að kaupa menn fyrir 500 peninga, til að ryðja hveitinu út úr hlødunni og bera það burt úr borginni, því það var orðid skémt og ólykt komin af því. Þá sagði einn af vinum hans við hann: hvorsu opt sagði eg þér ekki, að þér mundi ekki lánað hveitid þitt, en þú vildir ekki heyra það; nú máttu til að fara til stjörnuspekings, og spyrja um sæðingar stjörnu þína. Kaupmadurinn gjörði það, og

fékk það svar hjá honum, að fæðingar stjarna hans væri ill, og að hann skyldi ekki framár taka sér neitt fyrir hendur, því hann bæri ekki lán til þess. Kaupmáðurinn lærði sig ekki um þenna spádóm stjörnuþekingsins, og hugsaði með sjálfum sér: að væri hann stöðugur við starf sitt og skipti sér ekki um annað, þyrfti hann eingu að fólða.

10. Kapítuli.

Eftir þetta tók hann hinn helminginn af andlegd sinni, að fráðregnum þeim kostnadi sem hann hafði haft þrjú fyrirfarandi ár, og lét smíða sér skip, er hann hlod með varningi, sem hann sjálfur hafði valið, voru þar á allar eigur hans; flaut því síðan á sjó og bjó sig til burtsiglingar. Ferð hans dróft þó nokkra daga, því honum kom til hugar, að spyrja aðra kaupmenn, af hvaða vörum máður gæti mest abatast, í hvaða landi þær gengi best út, og hve mikils abata máður kynni vænta sér af þeim. Þessir vísaðu honum á land nokkurt, er var í fjarsta, og kváðu hann mundi þar fá 100 peninga fyrir einn. Að því bánu fé hann á skip og stefndi til þess ávísaða lands, en fékk á siglingunni ofkastorm, braut skipid en komst

sjálfur af á flaka einum, og sleigdi stormurinn honum harðnær allslausum upp í fjöruna, nálægt borg nokkurri, er þar var í nánd. Hann lofadi þá Gud og þakkadi honum fyrir frelsi sitt, og af því hann sá mikla borg fyrir sér, snéri hann þángað. Í borg þessari hitti hann hofðinglegan, aldradan mann, hvorjum hann sagði frá sliptapa sínum og hvornig farid hefði fyrir sér. Madurinn komst mig við af þessu og hrærdist til meðaumkunar við hann, lét hann bera honum mat, hvors kaupmadurinn neytti. Síðan mælti madurinn við hann: vertu hjá mér, eg skal gjöra þig að ráðsmanni á búgardi mínum, og gefa þér í kaup 5 peninga um daginn. Kaupmadurinn svaradi: Gud farseli þig og blessi fyrir þema þína velgjerning! Hann gjerdist síðan verkshjóri, ens aldrada manns, og var hjá honum þertil búid var að fá og uppfæra, prestja og hreinsa kornid, og hagadi sér slíkanlega; húsbóndinn tók ekki heldur neinn annan umsjónarmann, en truídi honum einum fyrir öllu. Kaupmadurinn hafði altaf kaupid í huganum og mælti við sjálfaun sig: eg býst ekki við að eigandi þessa búgarðs, gæfi mér það sem mér ber, það er því best fyrir mig, að taka af korninu svo sem svarar kaupi mínu, því ef hann

borgar mér, gét eg skilad honum því aftur. Hann tók síðan af korninu svo sem svaradi kaupi hans, og faldi það á afviknum stað, en fékk húsbónda sínum afsáinginn og mældi honum hann út. Þá mælti húsbóndinn: það er vel! tók nú laun þín, sem eg lofadi þér, seldu þau fyrir fót handa þér, vfirhofn og þessháttar; og þó þú viljir vera hjá mér í 10 ár, skal eg gjalda þér semu laun, og í þessu ætla eg að láta þau. Þá hugfadi kaupmadrinn með sjálfum sér: nú hef eg illa gert, að taka af korninu án hans vitundar; fór hann þá og ætladi að sækja það er hann hafði falið af korninu, en fann það ekki; kom því til baka hriggur og slúrin. Húsbóndinn spurði hann, því hann var svo ógladur, en kaupmadrinn svaraði: af því eg hugfadi, að þú myndir ekki halda loford þín við mig, tók eg af korninu eins og svaraði launum mínum, en af því þú galzt mér, eins og mér bar, fór eg eptir því, sem eg hafði falið, og ætladi að skila þér því aftur, en eg finn það nú ekki, því einhver hefir fundið það og stolið því. Húsbóndinn reiddist er hann heyrði þetta og mælti við kaupmanninn: eingar vélar stoda gegn forlaganna aðfasti; og enn mælti hann: þetta skyldi eg hafa gefið þér, hefði ekki slis þetta viljad þér til sökum þinna

slæmu forlaga, og ógöfunnar, sem eltir þig. Ad svo mæltu reik hann kaupmanninn burtu, og fór hann af stad mjög svo sorgfullur.

11. Kapítuli.

Hann hitti mí á leið sinni veidimenn nokkra, er lifðu á því að fiska perlur á sjáfarbotni. Þegar þeir litu hann harmandi og gráðum, mæltu þeir við hann: hvað geingur að þér? og af hverju ertu að gráta? Hann sagði þeim sögu sína frá upphafi til enda. Þá þekktu veidimennirnir hann, og spurdu hvort hann væri sonur þess eða þess er þeir nefndu? hverju hann játadi. Þeir aumfudu hann þá mjög, grélu yfir honum og mæltu: bíddu mí við, á meðan við ferum niður í vatnið, að fiska nokkrar perlur því við ætlum að láta það verða þinn abata í þetta sinn, og skipta því er við fáum milli þín og okkar. Þeir stöptu sér síðan niður og komu upp aftur með 10 perluskáfiska, og voru í hverjum þeirra tvær stórar perlur. Þetta undrudust þeir mjög, urðu gladdir og mæltu: það fer ekki hjá því, að lukkan vitji þín nú, og stjarna þín verði góð. Þeir gáfu honum síðan 10 perlur og mæltu: tvær af þessum perlum skaltu selja, og byrja þar með kaupverðslun,

en hinar 8 staltu geyma, þángad til þér liggur á. Hann tók seginshendi móti gjof þessari, saumadi 8 af perlunum inn í yfirhofu sína, en hinar tvær geymdi hann uppi sér. En er hann var að þessu starfi, sá ræningi nekkur til hans, og fór að segja félögum sínum frá; þessir sósudust þá saman og veittust að honum, rændu hann yfirhofunni og fóru síðan burtu. En er þeir voru burtfarnir, stóð hann upp og mælti við sjálfan sig: þær tvær perlar, sem eg á nú eptir, munu nægja mér. Síðan hélt hann áfram til borgarinnar, tók þar perlurnar útúr sér, og ætlaði að selja þær; en til allrar ógæfu var gimsteinakaupmaður þar í borginni, frá hverjum stólið hafði verið 10 dýrmætum perlur, lífum þeim er kaupmadurinn átti. Og er hann leit perlar kaupmannsins í hendi úthróparans, spurdi hann hverr þær ætti; maðurinn sá arna, svaraði úthróparinn, og bendti á kaupmanninn. En er hinn sá, að maðurinn var lítilsháttar og fátællegur, fékk hann strax illan grun á honum, og spurdi hann, hvar hinar 8 perlurnar væru, en kaupmadurinn, sem innudadi sér, að hann meinti þær, sem hann hafði saumad inn í yfirhofunna, svaraði: ræningjarnir tóku þær allar frá mér. Þannig kom gimsteinarinn honum til að jata sig

sjálfur setan. En er hann heyrði slíkt, hélt hann víssulega, að þetta væri hinn sami madur, er stolid hefði gimsteinunum, tók hann þvi til fanga, færði hann fyrir landstjórnarann og mælti: hérna er madurinn, sem stolid hefir perlunum mínum, tvær af þeim fann eg hjá honum, en um hinar 8 hefir hann meðgengid. Landsþesfdingjanum hafði verid sagt frá perlu þjofnadinum, skipadi hann þvi að setja kaupmanninn í fángelsi; var hann nú telin til banda og barinn, og sat í fángelsi heilt ár.

12. Kapítuli.

Þ þessu sama ári stéði svo eptir ráðstofun Guðs hins allra hærsta, að landstjórnarinn lét taka einn af ádurnefndum veidimönnum, og setja í það sama fángelsi, sem kaupmadurinn var í. Undireins og hann leit kaupmanninn þekkti hann þenna aptur og spurði: hvornig hann væri kominn þangad; en kaupmadurinn sagði honum frá ellu, eins og til hafði geingid. Veidimadurinn undradist mjög égæfni hans, og er hann komst úr fángelsinu, sagði hann landstjórnaranum, að kaupmadurinn væri satlaus, og kvadist sjálfur hafa gésid.

honum perlurnar. Hann bauð þá, að taka kaupmanninn úr fángelsinu og spurði hann sjálfur um það er honum hefði mætt? En er hann hafði sagt honum alla æfisögu sína, hræddist landsstjórnariann af meðanmfun við hann, fékk honum hús til íbúðar, við hlidina á sínum egin gardi, og veitti honum fé til uppheldis sér. Sami veggur var undir húsi hans og konungs gardinum. Hann gladdist nú mjög og mælti við sjálfan sig: nú er eg orðinn lukkinnadur! Í stjélli konungs þessa skal eg lifa ánægður það sem eptir er dagaanna. Á veggnum er aðskildi hús hans og konungs gardinn, var gluggi, uppi hvorn hladid var steinum og mírad fyrir með deigulmó; þessa stéina plokkadi hann úr, til að sjá hvad hinu-megin veggjarins væri; og sjá, gógnum þenna glugga sást inni kvennabúr konungsins, hvar komur hans héldu til. Og er hann varð þess var, varð hann hræddari en frá megi segja, og fór þegar að bragdi, til að útvega sér leir, til að múra fyrir gluggann aftur. Þóttir af þénurum sáu þá til hans, þótti þeim illa orðid, geingu ian fyrir konunginn og sögdu honum frá. Hann gekk sjálfur til, og sá, að steini hafði verið flípt úr; varð hann við það afarreidur og mælti: eru það launir, sem eg á að fá hjá þér. að þú ert að sýna þig

fornum mínum? síðan baud hann, að stínga
 skyldi úr honum bæði augun, og var það
 gjört. Þá mælti kaupmaðurinn: hværfa
 leingi mun ég æfa ætla að offækja mig? eg
 var ríkur, nú á eg ekkert nema lífið! Síðan
 hughrensli hann sig og mælti: hvað stóðar mig
 framkvæmdarsémin móti mínum flæmi for-
 lögum, því Gud er ekki með mér, og starf-
 sémin ollir mér orðæntingar.

13. Kapítuli.

Þannig heppnadið mér og, konungur! allt
 er eg tók mér fyrir hendur, meðan lukkan var
 með mér, en nú er allt á móti mér, því hún
 hefir nú snúid við mér bakinu. Þegar
 dreingurinn hafði lokið sögunni, sefadið reidi
 konungs; hann baud að færa hann aptur í
 fángelsið, þaræð lángr væri lífið á dag, og
 kvæðst ætla að hugsa um málefni hans til
 nærsta morguns, og þá hegna honum eptir
 verðug'eitun.

Aunnar dagurinn

Um það, að gá að málalofunum.

14. Kapítuli.

Þegar um morguninn, áunnar daginn, kom hinn annar ráðgjafi konungs, að nafni Be-
heriún, til hans og mælti: Gud efli kon-
unginn! Það sem dreingur þessi hefir adhafst,
er ekkert smáræði, hann hefir drýgt stamm-
arlegan glæp og smánad konungs ættina.
Konungur bauð þá eptir áeggjan ráðgjafans,
að sjækja dreinginn; og er hann kom, mælti
konungur við hann: veit þér, dreingur! eg
verð að láta þig fá smánarlegan dauddaga,
því þú hefir drýgt stórglæp; og með þínu
dæmi verð eg að fæla aðra frá að feta í þín
fótspor. Dreingurinn svaradi: vertú ekki
fljótráður, konungur! því ransakir þú vel
málefni þegna þinna, máttu lifa óhultur, og
rífi þitt mun þá stöðugt og varanlegt verða.
Þeim þarámóti sem er fljótráður, fer víðlífa
og kaupmanninum, en hinn, sem er adgættinn,
og ransakar vel annara málefni, honum fer
eins og kaupmans syninum. Konungur
mælti: hvornin fór fyrir kaupmanninum? og
hvornin fyrir kaupmans syninum?

Sagan af kaupmanninum. Um málalofin.

15. Kapítuli.

Deingurinn mælti: herra konungur! sagði hann: Einusinni var stórríkur kaupmadur; hann var kvongadur, og fór eitt sinn kaupferð, þá er kona hans var ólétt. Adur enn hann fór af stad, mælti hann við hana: nú ætla eg af stad, en með Guds hjálp, skal eg verða kominn aptur, adur enn þú verður léttari. Hann kvaddi síðan konu sína og fór af stad, ferðadist úr einni borg í aðra, uns hann kom til konungs nokkurs og á tal við hann; þessi konungur þurfti manns með, er seld gæti um audlegð hans, og ríkissjórnar sýslanir; og af því hann sá, að kaupmadurinn var bæði hæverskur og vel viti borinn, neyddi hann þenna til að viftast hjá sér, og gjörði vel við hann. En er hann hafði verið um hríð hjá konungi, beiddist hann ordlofs að fara heim til sín, en fékk þá ekki láun sín. Þá mælti hann við konunginn: leys mér Herra! að fara heim til að sjá börn mín, síðan skal eg koma aptur. Konungur veitti honum þá heimfarar leyfi, með því móti, að hann lofadi að koma aptur, og gaf honum þúng, í hvörtjum

voru þúsund gullpeningar. Kaupmadur sté síðan á skip og hélt heimleidis til borgar sinnar. Þannin fór fyrir honum. En er kona hans frétti, að hann var kominn í þénustu hjá konungi þessum, bjó hún sig til ferðar, tók með sér bæði börn sín, því hún hafði alid tvíburar, meðan madur hennar var í burtu, og hélt af stað til borgar þeirrar, hvar hann var. Evo vildi nú til, að hún kom til eðar nokkurrar hvar madur hennar hafði komid ena semu nótt, en var þá kominn út á skip aptur. Konan sagði þá við börnin: skip þetta er komid frá því landi, hvar fadir ykkar er, farid því ofan til strandar, og spyrjid eptir honum. Þau gjördu, sem þeim var boðid; fóru ofan til strandar, og út á skipid; en er þau voru komin um bord, fóru þau að leika sér á þilfarinu, og voru að því allann daginn til kvelds. Kaupmadurinn, fadir þeirra, er lá og soaf á skipinu, hrökk upp við hávadan þeim; en er hann stóð upp til að hafa á þau, féll þýngja hans niður í farángurinn á skipinu og duldið þar, svo hann fann hana ekki aptur. Og sem hann var ordinn uppgéfinn að leita að þýngjunni, barði hann sig um höfudid, greip bæði börnin og mælti: hvort gétur þið hafa tekið þýngjuna mína nema þið? Þið hafið vissulega verið að

hlaupa og leika ykkur fríngum farángurinn á skipinu, í þeim tilgáangi, að stela einhverju; hér hefir einginn komid í dag nema þið. Ad því mæltu tók hann staf sinn, og barði þau, svo þau grétu; stöktuð þá skipverjarnir utan um þau, og sögdu að öll börn á eyu þessari mundu vísbulega vera þjófar. Þ brædi sinni fór þá kaupmadrinn þann eidd, að, ef þau ekki stíluðu þýngjunni, stíldi hann dreggja þeim í sjónum. Og af því hann var þessum eiddi bundinn, og börnin gátu ekki fært honum þýngjuna, tók hann þau, og batt við sinn reyrvöndulinn hvert þeirra, og fleygdi þeim svo útbýrðis.

16. Kapítuli.

Áf því börnin voru svo leingi burtu, fór móðirin að leita þeirra; kom hún ofan að skipi og spurdi, hvort einginn hefði orðid var við þau þar, lýsti þeim og sagði hvað gemul þau hefðu verid. Skipverjarnir, er heyrdu á tal hennar, sögdu henni, að tvö börn öldungis eins og þau er hún lýsti, hefðu fyrir stömmu drukknad þar í sjónum. En er móðirin frétti þetta, tók hún að kalla á þau og mælti: æ! mig auma! að missa svo efnileg börn; æ! synir mínir! hvar var auga föðurs ykkar í dag, sem átti að hafa gát á ykkur? Þá

spurdi einhver hana ad, hvørs kona hún væri, en hún kvadst vera kaupmans kona, og nefndi hann med nafni, og ad hún væri á leið til hans; en nú er þessi ógæfa yfir mig komin. Sem kaupmadurinn heyrði ord hennar, umfadmadi hann hana blidlega, stókk síðan upp og reyf klæði sín, bardí sig um höfudid og mælti við konu sína: þad veit Gud! ad eg hafi med eigin hendi banad báðum börnum mínum: svoa fer, þegar madur gafir ekki ad hlutanna afleidningum, athugar ekki stillilega. Síðan tók hann ad kveina og gráta ásamt med konu sinni útaf börnunum, og mælti: veri Gud þess vitni, ad eg skal aungva una, fyrr enn eg verð þess vífari, hvad orðid er af börnum mínum; hann sigldi síðan til og frá um hafid til ad leita þeirra, en fann þau hvörgi.

17. Kapítuli.

Frá börnunum er þad ad segja, ad vindurinn bar þau ad landi og bylgjurnar flegdu þeim upp í fjaruna: annad þeirra fundu herra-menn nokkrir, er voru á ferð med konungi landsins, og færdu honum þad. Hann undradi þetta stórlega, tók sveininn ad sér og géff honum í fædur-stað, og lét, sem hann væri

Sinn eiginn sonur, hvörjum hann hefði leynt fyrir ástar sakir. Af þessu glöddust menn næsta, því konungur var vinsæll; hann tók sveininn til konungs með sér og gaf honum ríkid eftir sinn dag. Þannin lídu nokkur ár, þar til konungur deydi; var hinn ungi maður þá til konungs tekinn í hans stad; hann settist á veldisstólinn, og varð ríkur konungur og stjórnadi vel ríki sínu. En foreldrar hans rákust frá einni eyu til annarar, og leitudu að honum og bróður hans, og ætludu, að sjörinn mundi einhverstadar hafa stólad þeim á land; en er þau feingu hvörgi hið minsta til þeirra spurt, orðæntu þau að géta fundið þá, og settust að í einni af eyunum.

18. Kapítuli.

Ein dag er faðirinn var staddur á torgi, sá hann úthrópara, er hélt á dreing, sem hann vildi selja. Hann hugsaði þá með sjálfum sér: eg vil kaupa dreing þenna og hafa hann mér til huggunar eftir misfir barna minna; síðan keypti hann sveininn og fór með hann heim til sín. Strax er kona hans leit sveininn, hrópaði hún upp yfir sig og mælti: það veit Guð, að þetta er sonur minn! Faðir hans og móðir glöddust hjartanlega yfir

honum og spurdu hann um bróður hans, en hann svaraði: við urðum naudsfilja á fjónum, og eg veit ekkert hvað af honum hefir orðid. Þau huggudu sig nú við þenna son, og lídu þannin nokkur ár, og þau bjuggu í borg nokkurri í ríki hins sonar þeirra. En er sonur þeirra, sem hjá þeim var, tók að verða fullordinn, fékk faðir hans honum nokkuð af fjárhlutum sínum, til að byrja með kaupverðslun, hvorsvegna hann laði fyrir sig kaupferdir, og kom einusinni til borgar þeirrar, hvor bróðir hans hafði aðsetur. Þegar konungur frétti að þar væri kominn kaupmadur, sem hefði vörur, er konungum væri samlegt að eiga, lét hann kalla hann fyrir sig; kaupmadurinn kom og fékk leyfi að ganga inn fyrir konung, settist hann hjá honum og talaði við hann. Svörugur þeirra þekkti annan, en þó rann blóðið til skyldunnar hjá þeim, og konungur mælti við kaupmanninn: eg vil biðja þig, að þú farir til mín, og skal eg auka mannvörðingu þína og veita þér allt er þú vilt og þig gírnir. Kaupmadurinn dvaldi nú um hríð hjá konunginum í því lífu yfirlæti, að þessi mátti aldrei af honum sjá; og er hann sá, að konungur mundi ekki vilja sleppa sér, svo hann gæti farid heim aftur, gjörði hann foreldrum sínum bod, og bad þau

ad koma til sín. Þau tóku því það ráð, ad flytja sig til eðar þeirrar, hvar sonur þeirra var kominn til svo hárra metorda hjá konunginum, en þó vissi einginn enn, ad þessi var bróðir hans.

19. Kapítuli.

Þad bar til einhverja nótt, þá er konungur var á burt farinn úr borg sinni ad skemta sér, ad hann drakk sig ófæran; en af ótta fyrir því, ad eitthvad kynni granda honum, hugfadi hinn úngi maður með sér: eg skal sjálfur halda verð yfir konungi í nótt; því hann á það ad mér fyrir allann þann góðvilja er hann hefir látið mér í tje. Ad svo mæltu stóð hann strax upp, brá sverdi sínu og tók sér stödu í tjaldhyrum konungs. En er einn af þjónum konungs, sem ofundadi hinn unga mann af því gelngi er hann var í hjá konungi, sá hann í dyrunum með brugdnu sverdi, mælti hann við hann: því stendur þú hér með brugdid sverd á náttarþeli? Hinn úngi maður svaradi: eg vil sjálfur vaka yfir konunginum og launa honum svo velgjördir þær, er hann hefir veitt mér. Hinn svaradi aungvu og gekk á burt; en um morgunin sagði hann nokkrum af þjónum konungs frá

þessu; þeir fóðu það hafa vel að borid og mæltu: við skulum nú allir saman ganga fyrir konung, og segja honum frá þessu, svo kaupmadurinn missi hylli hans og verði drepinn. Ad þessu mæltu geingu þeir inn fyrir konunginn, og tóku þannin til orða: eitt ráð viljum við gefa þér, konungur! Hann spurdi hvorsu það væri? Þeir svörudu: hinn unga kaupmann, er þú hefir gjert þér svo handgeinginn, og upphafid yfir landsins tignustu höfðingja, sáum vér í gærkvöldi með brugðid sverð, reidubúinn að ráðast að þér og drepa þig. Konungur skipti litum, er hann heyrði slíkt, en mælti þó: gétid þið sannad þetta? Þeir svörudu: hvórrar sönnunar krefstu til að sannfæraft um það? Þú flalt í nótt látaft vera drukkinn og sofandi, en hafa auga á honum, þá muntu sjálfur sjá það, sem við höfum sagt þér um hann. Síðan geingu þeir til ens unga manns og mæltu: þú mátt vita það fyrir víst, að konungur hefir hrósfad þér fyrir það, er þú gjördir í gærkvöldi, og ætlar nú enn að auka velvilja sínn við þig; í stuttu máli: þeir hvöttu hann til að gjöra hið sama aptur. Og er kvöldid kom, lagdist konungur fyrir, en vakti þó, og beid áhyggjufullur eptir að sjá dreinginn; það skædi: hinn ungi madur kom aptur til tjaldsins, dróg sverð sitt

úr slóðrum og nam stadar í dyrunum. Sem konungur sá það, varð hann afar-reidur, skipaði að taka hann og mælti: eru það laun þau, er eg á að fá hjá þér, fyrir það eg hefi gjört þig mér handgeingnari öllum øðrum, að þú ætlar að fremja þvilíka óhæfu gégn mér? Sveir af þínurum konungs geingu þá fyrir hann og mæltu: sé það vilji þinn, herra konungur, þá skulum við höggva höfud af hönum; konungur svaradi: auðveldt er að vera fljótur til dráps, en lítilmannlegt er það; hinn lifanda má drepa þegar vill, en hinn drepni verður ekki lifgadur aptur; það er nauðsynlegt, að gá að málalofunum, og aldrei mun ofs órdugt veita, að drepa mann þenna. Síðan bauð hann að færa hann til fángelsis, en fór sjálfur aptur að gégnu ríkisstjórnar skulum sínum, reid á dýraveidar, fór aptur til borgarinnar og gleymdi hinum unga manni.

20. Kapítuli.

Þeir geingu þá í annað sinn inn fyrir konung og mæltu: Herra konungur! látir þú þess óhegnt vera, að stélmir þessi ætlaði að drepa þig, munu allir þegnar þínir gjöra uppreist; og nú strax eru menn farnir að hafa ord á þessu. Af þessu reiddist konungur og skipaði

ad sæfja hinn unga mann; hann baud og ad sæfja bødulinn til ad hálshoggva hann. Var nú bundid fyrir augu hans, og bødullinn, er beid eptir þeirri síðustu bendingu, mælti við konung: með þínu leyfi, Herra! ætla eg nú ad hoggva; konungur svaradi: biðdu við! meðan eg athuga mál hans; það mun ad sonnu verda ad vera, ad eg láti drepa hann, en það mun audgért þegar við viljum. Hann var síðan sluttur aftur í fángelsid, og hlaut ad sitja þar, þángadtil konungur feingi skaplyndi til ad láta drepa hann. Meðan á þessu flóð, fréttu foreldrar hans þenna viðbúrd; bjóst þá fadir hans til ferðar og létti ekki fyrr enn hann kom fyrir konung, hvorjum hann slutti svolátandi bönarbréf: „haf þú meðaumkvun með mér, konungur! svo Gud einnig verði þér náðugur, og flýtt ekki dauda sonar míns; eg hafi sjálfur eitt sinn orðid ofbráður, og drekkt bróður hans í haffsins djúpi, út af hvorju eg enn í dag gremst í hjarta mínu; en hafir þú ákvarðad, ad hann skuli deyja, þá dreptu mig heldur í hans stad.“ Þegar konungur hafði lesið bréf þetta, brast hann í grát; síðan mælti hann við fœdurinn: seigdu mér frá, hvornin þetta skæði. Fadirinn svaradi: hann átti bróður, Herra minn! en eg fleggdi þeim báðum í sjóinn; síðan sagði hann konungi

frá öllu eins og tilgætt. Þá hrópadi konungur uppýfir sig, stóð upp úr hásetinu og umfadmadi födur sinn og bróður, svomælandi: þad veit Gud, að þú ert faðir minn, þessi maður er bróðir minn, og kona þín er móðir mín; grétu þeir þá hvort med öðrum. Síðan gjörði konungur þetta heyrnumkunnugt og mælti: hvað lízt yður, góðir menn! um þessa mína bidlund? en allir dáðust að hans viturleik, og lofudu bidlund hans. Eftir það snéri konungur sér að födur sínum og mælti: hefur þú ihugad, hvað flotid gat af verki þínu, og ekki verid svo bráður á þér, þá hefur þig ekki hendt allt það ángur og sorg, er þú hefur leingi mátt þola. Hann lét síðan sækja móður sína, og þau gleddust öll hvort med öðru og lifðu saman alla æfi gleð og ánægð.

21. Kapítuli.

Á hverju gétur verra hlotist, en því, að forsema að gæta að hlutanna afleiðingum? slýtt því ekki dauða mínum, konungur! svo að þú ekki þar með bakir þér mikla gremju, og hugar ángur. Þegar konungur heyrði þetta, mælti hann: færir hann aptur í fángelsid, eg ætla að hugsa um mál hans þágang til á

morgun; því mestu varðar, að hvert mál sé flóðað vandlega, og mun ofþ margt verða torveldara en að ráða hann af dögum.

Þriðji dagurinn.

Um það að gá að málalofunum.

22. Kápítuli.

Á morgni hins þriðja dags, gekk sá þriðji ráðgjafi konungs fyrir hann og mælti: Herra konungur! fresta mi ekki leingur máli sveins þessa, því vegna breytni hans, eru menn farnir að vekja tal um okkur; það er ráðlegast fyrir þig, að láta drepa hann sem fyrst, svo þetta umtal hætti, og ekki verði sagt, að konungur hafi séð mann í hvílu sinni, og gæfð honum upp þá sök. Þið þessi orð reiddist konungur mjög, og skipaði að sækja sveininn. Hann var þá leiddur fyrir konung fjostradur, var konungur honum afar reidur af ordum ráðgjafans; og er hann leit dreinginn, ætíft grínd hans enn þá meir, og mælti svo: Þinn húðarselur! hefir gjort of mikla sneipu, og smánad vörn konungdóm, þessvegna hlýt eg að uppræta þig af jörðunni. Dreingurinn svaradi, ver þolinmóður í hvívetna, konung-

ur! að þú megir ná fyrirætlan þinni, því Gud hinn alvaldi hefir látid dýrdleg verðlaun fylgja þolinmæðinni; fyrir hana komst Abú-Sabír úr djúpri jarðar gryfju uppá veldis-stólinn. Þá spurdi konungur: hvada maður var Abú-Sabír? og hvornin fór fyrir honum.

Sagan af Herra- manninum Abú-Sabír.

23. Kapítuli.

Dreingurinn svaradi: Herra konungur! Einu-
finni var maður nokkur að nafni Abú-Sabír,
hann var mjög audugur af gángandi fé; konu
átti hann fríða og með henni tvo sonu. Þau
bjuggu í þorpi einu. Til þorps þessa kom eitt
sinn hjón, er lagdist á fénad Abú-Sabírs
og drap fyrir honum meiri partinn af fénadi
hans. Einhvern dag mælti kona hans við
hann: hjón þetta er nærstum búid að drepa
nigur allan fénad vorn, þú þig því út, og far
rídandi móti dýrinu með sveinum þínum, og
freista ef þú getir dreyid það, svo við frúumst
frá þessum óvin. Abú-Sabír svaradi: vertu

þolinmód, kona mín! því þolinmædin þræutir vinnur allar; sé dýr þetta svo ránglátt, að beita æði sínu móti mér, þá mun Gud almáttugur eslaust endileggja það, og þolinmæði okkar mun verða því að bana, því sá sem óréttinn gjerir, mun hitta sjálfan sig fyrir. Að nokkrum tíma lidnum fór konungurinn á dýraveidar, varð þá ljónid fyrir honum og monnum hans, er strax yfirumau það og drápu. Þegar Abú-Sabír frétti það, mælti hann við konu sína, sagði eg þér ekki, að sá sem óréttinn gjerir, leidir sjálfur ógæfuna yfir hofud sér? ef eg hefði farið móti ljóninu, þá hefði vel mátt verða, að eg hefði ekki unnið það, en þetta hlauzt af þolinmæðinni.

24. Kapítuli.

Nokkru seinna bar svo við, að maður var drepinn í þorpi Abú-Sabírs; lét Soldán þá ræna bæinn, en undireins rændu stríðsmenn hans Abú-Sabír eigum sínum. Þá mælti kona hans við hann: Þú ert kunnugur öllum konungssins þénurum, muntu því geta komið svo máli þínu við hann, að hann skili þér aptur kvikfénaði þínum. Abú-Sabír svaradi: hefi eg ekki sagt þér, kona! að sá sem illt gjerir, honum mun illu reisa, og ef kon-

úngur þessi breytir óréttvíslega, mun ráng-
 fleitni hans víðsulega koma yfir sjálfan hann,
 og já sem rætur annara gózi mun án efa
 rændur verða sínum eigin fjármunum. Þessi
 hans orð heyrði einn af nábum hans, er
 ofundadi hann; já fór þegar og kunngjörði
 þau Soldáni, er strax sendi menn sína og
 lét ræna hann ellum eigum sínum, og reka
 hann sjálfan með konu sinni burt úr þorpinu.
 Þegar þau þannig ráfudu á víðavangi hús-
 næðislaus, mælti kona hans við hann: ell sú
 ógæfa, sem yfir okkur er komin, er tóm-læti
 þínu og dagnadarleysi að kenna; hann svaradi:
 vertú þolinmód! því þolinmædin þrautir vinn-
 ur allar.

25. Kapítuli.

Ekki höfðu þau leingi farid áður þau mættu
 reifutrum, sem rændu þau því, er þau höfðu
 meðferdis, tóku frá þeim klæði þeirra og höfðu
 burt með sér bæði börn þeirra. Þá mælti
 konan grátandi: sleptu, maður! þessari fá-
 sinnu og flýttu þér eptir ræningjunum; hvor
 veit nema þeir aumkist yfir okkur og stjoli okk-
 ur aptur börnunum. Abú: Sabír svaradi
 henni: ó kona! já sem illa breytir, fær ill
 gjöld, og eðdygd hans kémur yfir sjálfan hann;
 en ef eg elti ræningjana, kynni einhver þeirra

bregða sverði og hoggva af mér höfuðið, og eg þannin láta lifid. Vertu því þolinmód, því verðlaun þolinmæðinnar eru mikil.

26. Kapítuli.

Þau héldu nú áfram ferðinni, þartil þau komu nálægt borg nokkurri í landinu Karman; sljót eitt rann fram hjá henni. Þá mælti Abú-Sabír við konu sína: biddu hérna meðan eg fer inni borgina, að fá okkur herbergi; síðan skildist hann við hana hjá sljótinu og gekk inni borgina. Meðan hann var burtu, kom riddari nokkur til árinna að vatna hesti sínum; og er hann leit konuna, leizt honum einlár vel á hana, og mælti við hana: komdu á bak hjá mér, eg vil taka þig mér fyrir konu og fara vel með þig. Hún svaradi: Gud láti það aldrei ské, því eg er annars manns kona. Þá brá riddarinn sverði og mælti: viljir þú ekki gjöra vilja minn, skal eg drepa þig þegar í stað. En er hún sá, að ekki var undir honum að eiga, ritaði hún þessi orð á sandinn með fingriinum: Abú-Sabír! þú hettir ekki að vera þolinmódur, fyrr en alt er farid, eigur þínar, börn þín og kona, sem þér var hjærari en allt annað: mun eg hingatil hafa fylgt þér í báging:

um þínum, ekki til aðnars en þess, að eg feingi sæð, hvada árángur þú hefur af þelinmæði þinni? Riddarinn tók hana síðan, setti hana á bak fyrir aftan sig, og reid leidar sinnar. En frá Abú-Sabir er það að segja, að hann kom flémmu síðar aftur úr borginni, fann ekki konu sína, en las það er hún hafði ritad á sandinn. Þá grét hann, fleygdi sér nidur í sandinn sorgfullur og mælti: Abú-Sabir! þér ber að vera þolinmæðum, því þjör þín gæta þó orðid miklu þýngri og erdugri en þau enn eru.

27. Kapítuli.

Hann hélt nú af stad þadan, eins og frávíta og æðisgeinginn, og kom um síðir þar að, sem menn nokkrir voru að verki í gardi konungs, og voru reknir áfram að vinna. Þegar verkstjérarnir sáu hann, læstu þeir hann inni og mæltu: þú skalt vinna með þessum mönnum í gardi konungs vors; skorist þú undan því, munum vér setja þig í æfinlegt fángelsi. Hann tók heldur þann kostinn, að ganga að vinnu með verkmönnum, og vann sem hann mátti; þeir gáfu homum daglega heilt brand. En er hann í manud hófði geingid að vinnu með þeim, bar svo við, að einn af erfðismönnum, er átti að ganga upp fliga, datt og

fótbrotnaði, hvaraf hann grét og veinadi. Abú-Sabír sagði við hann: vertu polinmóður og grát ekki, því í polinmæðinni muntu finna raunalettir. Hinn svaradi: hvað leingi á eg að vera polinmóður? Vertu polinmóður, sagði Abú-Sabír, því polinmæðin lýptir manni jafnvel upp úr þeirri dýpstu gryfju, upp í konungs sætid. Til ógæfu sot konungur í glugga einum og heyrði á tal hans, reiddist hann Abú-Sabír ákaflega, og skipaði að sætja hann; var hann strax færður fyrir konung. Í konungs gærdinum var brunnur, og í brunninum djúpt jarðhús; þar lét konungur hleypa honum niður og mælti: á þinn heimski! sýndu okkur nú, hvortin þú gétur komist úr jarðhúsi þessu upp í konungs sætid! já, hann kom hvað eptir annað að brunnbárminum svomælandi: þú fávísi maður Abú-Sabír! hvort mun þess stamt að bida, að eg sjái þig koma upp úr graf þessari, og setjast á veldis stólinn? en á hverjum degi gaf hann honum tós braud. Abú-Sabír var hljóður og mælti ekki orð, en bar með polinmæði allt er honum mætti.

28. Kapítuli.

Konungur þessi hafði átt bróður, hvorn hann, fyrir nokkru tíma, hafði sett í þenna

sama brunn; var hann nú dauður en lauds-
menn héldu þó, að hann kynni ennþá að vera
á lífi. En er bróðir kóngsins hafði leingi set-
id í fángelsinu, tókst umræða um það meðal
hirdmanna kónungs, og semuleidis um grund
hans, barst orðrómur af rángsleitni hans út
um allt ríkið. Lokkins tóku nokkrir sig saman
móti honum, fóru ed honum einn dag og drápu
hann; leitndu síðan í jörðhúsinu og tóku Abú-
Sabír þaðan, er þeir héldu vera kónungs
bróðurinn; því hann var honum nærsta líf-
ur synum, og hafði þegar leingi verið í fáng-
elsinu; þótti þeim því líkast, að þetta mundi
vera kónungs bróðir, og mæltu við hann: þú
skalt verða kónungur í stad bróður þíns, hann
hefum vér drepid, en þig viljum vér taka til
kónungs í hans stad. Abú-Sabír þagdi
og mælti ekki ord, en sá þó að þetta voru
laun fyrir þolinmæði sína; bjó hann sig því
og settist á veldisstólinn, stóðdur kónungleg-
um skíða; var réttvís og sanngjarn og giptu-
drjúgur; menn hans voru honum auðveipir
og hefdu hann í kærleikum; hann hafði og
mikid herlid og hid styrkvasta.

29. Kapítuli.

Það var við þessu nærst, að nokkur mælt-
ugur fjandmaður kónungs þess, er rænt hafði

Abú-Sabír og látid reka hann burt úr borginni, herjadi á ríki hans, yfirvann sjálfan hann og inntékk höfudborgina; en konungur flúði og kom til höfudborgar Abú-Sabírs, til að bjóða hann líðveitslu, án þess að grúa að hann væri Abú-Sabír. En er hann var kominn inn fyrir konung, stóð frammi fyrir honum og fór að hrósa honum, þekkti Abú-Sabír hann og mælti: þessi gáfa er verðlaun fyrir mína þolinmæði; nú hefir allsveldandi Guð gífur mér sigur yfir þér. Að því mæltu bað Abú-Sabír mönnum sínum að ræna konunginn og menn hans. Þeir gjördu sem þeim var boðið, tóku af þeim strúðflæði þeirra, og ráfu þá út af borginni. Þegar hirdmenn og stríðsmenn Abú-Sabírs gátu að líta slíkt, undrudust þeir stærlega og mæltu: hvílíkan glæp drógir nú konungurinn, er hann rænar konung þann, er til hans kémur að bjóða hann líðveitslu? ekki er þetta konunglegt! samt þorðu þeir ekki að gjera mikit orð á þessu.

30. Kapítuli.

Eftir þetta frétti konungur, að ræningjar væru í landi hans, létti hann þá ekki fyrir en hann gat fangað þá alla; og sjá, þetta voru ræningjarnir, sem höfðu rænt hann, og tekið

frá honum born hans, þegar hann var húsviltur á víðavangi. Hann lét kalla þá fyrir sig; og er þeir stóðu frammi fyrir honum, spurdi hann þá svomælandi: hvar eru þeir tveir sveinar, hvorjum þér rændud; og tiltók daginn, nær það hefði stéd? Þeir svorudu honum; þeir eru heima hjá oss, og viljum vér færa þér þá, herra konungur! að þeir gjörift þrælur þínir og þjóni þér; hér á ofan viljum vér gefa þér mikil audæfi, er vér höfum samandregid, og ekkert sjálfir af hafa öllum vorum audæfum, hætta síðan ránum og gjeraft þínir stríðsmenn. En konungur lét sem hann heyrði ekki hvað þeir mæltu; hann tók alt þeirra góts undir sig, og skipadi að drepa þá alla nema sveinana, þá tók hann til sín, og gladdist mjög er hann heimti þá aptur. Stríðsmenn hans teludu margt um þetta sín á milli og sögdu: hann er verri en bróðir hans! ræningja, er til hans koma og vilja betra sig og gjeraft hans menn, og færa honum tvo fallega sveina, rænir hann, tekur frá þeim sveinana og allar eigur þeirra, og lætur svo drepa þá; það er mikil rángsleitni.

31. Kapítuli.

Eftir þetta kom riddarinn, er tekið hafði konu

hans, til að klaga hana fyrir konunginum, fyrir það, að hún vildi ekki þýðast hann, jafnvel þó hún, eptir sem hann sagði, væri eigin kona hans. Konungur baud að koma með konuna fyrir sig, kvadst ætla að yfirheyra hana og deema síðan. Riddarinn gjörði sem honum var boðid; en strax er konungur lelt hana, þekti hann þar konu sína, tók hana frá honum og lét drepa sjálfan hann. Þá heyrði hann á stríðsmönnum sínum, að þeim þótti hann vera ránglátur, snéri sér því til hirdmanna sinna og ráðgjafa og mælti: það er yður satt að segja, að eg er ekki bróðir ens fyrra konungs yðar, heldur setti hann mig í fángelsi, vegna eins orðs, er hann heyrði mig mæla, um hvað hann og bríxladi mér daglega; þér héldud eg væri bróðir hans, en eg er Abú-Sabír, og þesir Gud gífir mér lífi þetta fyrir mína þolinmæði. Konungur sá, er bad mig líðs-lylu, og eg lét ræna, hófði áður gjert mér hið sama, rænt mig aleigu minni, rekið mig burt úr borg minni, og ránglega gjort mig að hús-vílltum þurfamanni; þarfyrrir breytti eg við hann, eins og hann hafði breytt við mig, samtvarmt endurgjalds-réttinum. Ræningjunum, er þóttu vilja betra sig, gaf eg ekki frest til umventunar, því þeir höfðu áður farid illa með mig, er

þeir hittu mig á fornum vegi, rænt mig flæðum mínum og gæzi, og slutt börn mín burt í þrældóm; voru það hinir semu sveinar, er eg nú tók af þeim, og eg sagði ytur væru þrælar, en eru reyndar synir mínir; hessi eg því goldið þeim eptir verðleikum, og farid með þá, eins og rétt og vidurfvæmilegt var. Kon-
 nna tók eg af riddaramum og lét drepa hann, af því hún var eigin-kona mín, hverja Gud hefir vardveitt og gífir mér nú aptur; þessi minn dómur var því á rétti bygður, jafnvel þó þér, sem dæmdud eptir útvortis álitu, hugdud ad eg hefði breytt ránglega. Þegar lýdurinn heyrði þessi konungsins ord, undr-
 adist hann stórlega, féll fyrir fætur honum og lofadi honum stöðugri hlýdni og elstu, af-
 sakadi sig einnig fyrir honum. Allir undrud-
 ust yfir því, er Gud hafði látid honum ad hendum koma, og hvornig hann hafði gífir honum rífid, sakir héglyndis hans, og hafid hann úr þeim djúpa brunni uppá konungs stólinn vegna hans þolinmædi; en steypt kon-
 unginum af veldisstólum nidur í gráfarinnar asgrum. Eidan kalladi Abú: Sabír konu-
 sína til sín og mælti: hvornin lítst þér nú á þolinmæðinnar áverti og þeirra fætleika? og á fljótræðisins áverti og þeirra beiflju? þú

mátt vera víst um, að maður fær laun fyrir allt er hann gjerir, hvort það er illt eða gott.

32. Kapítuli.

Þannig sémir þér og konungur að vera þolinmóður, því þolinmæðin er ágæt dygd, og hinn bestli hlutur, er maður gétur reidd sig á; sémir því konungum ekki að vanræfja hana. Þannig mælti hann. En er konungur heyrði þetta, sefadið reiddi hans, en bauð að færa dreinginum aptur í fángelsið; síðan fór hver heim til síu.

Fjórði dagurinn.

Um Gódmennsku og lánglundargæð.

33. Kapítuli.

Það er mælt, að þá er hinn fjórði dagur kom, gekk hinn fjórði Ráðgjafi, Rúsháð að nafni, fyrir konung, féll honum til fóta og mælti: láttu ekki sögur dreings þessa villa þig, því meðan hann er á lífi, lætur fólk ekki af umtali sínu, og þú sjálfur gjerir ekki ann-

ad en hugsa um hann. Konúngur svaradi: þad veit Gud, ad þú hefir rétt ad mæla, þessvegna vil eg láta sækja hann og drepa þegar í dag fyrir augum mér. Hann var því sóttur og færður sjótrædur fyrir konúng, er ávarpadi hann á þessa leid: vei þér! þú hefir smyndad þér, ad þú med sögum þínum mundir gæta tælt mig, og frestad dauda þínum dag frá degi med mælgí þinni; en þér skal ekki ad því verða, því í dag ætla eg ad láta drepa þig, svo þú aukir mér ekki leingur áhyggju. Dreingurinn svaradi: þú hefir vald til, konúngur, ad drepa mig, þegar þú vilt, en fljótræði og yfirvegunarleysi í gjerdum manna, er þó aldrei gott; lánglundargæð þarámóti er ágæt dygd. Þegar þú ert búinn ad drepa mig, munt þú idrast þess, en ekki muntu gæta lifgæð mig aptur þó þú vildir; því hvörjum, sem er heimskulega bráðlátur, mun fara einn og Behsáð konúngsþni. Konúngur spurdi: hvörninn fór fyrir Behsáð konúngsþni, þegar hann var um of bráðlátur.

Sagan af Behsád konungs- syni.

Um Bráðlæti.

34. Kapítuli.

Dreingurinn hóf þá upp sögu sína á þessá leið: Herða konungur! Í fyrndinni var konungur nokkur er átti einn son, sem fyrir segurðar sakir var langt af öllum jafneldrum sínum; hann var sérlega manngleddinn, og var opt í samkvæmum kaupmanna og veitslum þeirra. Einhvern dag var hann í fjölmennu samkvæmi, og heyrði þar loftrædur um segurð sína og furtefni og þannig að orði komist: að af samtíða mönnum mundi nú einginn finnaft sá, er honum væri jafn að fríðleik; en einn í samkvæminu varð þó ekki samdóma, og kváð konungs dóttur nokkra, er hann þá tiltók, vera fríðari en hann. Þegar Behsád heyrði þetta, varð hann nærstum frávita, svo hjartad bardist í brjósti honum; hann kalladi strax manninn fyrir sig og mælti: seigdu mér nú ordrétt þad, er þú mæltir áðan, og stír mér með sannindum frá mær þeirri, er þú sagdir væri fríðari en eg, og hvørs dóttir hún er? Maðurinn kváð hana vera konungs

dóttur, og nefndi fœdur hennar með nafni. Konungs-son skipti þá litum og varð fánginn af elstu til hennar. Þegar faðir hans frétti þetta, mælti hann við Behsáð: elskadi sonur! kona sú, er þitt hjarta girnir, stendur þér til boda, og hana gétum við hæglega feingid; vertu einungis þolinmódur, á meðan eg bið hennar þér til handa. En sonurinn svaradi, og kvæðst - einga þolinmædi hafa mundu, hvorsvegna faðir hans, sem skjótast, gjörði sendiboda á fund fœdur meyráttinnar, til að biðja hennar til handa Behsáð. Honum var heitid konunni, en faðir hennar mæltist til að fá hundroð þúsund gullpeninga í dótturmund, hvörju faðir ens unga manns lofsadi. En er hann aðgætti peninga þá er hann átti fyrirbyggjandi, vantadi nokkud uppá þá tilteknu summu. Þá mælti hann við son sinn: vertu þolinmódur, barnið mitt! þángað til við gétum feingid það sem vantar uppá peningana, þá skal eg strax senda eptir konunni, því hún biður vissulega eptir þér.

35. Kapítuli.

Konungs-son reiddist mjög af þessu og mælti: eg hefi einga þolinmædi! og að því mæltu tók hann sverð sitt og spjót, lagðist út, og

sat fyrir ferdamönnum til að ræna þá. Einn dag yfirféll hann nokkra ferdamenn, er báru hann ofurlíða, tóku hann höndum og fluttu til konungsins í landi því, er hann hafði rænt ferdamennina. Þegar konungur sá yfirlit hans og segurd, fékk hann grun á honum og mælti: hefir ræningi nokkurtíma haft svo fagra ásjónu? seig ofs, úngi maður! satt um það, hver þú ert? en Behsáð fyrirvarð sig, að segja honum satt frá hegum sínum, og vildi heldur lífsíð láta; hvörðvegna hann svaradi: eg er ekki annað enn þjófur og ræningi. Þá mælti konungur: það sémur ekki, að við flýtum danda þessa unga manns, fyrr en við höfum vel hugleidd mál hans, því af fljótræðinu kémur ángur. Hann héldt hann síðan í varðhaldi hjá sér, og lét manna þjóna honum. Það fréttist þessu næst, að Behsáð konungs-son væri horfinn, og konungurinn, faðir hans, sendi bréf og bodskap í allar áttir, að leita hans. En er það bréf kom til þess konungs, hjá hverjum Behsáð var í haldi, lofadi hann Gud, fyrir það, hann hefði ekki verid ofbráður á sér. Síðan lét hann kalla Behsáð fyrir sig og mælti: því vilðir þú sjálfur steypa þér í ógæfuna? Hann svaradi: af ótta fyrir vanvyrdu. Konungur mælti: ef að þú hræddist vanvyrduna, hefir þú ekki

átt að breyta fávíslega; eða vissir þú ekki, að ávættur bráðræðisins er ángur? og ef við hefdum nú verið sljótráðir, einn og þú, mundi-
um vér hafa yðrast þess. Að því mæltu lét hann færa Behsáð í tignarflæði, og lofadi að gefa honum allan meyarfundinn, sendi síðan boð til föður hans, til að gleðja og
og hressa hjarta konungs með frelsi sonar hans.

36. Kapítuli.

Þareptir mælti konungur við Behsáð: þú þig nú, sonur minn! og far heim til föður þíns. En Behsáð svaradi: fullkomna, kon-
ungur! velgjörninga þína við mig, og leyf mér að fara til festarmeðar minnar; því ef eg fer fyrst heim til föður míns, þá fer hann að gjöra þér orðsendingar, og dregst þá tím-
inn ofleingi fyrir mér, og mun eg dreginn verða á eintómum lofordum. Konungur brosti að þessu, furdadi sig á höfum og mælti: eg er hræddur um, að þú hafir það af bráð-
lætinu, að þú dekkir um sjálfan þig, og náir aldrei fyrirætlun þinni. Samt gaf hann honum mikid fé, skrifadi með honum til fö-
ður skilfunnar og sendi hann þángað. Og er hann kom til borgarinnar, fór konungur út í móti honum með ritisins höfðingjum, lét

búa honum virduglegt herbergi, og band að flyta giptingu hans og dóttur sinnar, samfærent bréfum konungs og búa födur hans; var því strax tekið til að búa meyuna heim-
an. Þegar sá dagur kom, er brúðkaupid skyldi haldast, gekk hann af bráðlæti og eyrdarleysi að vegg þeim, er var á milli herbergis hans og hennar, og gægdist gégnum gat er á honum var, til að gæta fæð konuefni sitt. En móðir meyriannar varð hans vör, og lifaði stórkílla. Hún tók þá af einum þénara tvo heita járnteina, og stak þeim leynilega gégnum vegginn öðrumegin við gatid, og er hann rýndi gégnum það, rak hún báða teinana í augu hans, svo þau lágu þegar úti. Hinn úngi maður rak upp ógurlegt hljóð, og leid síðan í aungvit. Þannig breyttist gleði hans í mikinn harm og hugar ángur.

37. Kapítuli.

Sjá hér nú. konungur, hvað hlauzt af bráðlæti og óstíðingu þessa unga manns; því bráðlætið olli honum langvinnis harms og hugarángurs, og umbreytti gleði hans í sorg. Sama er að segja um konuna, sem í bráðræði blindaði hann, og fór fram heldur óvægilega; og eins fer fyrir öllum, er rafa

fyrir ráð fram í gjerdum sínum. Þannig ber þér og, komingur, að flyta ekki dauða mínum, því eg er á þínu valdi og í hendi þér, og gétur þú látið drepa mig þegar er þú vilt. Þegar konungur heyrði þetta, rann honum reiddin og mælti: flytjið hann aptur í fangelsið, munum vér hugleida mál hans til þess á morgun.

Fimti Dagurinn.

Sem fer eptir óskum, svo að sakleysið sigrar.

38. Kapítuli.

Ad morgni ens fimta dags, er mælt að hinn fimti ráðgjafi, Sjeherbúr að nafni, geingi fyrir koming, heilsaði honum auðmjúflega og mælti: tign þín, komingur, er svo mikil, að ef þú sæir eða heyrðir, að nokkurr rendi auga til herbergis þíns, þá væri það rétt, að þú létir stínga úr þeim manni augun; hvørs er sá þá verður, er þú hefir sæð midt í herbergi þínu liggja á bed þínum og í rekkju þinni, og sem er grunadur, að hafa viljad fremja einn meiri óhæfu, og er þó hvorki af

þíni ætt né blóði þorinn? Var mundi þó naudsýn á, að drepa slíkan mann! Ekki ráðum vér þér til þessa annarsvegna, en til að esla ríki þitt; viljum vér ráða þér heilt; og sýna okkar hollustu við þig; en hvorsu er það þó þólandi, að dreingur þessi haldi lífi sínu stundu leingur? Af þessum ordum ráðgjafans fylgtist konúngur bræði og mælti: færir hann strax fyrir mig; var hann þá færður fyrir konúng fjötrum bundinn, og ávarpaði konúngur hann á þessa leid: vei þér! þú hefir drýgt stórglæp, þú hefir lifað helst til leingi, og er ekki annað til enn drepa þig; enda höfum vér ekki fríd, meðan þú ert á lífi, og má því þetta ekki undangánga. Dreingurinn svaraði: með leyfi þínu tala eg, konúngur! Gud veit að eg er saklaus, og hafi því von um, að eg muni lífi halda; því sá sem veit sig saklausan, kvíðir aldrei hegningunni, ekki er heldur sorg hans og hugarángur óbærilegt; en hvort sem hefir gjört sig sekan í einhverjum glæp, leidir án efa straff yfir höfuð sér og verður ekki lánglífur; heldur mun honum reida af eins og Dádbín konúngi og ráðgjafa hans. Konúngur spurði, hvornig farir þessi fyrir þeim?

Sagan af Dadbín konungi og ráðgjafa hans.

39. Kapítuli.

Dreingurinn héldt áfram ræðu sinni þannig: Gud láti þig leingi löndum ráða, konungur! Í landinu Tabristán var konungur nokkur að nafni Dadbín, hann hafði tvo ráðgjafa, hét annar þeirra Zúrchan en annar Girdan. Zúrchan átti dóttur eina, er Erva hét, var hún af öllum þeim konum, er fæddust upp henni samtíða, að segurd, gudsótta og góðum sídum, rækti mjög fóstur og bænahold og þjónadi Gudi allsherjar án afláts. Þegar Dadbín konungi barst fregn um dygdir þessarar meyar, fékk hann þegar elsku til hennar, kallaði ráðgjafan fyrir sig og mælti: þess vil eg biðja þig, að þú gíptir mér dóttur þína. Ráðgjafinn svaradi: leyf mér, herra konungur! að spyrja hana, hvort þetta er hennar vilji; og sé svo skal eg gefa þér hana. Konungur leyfði það, og baud hann skyldi flýta sér. Zadirinn gekk þá til dóttur sinnar og mælti: konungur hefir mælt til ráðahags við þig, dóttir! og vill gíptast þér. Hún svaradi: ekki leikur mér hugur á,

ad giptast, fadir! en viljir þú gipta mig, þá gíf mig þeim einum manni, sem er minni háttar en eg, og hvorjum eg er æðri ad mann-
 vörðingum, ad ekki taki hann sér fleiri konur og sinni mér ekki; og gíf mig fyrir hvörn mun ekki þeim manni, sem mér er tignari, hjá hvorjum eg verda mundi sem ambátt. Þetta svar dóttur sinnar slutti ráðgjafinn aptur konungi, og er svo sagt, ad ást hans til hennar hafi vaxid öllu fremur, er hann heyrði það. Hann mælti þá við ráðgjafann: viljir þú ekki gífa mér dóttur þína með góðu, tek eg hana með valdi og ofríki. Ráðgjafinn gekk þá aptur til dóttur sinnar og sagði henni ord konungs, en hún kvadst eingan hug hafa á ad giptast. Þegar ráðgjafinn slutti konungi þetta svar, reiddist hann ákaslega og hótadi honum hördu, ef hann vildi ekki gjöra sem hann beiddi. Ráðgjafinn fór þá heim til dóttur sinnar, tók hana með sér og flýði. En konúngur varð þess bráðum viss, sendi her-
 lid sitt ad leita hans og stemma slíga fyrir honum; fór einnig sjálfur eptir þeim. Og er hann náði þeim, sló hann kysu í hofud honum, svo það varð hans bani, en dóttur hans tók hann með valdi og slutti heim til sín; gekk síðan inn til hennar og giptist henni. Hún bar forlög sín þolinmóðlega, fól málefni

sitt Gudi á hendur og þjónadi honum einlæglega nótt og dag í húsi Dadbíns konungs, mauns síns.

40. Kapítuli.

Það var til þessu nærst, að konungur tók þér ferd á hendur, lét hann því falla Girdan ráðgjafa sinn fyrir sig og mælti við hann: einn hlutur er sá, er eg ætla að fela þér á hendur meðan eg er á burtu; það er drottningin, dóttir ráðgjafans, mín unga kona; hennar vil eg þú gætir sjálfur, því einginn hlutur í veröldinni er mér kærari en hún. Girdan sá, að konungur veitti honum með þessu mikinn heidur og vörðingu, svaradi því, og kvadst eiga slíkt elsku hans og náð að þakka. En er konungur var í burtu, hugfadi ráðgjafinn með sjálfum sér, að sjá yrði hann þó konu þá, er konungur unni svo mikid. Hann faldi sig því, þar sem hann gat séð hana, og sá að hún var frídari en frá mætti segja; gérði hann sér svo mikid um hana, að hann varð ekki vitandi vits, og varð svo ástfanginn, að hann gjörði henni svolátandi bod: sjá aumur á mér, eg dey af elsku til þín. Hún gjörði honum aptur bod og lét segja honum: Þú ráðgjafi! þú ert trúnaðarmadur konungs, og mikils þyrstur af honum,

spill því ekki þeim grip, er hann hefir trúad þér fyrir, heldur lát hug fylgja máli. Gald vid þína eiginkonu og njót þess, sem þér er leyft, muntu þaraf hafa jafnmikil vindi; en ef þú lætur ekki af að gjöra mér þóttit bod, skal eg sneypa þig. Þegar ráðgjafinn heyrði þetta, og vissi, að hún var hreinlíf og fleklaus brædi á fælu og lífhama, ydradist hann mjög heimsku sinnar, óttadist konúnginn, og hugsadi með sjálfum sér: eg hlýt að hugsa upp eitthvørt ráð til að fleypa henni, eigi eg ekki að verða mér til skammar þegar konúngur kemur heim.

41. Kapítuli.

Eftir að konúngur var heimkominn, spurdi hann ráðgjafann að, hvorsu ástatt væri í ríkinu? hann svaradi: allt er í góðn lagi, konúngur! einúngis víðgeingst hér einn hlutur ósæmilegur, sem eg hef komist á snodir um, en sem eg þó fyrirverð mig að segja konúnginum. En eg er samt hræddur um, að, þó eg þegi yfir honum, muni einhvört annar ljóstra honum upp, og mætti þá vörðast eins og eg hefði brugðid hreinstillni og trúmennsku við konúng. Konúngur svaradi: seig mér einardlega frá þessu, því eg er þess fullviss, að þú ert góður dreingur, trúr og hreinstill-

inn í öllu, er þú segir, og það svo að ekki þarf að byggja þig í nokkrum. Þá mælti ráðgjafinn: herra konungur! kona sú, sem þér er svo kær og þú elskar svo mjög, og hvættar guðræfni, fóstum og bænum þú svo mikid brosar, un. hana get eg sagt þér það, að hún gjörir allt þetta af svikum og prettvísi. Sérvid brá konungi nærsta og mælti: hvílið tíðindi eru þetta? Ráðgjafinn svaradi: þú skalt vita, að nokkrum dögum eptir að þú fórst að heiman, kom maður til mín og mælti: ráðgjafi! kom og sjá einn hlut er eg skal sýna þér. Eg gekk með honum að herbergið dýrum drottningar og sá hana þar inni sitjandi, hjá einum af þrælum fœdur hennar, að nafni Abúlcheir, með hinum mestu vipalátum; og þetta hefi eg sjálfur bæði heyrt og séð. Af þessu varð konungur svo ákaflega reidur, að hann skipadi einum af þénurum sínum að fara og drepa hana í herberginu. En er þénarinn heyrði, að kóngurinn bauð að drepa hana, mælti hann: Guð láti þig leingi lifa, konungur! það er óhæfa að drepa hana þannig; skipa þú heldur einhverjum af þénurum þínum, að flytja hana á ulfalda útá óvegada eyðimorð, og stíla hana þar eptir; sé hún sef, mun Guð láta hana deyja þar, en sé hún saflaus, mun harin frelsa hana, og hverfu

sem fer, verður konungurinn þá ekki sekur í dauða hennar; því þú hefir elst að hana mikid, og þú drapst födur hennar, sökum ástar þeirrar er þú hafðir á henni. Konungur svaradi honum og sagði: það veit Gud, að það er satt er þú segir. Síðan skipadi hann einum þræli, að flytja hana, á úlfalda, úti övegada eydimörk, og skilja hana þar eptir, svo hún dæi þar með laungum harmkvælum. Þénarinn fór nú með hana úti eydimörkina, skildi hana þar eptir matar- og drykkjarlaus, og fór við það heim aftur. En konan lagði nokkra steina í röð, á hæð nokkurri, féll þar fram og bad, og þjónadi allsvaldanda Gudi.

42. Kapítuli.

Svo bar við um sömu mundir, að úlfaldahyrdir Kefru konungs, hurfu nokkrir úlfaldar, og hafði konungur hótað honum, að findi hann þá ekki aftur, skyldi hann hafa fyrirgért lífi sínu. Hann fór því að leita úlfaldanna, gekk langt inn í eydimörkina, og kom lofsins þar að, sem hann sá konung, einmana á bæn. Hann staldradi við, þángað til hún hafði lofid bæn sinni, síðan gekk hann til hennar, heilsadi henni og mælti: hvort ert þú? hún svaradi: Guds þjónustu kvinna.

Þvad gjörir þú á þessari eydimorku! spurdi hann en framar. En er hann sá hennar fegurð og fallega slápnad, fékk hann ástarhug til hennar og mælti: Viljir þú verða kona mín, skal eg verða þér nákvæmur og ástær ekta-maki, og veita þér aðstæð í dyrkun alþvald-anda Guds. Eg þarf ekki manns með, svar-ði hún, en ætla að vera hér ein og þjóna drottni; en viljir þú auðsýna mér góðvilja, og veita mér aðstæð í minni guðsdýrkun, þá flyt mig þágangad hvar vatn fæst; vil eg kunna þér þakfir fyrir það. Hann slutti hana þáng- ad, sem rennandi vatn var, skildi hana þar eftir eina, og fór undrunarfullur burtu frá henni. En valla var hann geinginn frá henni, fyrir en hann fann úlfalda sína, og hlauzt það af þeirri blesun, er hún lagði yfir hann.

43. Kapítuli.

Þegar úlfaldahyrdirinn kom heim, spurdi Kefra konungur hann, hvort hann hefði fundid úlfaldana; hann sagði konungi upp alla sögu um konuna, og lýsti fyrir homum, henn- ar fegurð og fallega slápnadi, hvaraf konung- ur fékk elsku til hennar. Þessvegna sté hann á hest, tók með sér fáeina hirdmenn, fór úti mörkina, fann konuna, og varð inntekinn af

elsku' til hennar; því hann sá að hún var
 enn frídari en hyrdirinn hafði sagt honum.
 Hann gekk þá til hennar svomælandi: eg er
 Kefra konúngur, yfirkonúngur, mundir þú
 vilja verða drottning mín? Hún svaradi:
 hvað gætir þú gjört við mig, konúngur! konu,
 sem er útslæmd í þessa eydimörk? Hann mælti:
 það hlýtur þó svo að vera, og viljir þú
 ekki fara með mér, þá vil eg vera hér hjá þér,
 og ganga undir þína gudsdyrkun og betrun-
 ar-æfingar og þjóna Gudi ásamt með þér.
 Síðan lét konúngur byggja lítið hús handa
 henni, og annað handa sjálfum sér rétt á
 móti hennar, svo hann ætti þess hægra með,
 að taka þátt í hennar gudsdyrkun; líka tók
 hann það upp, að senda henni mat. Hún
 hugsaði þá með sjálfri sér: þessi maður er
 konúngur og á löndum að ráða, sómír mér
 því ekki, að láta hann yfirgefa þegna sína
 og ríki sitt, fyrir mínar sakir; því mælti hún
 við þjónustustúlkuna, er færði henni matinn:
 seig þú konúnginum, að hann skuli fara heim
 til konu sinnar og þegna, þarad hann ekki
 þursi mín við, en eg ætla að verða hér eptir
 og þjóna Gudi. Þegar þernan hafði skilad
 þessu til kóngsins, gjörði hann konunni bod
 til baka og lét segja henni: eg þarf ekki held-
 ur nokkurs ríkis með, en vil líka vera hér og

þjóna Gudi á eydimerk þessari. Þegar hún af þessu sá, hvað elska hans var einlæg og mikil, mælti hún við hann: ó konungur! eg vil þá gjöra eptir þínum vilja og verða kona þín, viljir þú losa mér því, að færa mér Dadbín konung og ráðgjafa hans Girðan, og ráðsmann hans; að þeir verði færdir frain fyrir hird þína, og eg gæti talad við þá í þinni nærveru, hvarvið elska þín til mín unun aukast. Kesra konungur spurdi hvada naudsýn hana drægi til þessa? Hún sagði honum þá, hvað sér hefði að hendi borid, frá upphafi til enda: hvað ráðgjafinn hefði sagt um sig, og að hún hefði verid kona Dadbíns konungs. Þegar konungur heyrði þetta, jókst elska hans og ást á henni, og mælti: allt sem þú býdur skal framkvæmt verða.

44. Kapítuli.

Þóinæst lét konungur sækja luktan burdarskel, í hverjum hann slutti konuna heim til sín, hóf hana síðan til tignar og giptist henni. Pareptir sendi hann óvígán her á hendur Dadbín konungi, og tók hann til fanga ásamt ráðgjafa hans og ráðsmauni; lét Kesra konungur falla þá fyrir sig, en þeir vissu ekki í hverjum tilgáangi hann gjörði það. Kon-

úngur lét tjalda afhúis í sal Ervu drottningar, gekk hún þar inn, og hleypti tjalðinu niður fyrir framan sig. — En er salurinn var alskipadur, og allir voru seztir, hlyti Erva upp tjalðinu og mælti: statt upp Girdan, þér hæfir ekki, að sitja í þvílíku samkvæmi, og í nærveru hins mikla konungs Kesru. Þegar Girdan ráðgjafi heyrði þessi ord, varð hann forvita, titradi af ótta og stóð upp með skelfingu. Síðan mælti drottningin enn fremur: eg særi þig við þann Gud, er lét þig komast hingað, og hvers bodi þú náttir til að hlýða, að þú segir nú sannleikann: hvað kom þér til að ljúga uppá mig, og reka mig burt úr húsi mínu og fadmi míns ektamanns; og að gefa semu sakir trúðum manni*), og taka hann af lífi? en — þú skalt vita, að hér er sá staddur, hvar engin légi mun stöðva þig, og að aungvum hégómaordum gættur gessinn. Þaréd ráðgjafinn nú þekkti Ervu og heyrði þessi hennar ord, sá hann, að ekki mundi tjá að fara með ósannindi, og effétt komá honum að halði, nema að segja hreinan sannleika; hann beygdi sig

*) Nesliðea Þvílíðeir. (Já Kar. 41), sem til að geta, hæfir verid afliðadur án dóms og laga, þaréd hann var anauðugur þráll.

Því niður að jörðu og mælti með grátandi tárur: sá sem illa breytir, fær víssulega gjöld fyrir það, þó langt líði um; það veit Guð, að eg er sekur og hegningar verdur, og effért kom mér til að gjöra þetta, nema ótti og óstjórnleg girnd, og sú óhamingja, er forlegin höfðu skrifað á enni mitt; en kona þessi er sem hild stírafla gull, hrein og flekklaus.

45. Kapítuli.

Þegar Dabbin konungur heyrði þetta, laust hann í ásjónu sér, og sagði við ráðgjafann: Dróttinn slái þig, ef þú hefir stilið mig við konu mína, og breytt svo flámmarlega við mig! En Kefra konungur svaradi þorum: Þig mun Dróttinn víssulega slá, fyrir það þú varst svo fljótráður, og gáðir ekki að hvað þú gjörðir né gjörðir greinarmun á þeim seta og saklausu, því ef þú hefir gífur þér tén, mundir þú víssulega hafa sed mismun á réttu og raun. Það er að vísu satt, að þessi illi ráðgjafi leitadist við að steypa þér í égæfu; en hvað gjörðirdu af augunum í þér? og hvað varstu að hugsa? Síðan mælti hann við Ervu: hvað viltu eg geri við þá? Hún svaradi: framkvæm á þeim tén allsvaldanda Guðs: láttu drepa manndröparann,

og breyta grimmilega við hinn grimmhjártada, eins og hann breytti við ofs; en láttu gjöra vel við hinn velviljada, eins og hann gjörði við ofs. Eðan kvad hún upp þém yfir Dadbín konúngi, og var höfud hans molad sundur með kysfu, og lét hann svo líf sitt; hún mælti þá hann var drepinn: „Það er fyrir dráp fædur mín. Þá dæmdi hún ráðgjáfann, og var hann sluttur á eyk út í þá somu eydimörk, í hvorja hún hafði áður slutt verið; hún mælti þá við hann: sértu sekur, muntu vissulega fá straff fyrir illverk þitt, og deya á eydimörkinni úr sulti og þorsta; en ef þú ert saklaus, muntu frelsast þadan, eins og eg. Seinafl kom þénarinn, ráðsmáður Dadbíns konúngs, er ráðið hafði konúnginum, að láta flýttja hana út í eydimörkina; þenna færði hún í dýrmætan tignarmottul og mælti: slíka menn, sem þú ert, eiga konúngar að gjöra sér handgeingna, til þess að framkvæma það góða, þó hvort og einn á að fá laun eptir maklegleikum. Eðan gjörði Kefra konúngur hann að höfðingja yfir héraði einu í ríki sínu.

46. Kápítuli.

Þit þó fyrir víst, konúngur! að fá sem breytir vel, honum mun vel vegna, þá flundir

líða fram; og sá sem er saklaus, óttafst ekki málalof sín: nú er eg saklaus, konungur! Þessvegna vona eg til Guds, að hann muni opinbera þér sannleikann og farsæla þig; og gefa mér sigur yfir évinum mínum og ofundarmönnum. Þegar konungur heyrði þetta, stiltist reidi hans og hann mælti: færð hann í fángelsið, en vér munum hugleida mál hans til morguns.

Ejotti dagurinn um Svnda fyrirgefningu.

47. Kapítuli.

Nú er frá því að segja: að þá er hian Etti dagur kom, vor gremja ráðgjafanna út af því, að þeir gátu ekki komið fram fyrirætlum sínni með dreinginn; tóku þeir nú og svo að verða hræddir, að þeir mundu sjálfir falla í ónád hjá konungi. Þeir af þeim geingu því inn fyrir konung, féllu fram fyrir honum og mæltu: Getra konungur! af umhyggju fyrir ríki þínu og af hollustu við sjálfann þig, neyðumst vér

til að minna þig alltaf á hið sama: þú hefir nú dregid ofleingi mál dreingsins, og gétum við ekki séð, að dráttur sá sé þér í nokkru gagnlegur, tíminn líður dag frá degi, og þó lifir hann enn! en umtalið um hann eykst alltaf meir og meir; láttu því drepa hann svo umtal þetta taki enda. Þegar konungur heyrði þessi orð, mælti hann: það veit Gud, að þú hafid rétt að mæla, og það er satt, er þú segid! lét hann þá sækja dreinginn, og ávarpaði hann þanninn: hvað leingi á eg að ransaka mál þitt, þarad eg sinn eingann, sem mæli þér lífnaarmál, en sé að alla þyrstir í blóð þitt? Dreingurinn svaradi honum: enn þá vænti eg, konungur! hjálpar frá Gudi, þó aldrei fái eg hana hjá neinum manni; þegar hann aðstodar mig, megnar einginn að gjöra mér skaða; og þegar Gud er með mér, og hjálpar mér fyrir sannleikans sakir, hvörn stýldi eg þá óttast sakir löginnar? Eg hafi falið Gudi á hendur mál mitt, sem hreint er og gott, og er hættur að biðja þá dauðlegu um hjálp; en hvort sem áfallar hann um hjálp, mun, hvað óst hans áhrærir, komast að raun um hið sama og Vacht-Zeman. Konungur spurdi: hvada maður var Vacht-Zeman, og hvorninn er sagan af honum?

Sagan af Bacht-Zeman konungi.

48. Kápítuli.

Dreingurinn hélt áfram segjandi: Herra konungur! í fyrndinni var vitur konungur að nafni Bacht-Zeman, hann var mjög gæf-
inn fyrir veizlur, sambrykjur og samkvæmi. Í héradi því, í hverju hann hafði aðsetur sitt, varð vart við uppreiðarmenn, er leitudu tækifæris að ná borginni; þá sagði einn af vinum konungs við hann: óvinir þínir eru á leiddinni til mæts við þig, konungur! gætt þín í tíma. Hann svaradi: eg hrædist ekki óvini mína, því eg hafi útbúnað góðan, peninga og hermenn, og óttaft því eingan hlut. Vinur hans mælti þá enn framar: bið Gud um hjálp, konungur, því hans hjálp dugir þér betur en allur stríðsaflí þinn, peningar og hermenn; en konungur lét þessi ráðgjafans ord sem vind um eyrun þjóta. Vinurinn nálgadist, átti bardaga við konung og yfirvann hann; hafði hann eingin not af því, er hann treysti fremur en allsvaðanda Gudi; heldur flýði undan óvin sínum og leitadi hæl.

is hjá öðrum konungi, við hvöru hann mælti: eg kysfi fald flæða þinna og ákalla þig um hjálp móti övin mínum. Sjá þessum konungi féll hann fé og lid, og jafnvel mikinn her, af hvörjum hann gladdist, og hugsadi með sjálfum sér: nú hefi eg feingid þá hjálp sem dugir, það breggt ekki að eg vinni sigur með svo miklum her, og að eg yfirvinni og undirofi övin minn: en hann bætti því ekki við: ef Gud vill veita mér aðstod. Pareptir lagði óvinur hans til bardaga við hann í annað sinn, og yfirvann hann, svo að her hans varð gjörsamlega eyðilagdur, og hann sjálfur slyði úr bardaganum. Þá tvístradist herinn og peningarnir urðu óvinunum að herfangi, en hann sjálfur eltur af óvinunum. Lokfins komst hann fram til sjáfar lagði til fundis og svam yfir til annars lands, hvor hann sá fyrir sér mikla borg, og stóra höll í borginni; hann spurði sig fyrir, hvað hún hétu og hvor hana ætti; en honum var sagt, að Ghúdeidan konungur ætti hana. Bacht-Zeman hélt því áfram, þar til hann kom til konungsgarðsins, og kvaddist vera riddari, er vildi komast í þjónustu hjá konunginum. Þessi tók hann í hird sína, og veitti honum mikinn heiður; en hann gleymdi þó aldrei fædurlandi sínu og ríki.

49. Kapítuli.

Þessu næst bar svo við, að Ghúdeidan konungur átti í ófriði við annan konung, sendi hann herlid sitt móti honum, og setti Bacht-Zeman yfir nokkurn hluta hersins. Þeir börðust; var Ghúdeidan konungur sjálfur með her sínum, og fylkti lidinu; tók síðan spjót sitt, stóð í brjóstli fylkingar og bardist hraustlega; urðu óvinir hans sigradir og reknir á flóttu. En er konungur var kominn heim með her sinn, sigrihrósandi, mælti Bacht-Zeman við hann: seig mér, konungur, hvornig á því stendur: eg sá þig í þessum mikla her, berjast eins og adra, og stofna þér í audsjáanlegan lífshásta? Ghúdeidan svaradi: þú þykist vera riddari og reyndur maður, og heldur þó, að figurinu sé undir líðsfjöldanum kominn? Bacht-Zeman mælti: eg verð að játa, að það er mín mein- ing. Konungur svaradi: það veit Gud, að þín mein- ing er raun- g! síðan mælti hann enn fram- ar: vei þeim, er reidur sig uppá nokkud annað en Gud! að sennu var her þessi vel- búinn og geigvænlegur, en figurinn kómur frá Gudi einum. Þegar eg var samt- ungur, var eg þó líka þeirrar mein- ingar, að figurinn væri undir líðsfjöldanum kominn; en eitt sinn átti

eg óvin þann, er yfirföll mig með 800 her-
 mönnum, en eg hafði 1800; eg reiddi mig á
 líðsfjöldann, en hann treysti Gudi, þar fyrir
 sigraði hann mig og rak mig á flótta með
 flömm og vanfemd. Eg faldið þá á fjell-
 um uppi, og fann á fjalli nokkru einsetumann,
 sem hafði tekið sig burt úr manna samúðum;
 gærdumst við vinir, og bar eg upp fyrir hann
 öll mín vanfæð. Þá mælti einbúinn;
 veiztu því svo fér fyrir þér, og hvørsvegna
 þú ert eldingis á kné kominn? eg svaradi,
 nei. Það er af því, mælti hann, að þú treyst-
 ir líðstírk þínum, en reiddir þig ekki uppá
 Gud; en ef þú setur þitt traust til Guds, og
 trúir því, að hann er sá, er gétur upphafid
 þig og nidurlægt, þá munu óvinir þínir ekki
 megna á móti þér; og enn framar mælti
 hann: snú þér til Guds! tók eg þá sinnaskipti
 og gjörði yfirbót, eptir því sem þessi guds-
 madur lagði ráð til. Seinaft sagði einbú-
 inn við mig: far nú aptur með það sem ept-
 ir er af her þínum og yfirfall óvini þína;
 því hafi þeir ekki traust á Gudi, muntu sigra
 þá, þó þú værir einsamall. Þegar eg heyrði
 þessi ord einbúans, setti eg mitt traust til
 allvaldanda Guds, safnadi saman leifum
 hersins og fór til móts við fjendur mína,
 hvörjum eg náði óvibúnum á náttarþeli. Þeir

hugsfudu að vér hefðum ofurefli líds og legðu á flóttu með sneypu; en eg fór inn í borg mína, tók mín fyrri völd með styrk allðvaldsanda Guds, og berst nú aldrei án hans aðstöðar.

50. Kapítuli.

Þíð þessa ræðu vaknadi Bacht-Zeman af hugsunarleysi sínu, og kalladi: lofðadur veri drottinn! Það veit Gud, konungur! að þessi atburður er fullkomin eptirmynd æðsfögu minnar; því eg er Bacht-Zeman, og eldungsís eins hefir farið fyrir mér; en eg vil leita náðardyranna og snúa mér til Guds. Síðan fór hann til fjalls nokkurs og þjónadi Gudi þar nokkra hríð í einveru, bar þá svo til eina nótt, er hann soaf; að maður kom til hans og mælti: nú hefir Gud þegid þírbót þína, og gefið þér sína náð, og vill nú veita þér hjálp móti övnum þínum. Og er hann var nú orðinn fullvísir um þetta af draumium, bjó hann sig og fór af stað, heim til sinnar eigin borgar. Elamnt frá borginni mætti hann nokkrum hirdmönnum konungs, er spurðu hann: hvadan hann væri? vér sjáum, að þú ert útlendur maður segðu þeir, og erum hræddir um þig, ef konungur lands þessa kemst að því, þvíhann lætur

drepa hvörn útlendann mann, er kénur til borgarinnar, af ótta fyrir Bacht-Zeman konungi. Hann svaradi: og þó gétur ekkið unnið honum grand eða gagu, nema allsvaldandi Gud. Hirdmennirnir mæltu: konungur hefir mikinn her, og treystir lidsafla sínum. Þá gladdist Bacht-Zeman konungur nærsta mjög, og hugfadi með sjálfum sér: eg þarómót treysti Gudi, og með hans aðstöð skal eg yfirvinna hann. Síðan mælti hann við hirdmennina: þekkið þér mig ekki? nei, svorudu þeir. Eg er Bacht-Zeman konungur, sagði hann. En er þeir vissu það og þekktu hann, stigu þeir af hestum sínum, fustu ístöð hans af lotuúngu fyrir honum og mæltu: því stofnar þú lífi þínu í þvílíka hættu? konungur? hann-svaradi: líf mitt er mér lítilsverdt; en eg treysti Gudi enum æðsta og ákalla hann um hjálp. Það mun nægja þér, mæltu þeir, og bættu við: vér viljum nú breyta við þig eins og oss hæfir og þú átt stíðid; vertu hughraustur, því vér viljum hjálpa þér með fé og fjörvi, og gaungum við nærstir konunginum. Nú viljum vér taka þig með oss og láta þjódina hylla þig að nýu, því allir eru fúsir að þjóna þér. Hann svaradi: gjörð hvað allsvaldandi Gud gefur yður frapta til! þeir fóru nú með hann inn í

borgina og leyndu honum, teludu síðan við nokkra menn af hofudverdi konungs, er fyrir hofdu halðid verð um hann, og sögdu þeim frá. En þeir urðu alls hugar segnir, tóku sig saman og bundu sáttmál við hann, yfirfóllu síðan óvin hans og drápu, en settu Bacht-Zeman aptur til sinnar fyrri tignar. Stjórn hans gekk þadanað vel fram: blefsaði Gud hann og gaf honum aptur sína náð; en hann var réttlátur við þegna sína, og stöðugur í hlýðni við Gud allsvaldanda.

51. Kapítuli.

Þannig mun hver sjá, konungur, sem hefir Gud með sér, og góðan ásetning, ekki mæta neinu illu. En eg hef eingan sem hjálpar mér nema Gud, og undir hans dóm legg eg mig, því hann þekkir mitt sakleysi. Við þessu ord sefadið reidi konungs, og sagði: flytjid hann aptur í fángelsid, vér viljum rannsaka mál hans til morguns.

Sjoundi Dagurinn um Fyrirgefningu.

52. Kapítuli.

Strax um morguninn sjounda daginn, kom sjoundi ráðgjafinn, er Behkímal hét, til konungs, heilsaði honum með mikilli lotningu og mælti: hvað gagnar umburðarlyndi þitt við dreing þenna? menn eru almennt farnir að tala um þig og hann; hvorsvegna frestar þú lífláti hans? Af þessum orðum ráðgjafans reiddist konungur, og skipaði að sækja dreinginn; var hann færður í fjötrum fyrir konung, er ávarpaði hann á þessa leidd: nú hlýtur Guds straff að koma yfir þig; í dag gétur þú ekki vænt að sleppa undan minni hendi, því þú hefir smánað tígu mína, og gétur aldrei framar feingid fyrirgefningu. Dreingurinn svaraði; mikil fyrirgefning gétur ekki haft stáð, nema þar, sem talðverdt hefir verið brotið; en sá sem mikid hefir brotið, þarf mikillar fyrirgefningar við: aldrei mun þó öðrum eins manni og þú ert, leggjast það út til vanvyrðu, að fyrirgefa mér, því Gud veit að eg er sálslaus, og hann hefir sjálfur búið að fyrirgefa; en einginn fyrirgefning er meiri til, en

sú, að gefa manni líf, því þegar þú fyrirgef-
ur þeim, er þú ætlað að láta drepa, er það
eins og þú veltir hann upp frá dauðum.
Munnars mun hvort, sem illt gerir, verda
áptur fyrir því eins og Behkerd konungur
mátti reyna. Þá mælti konungur: hvada
maður var Behkerd? og hvornin er saga
hans?

Sagan af Behkerd konungi og því er honum mætti.

53. Kapítuli.

Dreingurinn sagði þá eftirfylgjandi sögu:
Herra konungur! mælti hann, eittsinn var
konungur nokkur að nafni Behkerd, hann
var stór-audugur, og héldt mikinn stríðsher;
en breytni hans var vond, því hann straffaði
hverja ena minnstu yfirsjón, og fyrirgef
aldrei neinum manni. Einn dag er hann var
á býraveidum, staut einn af húsköllum hans
er, er kom í eyra konungi, svo að af tók; þá
mælti konungur: gætið að hver stötið mun
hafa er þessiari. Húskarlarnir voru strax

leiddir fram, og sá er stotid hafdi, hét Zetró. En er hann féll að vita hvað stéð hafdi, féll hann í ómegnin af hræðslu; en konungur skipaði að láta drepa hann. Þá mælti Zetró: Það sem stéð er, konungur! það hefir orðid án vilja míns og vitundar; fyrirgef mér því, þar eg er á þínu valdi, því fyrirgefning er hin fegursta dygd, og vel mætti sá dagur koma, að hún verði að dýrgrip og vinni til launa, já verði að fjárfjóði hjá Gudi í öðrum heimi. Fyrirgef mér þessvegna og afstýr hinu vonda frá mér, svo að Gud sennuleiðis afstýri því vonda frá þér. Þessi ræða féll Behkerd konungi svo vel í géd, að hann fyrirgaf Zetró, þótt hann aldrei fyrr hefði fyrirgefð nokkrum manni. Þessi úngi maður var í rauninni konungs son, er flúid hafði frá föður sínum, sökum yfirsjónar, er hann hafði orðid uppvís að, og því var hann kominn til Behkerds konungs og orðinn hans þjónustumaður, þegar hann hendti slis þetta. Maður nokkur vissi þó, hvar Zetró var núdur kominn, og sagði föður hans frá því. Fadirinn skrifadi því syni sínum til, lofadi honum góður og bad hann að koma heim aftur. Hinn úngi maður fór því heim til föður síns, tók hann vel við honum, og varð segin komu hans; gjörðist Zetró síðan mikill maður.

54. Kapítuli.

Það var einn dag, að Behferd konungur sté á skip og sigldi á haf út, til að skemta sér á fíftiveidum, þá kom svo mikill stormur, að skipið sigldi í kaf, náði konungur bordi einu, og rak hann þar á til ókunnugs lands, óþekktan og nafinn að kalla; barst svo að, að hann kom til þeirrar borgar, hvar sá fyrst nefndi húsfall var, og faðir hans var konungur yfir. Hann kom að borgarhlidinu um nótt, og lét því fyrirberast utanborgar hjá kyrkjugardi nokkrum. En um morgunin er menn komu til borgarinnar, fundu þeir hjá kyrkjugarðinum dauðan mann, er drepinn hafði verið þá sömu nótt. En er menn sáu þetta, hugsuðu þeir, að sá sem var hjá kyrkjugarðinum mundi hafa drepid manninn, tóku hann því og færðu fyrir konung, segjandi: Þessi maður hefir víg unnid; hann var því settur í fángelsi. Þar tók hann að þeinkja þannig: allt er mér mætir, er straff fyrir mín mörgu afbrot og grimd mína, og fyrir það eg hési látid drepa svo marga menn saklausa; þetta eru gjöld illverka minna og rángsleitni, er eg hési framid. Og er hann var í þessum þauklum, slaug þar að fugl og settist á flárnar, er fyrir voru fángelsis glugganum;

en af því hann var mjög gífinn fyrir dýra-
veidar, tók hann stein, og sló fuglinn nidur
af slánni; en konungsson var úti á strætinu
og léf knattleik við jafnaldra sína; kom steinn-
inn í eyra hans og reif það burtu, en hann
féll í rot. Þú var leitad að þeim er fastad
hefði steininum, og Behkerd tekinn og slutt-
ur fyrir konungsson, er skipaði án tafar að
drepa hann. En er þeir hefdu tekið metur-
inn af hofdi hans og bundid fyrir augu hon-
um, virðti konungsson hann fyrir sér, og sá
að annað eyrad var af honum; hann mælti
þá: þetta muntu einnig hafa feingid fyrir
skálkapor þín, að eyrad er flóríd af þér. Mei,
svaraði konungurinn, en þó er svo komid að af
mér er eyrad, en eg fyrirgef þeim er flaut það
af mér með ör sinni. Þá leit konungsson í
andlit honum og þekkti hann: aptur, hrópadi
hátt og mælti: þú ert sannarlega Behkerd,
hverju hinn játadi. Þe tró spurdi hann þá;
hvornig hann væri kominn þágang, en hann
sagði honum frá, hvornig farid hefði fyrir
sér; undrudust allir, er vidvoru, og þokkudu
allsvoldugum Gudi; en Þe tró stóð upp í
móti honum, umfadmadi hann og kyssti, og
setti hann í háfæti hjá sér, færði hann í dýran
möttul, og snéri sér til fædur síns, svomæl-
andi: þetta er konungurinn sem fyrirgef mér,

Þegar eg staut af honum eyrad með ör minni; hann er þess verdur, að eg fyrirgefi honum, fyrst hann fyrirgaf mér. Því næst mælti hann við Behkerd: nú nýtur þú þess, að þú fyrirgafft mér. Þeir gjördu síðan vel við hann sem þeir máttu framaft, og létu hann með heidri fara heim aftur í ríki sitt.

55. Kapítuli.

Þit, kóngur, að einginn hlutur er frídari til en fyrirgefningin, og hverja fyrirgefningu er þú veitir, muntu finna aftur, eins og þér geymdan féfjód. Þegar kóngur heyrði þetta rann honum reidinn og mælti: færir hann aftur í fángelsið; vér viljum hugsa um mál hans til morguns.

Áttundi dagurinn. Um Öfund og Gatur.

56. Kapítuli.

Nú er frá því sagt, að þá er hinn áttundi dagur kom, söfnudust allir ráðgjafarnir saman til ráðagjörðar og mæltu: hvörninn eigum vér að fara að með dreing þenna? er nærstum hefir unnid sigur á oss? vér höfum orðet til að vera hræddir um, að hann sleppi, en vér föllum. Farid nú allir saman til konungs, og reynid til að vinna hann, áður en dreingurinn verður dæmdur sífn og laus látinn, og áður en hann sigrast á yður. Þeir geingu þá allir fyrir konung, heilsudu honum með lotnúngu og mæltu: lát ekki, konungur, dreing þenna fjotra þig með fjölkýngi sinni, edur fanga með svikum; því ef þú heyrdir það sem við heyrum, mundir þú víssulega ekki fresta dauða hans degi leingur, edur steyta sögum hans. Vér erum ráðgjafar þínir, hverjum þú mátt óhætt trúa, og viljir þú ekki trúa framburði vorum, hverjum ætlar þú þá að trúa? Vér 10 ráðgjafar þínir vitnum á móti dreing þessum, að hann er sekur, og fór

inn í konungsins herbergi í vöndum tilgáungi, til að smána konúnginn og freinkja drottningu hans. Viljir þú ekki drepa hann þessa vegna, þá rektu hann þó burt úr ríki þínu, svo félf hætti umræðum sínum um hann. Af þessum ráðgjafanna orðum ætist konúngur til mikillar reidi, og lét sækja dreinginn. Og er hann gélf fram fyrir konúnginn, hrópudu allir ráðgjafarnir í einu hljóði: þú munt enn nú ætla, dreingur! að frelsa þig frá dauðanum með bregðum og svikum, og villu konúnginu með frásögum þínum, og væntir fyrirgefningar fyrir svo mikinn glæp, sem þú hefur drýgt. Þá bauð konúngur að sækja bódulinn til að hálshoggva hann, en ráðgjafarnir hrópudu hvort í sinn stað: eg vil drepa hann! En er þeir réduft að honum, mælti dreingurinn: hvornin geta þessir, konúngur! vitnað um það, er þeir hafa ekki séð? flíkt er ekki annað en ofund og hatur! og látir þú drepa mig, muntu ydrast þess, og eg er hræddur um, að þig heimsæki sama ángur og Shah-Glan, sakir ofundar ráðgjafa hans. Þá mælti konúngur: hvada maður var Shah-Glan, og hvornig er sagan af honum?

Eagan af Shah-Ilan og Abu-Temam.

57. Kapítuli.

Dröngurinn sagði eptirfylgjandi sögu: Herra konungur! mælti hann: eitt sinn var maður nokkur, að nafni Abú-Temam, hann var vitur maður og ráðvandur í allri hegðun, líka var hann duglegur, kurtéis og stóraubugur; en konungur landsins var ránglátur og gripdeildarsamur, hvörsvegna Abú-Temam var hræddur um, að hann kynni vilja ná fé sínu undir sig; kvadst því vilja slytja sig þaðan og setja sig þar niður, hvar hann gæti verið óhræddur um eigur sínar. Hann slutti sig þá til hofudborgar Shah-Ilans, hvar hann bygdi sér hofgard, slutti þingad auðlegd sína og bjó þar. Ilan konungur frétti brátt komu hans, gjerði honum bod, lét kalla hann fyrir sig og mælti: vér vitum, að þú ert sluttur hingat, og hefir gífur þig undir vora stjórn, líka hofum vér frétt um dagnad þinn, viturleik og ættgofgi; af hjarta skaltu ofs því velkominn, og landið skal vera þitt land og í þínu valdi; en vér þurfum þín mjög

med, og verður þú að búa nærri oss og vorum aðsetursstað. Abú-Temam laut til jarðar fyrir konunginum og mælti: eg vil þjóna þér, konungur, með fé og fjörvi, en hlíf mér við því að búa í nánd við þig, því eg á óvini og ófundarmenn.

58. Kapítuli.

Síðan gjordist hann þjónustumaður konungs, varð embættismaður og valdamadur, og sá konungur, að hann var vitur, ráðsnjall og furteis; þessvegna var hann vel til hans, og fékk honum stjórnarráðin í hendur, svo hann hafði æðstu veldi í ríkinu. Slan konungur hafði þrjá ráðgjafa, sem réðu ráðum með honum, og fóru aldrei frá honum nótt né dag; nú þurfti hann þeirra ekki við, er Temam var kominn, sleit hann því félag við þá, og starfadi með honum. Ráðherrarnir tóku þá ráð sín saman og sögdu: með hverju eigum við að hindra það, að konungur hneigist til þessa manns, en hefir oss útundan, og virðir hann miklu meir en oss? látum oss finna upp eitthvort bragð, til að draga hann úr vinseingi konungs. Svört þeirra sagði nú það er honum datt í hug, en síðast mælti einn þeirra: sá tyrkneski kon-

úngur á dóttur eina, sem er hin frídasta mæð
 í allri veröldu, en hvörn sendiboda er hennar
 bidur fyrir hend nokkurs, lætur faðir hennar
 drepa. Þetta veit ekki konungur vor; látum
 oss því, þegar við erum allir hjá honum,
 fara í tal það orð, er af henni fer; og er
 hann fær^{ast} elsku til hennar, þá látum oss telja
 hann á, að senda Abú-Temam þess erindið
 að bidja hennar honum til handa; því ef
 hann sendir hann þágangad, mun faðir hennar
 láta drepa hann, höfum vér þá frið fyrir
 honum og forum aptur að gagna konungs er-
 indum. Þegar þeir nú einn dag voru allir
 staddir í höll konungs, og Abú-Temam
 einnig var þar viðstaddur, tóku þeir að tala
 um orð það er af megunni fór, dóttur ens
 tyrkneska konungs, og hrófsudu hennar kostum
 með mörgum orðum, þátil konungur felldi
 hug til hennar og mælti: vér viljum gjöra
 sendiboda til födur þessrarar meðar til að bidja
 hennar; en hvort á að fara með erindi-vort?
 Ráðgjafarnir svorudu: einginn er hæfur að
 flytja þetta erindi nema Abú-Temam, sök-
 um viturleiks hans og hæversku. Konungur
 mælti: þér segid satt, einginn er jafnsær til
 að flytja það sem hann; síðan snéri hann sér
 til Abú-Temams og mælti: viltu fara
 sendifer mína, að bidja dóttur Tyrkja kon-

úngs mér til handa? Hann svaradi: mér ber að hlýða konungsins bœði.

59. Kapítuli.

Þeir bjuggu nú ferd hans og konungur færði hann í tignarklæði, og fékk honum gjafir og bréf í hendur; að hvorju bánu hann fór af stad, og létti ei ferd sinni, fyrr en hann kom til höfudborgarinnar í Turkístan. Þegar konungurinn í Turkístan frétti komu hans, sendi hann honum þjónustumena og veitti honum heidur, lét fá honum hagkvæmt herbergi og halda honum veizlu í þrjá daga. En að þeim lídnum, lét hann falla hann fyrir sig; gækk hann þá inn fyrir konung og laut til jarðar, eins og sómir að heilsa konungi; þvíncæst bar hann fram gjafirnar og fékk honum bréfið; las konungur það strax og mælti síðan: máli þessu mun eg svara sem vera ber, en far þú, Abú-Temam, til dóttur minnar, svo þú gétir síð hana og hún þig, og svo þú gétir heyrt hvað hún segir, og hún hvað þú segir. Síðan sendi konungur hann til dóttur sinnar, og af því hún vissi hans áður þágangad von, hafði hún þrýðt sal sinn hild kostulegasta, með allskonar gérsemum af gulli og silfri, og sjálf sat hún í háfæti af

gulli gjörvön, og var í konúnglegri yfirhöfu. En er Abú-Íemam gekk inn til hennar, hugfadi hann til þess, er spekingar hasa sagt: „hværr, sem horfir nidur fyrir sig, honum mættir ekkert illt; hværr sem gættir tingu sinnar, fær ekki illyrði af öðrum; og hværr, sem heldur sínum höndum fyrrum, hans hönd mun verða út rétt en ekki stýtt.“ Síðan gekk hann inn og settist á gólfid, og las að sér mottulíftautid; en konúngsdóttir ávarpaði hann þannig: lyptu upp höfði þínu, Íemam, og líttu á mig og talaðu við mig! en hann þagdi og horfði nidur fyrir sig. Hún mælti þá: þú munt vera sendur til mín, til að sjá mig og tala við mig; en hann svaraði aungvu. Og en mælti hún: taktu nokkud af perlunum sem eru í kríngum þig, og gimsteinum þessum edur gulli því og silfri, sem hér er; en hann snerti á aungvum hlut. Og er hún sá, að hann gegndi aungvu, sagði hún reiduglega: sendimadur sá, er til mín hefir sendur verid, er blindur, heyrnarlaus og mállaus. Síðan gjörði hún födur sínum bod, og sagði honum hvornig farid hefði.

60. Kapítuli.

Ronúngur lét þá kalla Íemam fyrir sig

eg mælti: erindi þitt mun þó hafa verið, að sjá dóttur mína, því leiztu þá ekki á hana? Hann svaradi: eg hafi séð allt, er eg átti að sjá. Konungur spurdi hann þá aftur: hvi tékstu ekki af því er þú sást, af gimsteinunum og öðrum gæfsemum, sem þó var lagt fram fyrir þig? Hann svaradi: það sémir m'r ekki, að rétta hönd mína til þess sem eg á ekki. En er konungur heyrði slíkt, gaf hann honum dýran tignarmottul, og fékk mikla ástúð á honum og sagði við hann: kom og sjá í brunn þenna; Abú-Temam gekk þángad, og sá, að hann var fullur af mannahöfðum. Þá sagði konungur við hann: þetta eru hefubú af sendimönnum þeim er eg hafi drepid, af því eg sá þeir voru ótrúir lánardrottnum sínum; því þegar eg sá sendimenn hegda sér illa, hugsaði eg: sá sem sendt hefir þenna mann, mun þó sjálfur vera verri; því sendibodinn er tunga þess'er sendir hann, og brenni hans verður að líkjast þess er hann sendi; en sá sem svo er, er ekki hæfur að gjeraf teingdasonur minn; þessvegna drap eg þessa sendimenn; en þú hefir sigrad ofs og unnid dóttur mína með hegðun þinni; ver nú fátur, því hún skal gefast herra þínum. Að skilnadi f'kk hann honum gjafir, og svolátandi bréf til Glan-Shahs konungs: „Það

sem þú hefir gjört, er til heidurs bæði þér og sendiboda þínum. Þegar Abú-Temam kom heim, eptir vel aflofid erindi, og lagði fram gjasirnar og brésid, varð Jlan konungur harla gladdur og ánægður, jók velvilja sinni við hann og veitti honum mikla virðingu.

61. Kapítuli.

Rekkuru síðar sendi konungurinn í Túrksistan dóttur sína til Jlan Shahs, og varð konungur allshugar feginn við komu hennar, og hóf Abú-Temam til ædri með-orda og tignar. En er ráðgjafarnir sáu slíkt, jókst efund þeirra og reidi, og sögdu: ef við ekki finnum upp bragð móti þessum manni, munum við af harmi útaf deya. Þeir upphugsfudu því eitt svikabragð, hverju þeir þaunig komu fram: þeir fóru til tveggja smásveina konungs, er aldrei geingu frá honum, og vöktu ætíð yfir honum þegar hann soaf, og soáfu jafnan við höfðalag hans í hans svefnherbergi. Hverjum þessara smásveina gáfu þeir þúsund gullpeninga og mæltu: vér viljum biðja ykkur, að þér veitið ok þjálp í vandræðum vorum, flutud þið þiggja gull þetta af ok í stáðinn,

er þú gétid brúðad til allra ykkar nauðsynja meðan þú lifir. Sveinarnir spurdu, í hvaða vandræðum þeir væru? Þeir svöruðu: Abú-Temam hefir spíllt konungi við ofsi, og ef hann heldur þessu embætti leingi, mun hann olla því, að vér verðum allir látnir á burtu; vér viljum því biðja ykkur, að þegar þú hafir þjónað konunginum til sængur, og hann er lagstur til svefns, skulud þú vekja samtalið ykkar á milli, og annar ykkar byrja þannig: Konungurinn hefir gjört Abú-Temam sér handgeinginn og hafir hann til metorda, en hann launar honum illu einu, og er hinn vestri maður; þá skal hinn annar spyrja: hvort er vondska hans innifalinn? Því skal hinn fyrri svara á þessa leið: hann smáar drottninguna og segir, að konungurinn af Túrkiستان hafi látið drepa alla er til hans komu, að biðja dóttur hans; en honum einum hafi hann hlíft, af því konungsdóttir fæll elsku til hans, og faðir hennar sendi hana hingat, af því hún elskadi Temam. Þá skal hinn sýrja hvort hann viti þetta með sannindum? Það vita allir, skal hinn fyrri svara, en menn fyrirverða sig að segja konunginum það, en í hvert sinn er konungur fer á dýraveidar, eður eitthvað burtu, koma

Abú-De m a m og heimsækir hana í einrúmi. Sveinarnir lofudu að gjöra sem þeir báðu. Og er þeir feingu tækisfæri eina nótt, þá þeir voru búnaðir að þjóna konunginum, og hann var lagztur til sv. fns, teludust þeir við einn og áður er sagt; heyrdi konungur alla vandræðu þeirra, og ætladi að deyja af harmi, og hugfadi með sjálfam sér: sveinar þessir eru lílir og ekki fullþrosta, og bera ekki hat-ur til nokkurs manns, og nema þeir hefðu heyrt þetta af öðrum, myndu þeir ekki hafa talad um það sín á milli.

62. Kápítuli.

Um morgunin yfirfyrmindi reidinn konunginn, svo hann gat ekki í móti stadið eða ridþolad, lét hann þá kalla Abú-De m a m fyrir sig, tók hann með sér inni leyndar-herbergi sitt og mælti við hann: hveð verðskuldar sá, sem ekki hlífir tign edur heidri síns Herra? Abú-De m a m svaradi: hann verðskuldar að missa sinn eigin heidur. Konungur spurdi þá enn aptur: en hvors er sá maðlegur sem geingur inni gard konungs og spíkur hann? Deuda er hann verduf, svaradi Abú-De m a m. Þá brækti konungur í andlit honum og mælti: þú hefir gjört þig

sekan í þessu hversutveggju! Síðan brá hann daggardi sínum og rak hann í gégn, svo hann dó þegar; dróg hann síðan og fastadi hönum í brunn einn þar í gárdinum. En strax eftir morðid, ydradist konungur verkfins nærsta njeð, og varð hríggvari og trúlegri, en frá megi segja, en eingum sagði hann orsökina, og af elstu til konu sinnar sagði hann henni það ekki heldur, jafnvel þó hún opt spurði hann að Temam. Ráðgjafarnir einir stíldu, strax er þeir fréttu þetta, að konungur mundi hríggur vera útaf drápi Abú-Temams, og glöddust ósegjanlega af því.

63. Kapítuli.

Eftir það gekk konungur um nætur til herbergis sveinanna, á njósn, til að vita hvað þeir teladu um konu hans. Og eina nótt er hann stóð á hleri við herbergis dýrnar, sá hann, að þeir voru að leika sér að mörgum gullpeningum og mæltu: vei okkur, hvað gagnar okkur gull þetta, við gétum eingann hlut keypt okkur fyrir það, og uppi eingan máta hafa not af því, svo ekki komist upp um okkur; en við höfum gjört okkur blóðsela, því við höfum ránglega keypt Abú-

Demam. Þá mælti annar: hefdum við hugsað, að konungur mundi drepa hann svo skjótt, þá hefdum við ekki gjört það, sem við gjordum. En er konungurinn heyrði þetta, gat hann ekki leingur þolad við, heldur stótt inn að þeim og mælti: vei ykkur! hvað hafið þið gjört? segid mér það þrax! Þeir kalludu þá upp: gíf of þér líf og gríð, konungur! Já, svaradi hann, gríð skulud þið hafa af Gudi og mér, ef þið segid sannleikann, en ekkert skal gíta frelsað ykkur frá minni hendi nema sannleikurinn einungis. Þeir féllu honum þá til fóta og mæltu: ráðgjafarnir hafa gífð okkur gull þetta, konungur, og lagt okkur í munn, hvörju við skyldum ljúga uppá Abú-Demam, svo að þú dræpir hann; því það, sem við töludum, voru ráðgjafanna ord. Þegar konungur heyrði þessa ístúngu sveinanna, hnykti hann svo fast í stéga sér, að við hjálft lá, að hann mundi slíta það burt, og beit í fingur sér, einsog hann ætlaði að bíta þær af sér, af hugaþngri og gremju, að hann hefði flýtt svo mjög lísláti Abú-Demam, en ekki frestað því, þángað til hann hefði rannsakað mál hans. Síðan lét hann kalla ráðgjafana fyrir sig og dvarpadi þá á þessa leid: þér voruð og undirforulu ráðgjafar! þér hugfðu

að Guð muni gleyma yðar niðingæðum; en — niðingæði yðar mun eflaust koma yfir yður sjálfa; vissuð þér ekki, að hvort, sem grefur breður sínum gref, fellur í hana sjálfur? takið nú við þessa heims hegningu af mér, á morgun munad þér fá að kenna á annars heims hegningu og endargjaldi frá Guði. Að því máltu bauð hann að drepa þá, og voru þeir hálsheggna fyrir augum hans. Síðan gekk hann til drottningar sinnar, og sagði henni hvað þeir höfðu gjört, til að fella Abú-Temam, um hvað henni félt mistíð; og konungurinn og drottning hans og ell hyrdin grétu og hörnuðu hann, meðan þau lifðu; lét konungur taka líf Abú-Temams upp úr brunninum, byggja honum hvelfda gref í garði sínum, og grafa hann þar.

64. Kapítulí.

Sjá hér nú, völdugt stjórnavi, hverju ofund og ofríki gæta til vegar komid, og hvortuinn Guð lét ráðgjafanna þeir koma yfir sjálfa þá. En, eg hefi þá von til Guðs, að hann veiti mér hjálp móti öllum þeim, sem ofunda mig af því, að konungurinn gjörði mig sér handgeinginn, og að hann muni opinbera konunginum sannleikann. Ekki hrædist eg dauðs

ann, mín vegna, en eg er hræddur um, að kóngur muni ydrast míns lífláts, því eg er saklaus, og væri eg mér nokkurs brots meðvitandi, þá mundi eg fyrir laungu orðlaus. Þegar kóngur heyrði þessi ord, leit hann í gaupnir sér, varð forvita og vissi ekki hvað hann skyldi afráða; lofsins bauð hann að flytja hann aptur í fangelsid, því til morguns ætlaði hann að hugleida mál hans.

Níundi dagurinn

um Forlegin, sem skrifud eru á enni manns.

65. Kapítuli.

En framar er frá því sagt: að þá er hinn níundi dagur kom, sögdu ráðgjafarnir: mál þessa dreings hefir feingid osó nógan starfa; því í hvort skipti sem kóngur ákveðar, að hann skuli drepinn verða, tælic dreingur hann og tæfrar með segum sínum; hvað skulum vér nú til bragðs taka svo vér fáum honum í hel komid, og verid í friði fyrir honum?

Alhyktan þeirra varð sú: að þeir skyldu reyna til að telja um fyrir drottningunni. Þeir mæltu því við hana: þú skiptir þér ekkert af þessu máli, sem þó snertir þig sjálfa; en þetta afskiptaleyfi hentar þér ekki, því konungur sinnir ekki öðru en veizlum, drykkjum og glæværdum, og gleymir því, að fólkið slær bumbur og kvædur þetta um þig: „sannarlega hefir drottningin elskað hinn unga mann;“ og því leingur unglingur þessi heldur lífi, enklst uantal fólks meir og meir og verður að lofunum endalaust. Hún svaradi: sannarlega hafid þér gjört mig nógu reida honum, en hvað á eg að gjöra? Þeir mæltu: þú skalt ganga inn til konungs, og segja við hann með grátandi tárum: þegar konur heimsækja mig, segja þær mér frá órði þvi, er af mér fer um borgina; hvaða áncægju hefir þú af, að láta dreing þenna lifa? en viljir þú ekki drepa hann, þá dreptu mig, svo þessu órði verði hrundid af okkur. Drottningin stóð þá upp, reis flædi síu og gekk inn fyrir konung ásamt ráðgjöfunum, fleygdi sér í fang honum og mælti: Konungur! er þér ekkert umhugad um sæmd mína? eða ertu ekki sjálfur hræddur við ósæmdina? það er ekki konunga venja, að bera svo litla vandlætingu fyrir konum sínum; þú ert afskiptalaus, en borgarmigutinn, bædi

farlar og konur, gjöra ekki annað en segja af þér sónaröguna. Gjördu því annaðhvört, dreptu dreinginn, því umtali þessu linni, eda gétir þú ekki af þér feingid að drepa hann, þá dreptu mig! Við þessa ræðu drottningar espadist reidi kóngs, og hann mælti: hvada ánægju stýldi eg af því hafa, að spara líf hans? hann stál sannarlega verða drepinn í dag; far því aptur heim til herbergis þíns, og vertu glöð. Síðan lét hann sækja dreinginn, og er hann var framleiddur, snéru ráðgjafarnir sér til hans og mæltu: vei þér, þú him gjerspillti! nú nálgast þú þínu tafmarki, og jörðin þreyir eptir líkama þínum, til að gjöra hann að dýpti. Dreingurinn svaradi: dauðinn er ekki kominn undir yðar ordum eda öfundshli, en það eru til forlög, sem skrifud eru á enni mannanna; og það sem skrifad er á enni sérhvors manns, hlýtur víðulega yfir hann að koma, og hjá því gétur hann ekki komist, þótt hann brúki alla viddurdi, forsjálni og varhygd; eins og fór fyrir Ibrahím kóngi og syni hans. Þá spurdi kóngur: hvad manna var Ibrahím kóngur? og hvort var sonur hans?

Sagan af Ibrahim og Syni hans, og hvorninn fór fyrir þeim.

66. Kapítuli.

Dreingurinn sagði eptirfylgjandi sögu: Herra konungur! mælti hann: einusinni var konungur að nafni Soldán Ibrahim, honum voru margir konungar undirgefni og lýðskyldir, en hann átti eingan son, og þótti honum það illa; og hugfadi að ríkið mundi ganga úrættis eptir sinn dag. Hann hélt því alltaf margar konur í kvænnabúri sínu og heimsokti þær þrúfaldlega, þartil lofsins ein af hjákonum hans varð þúgud; varð hann af því yfirmáta gladdur og útbýtti ríkjulegum gjöfum. En er hennar meðgaungutími var á enda og að því komid, að hún skyldi fæða, lét hann kalla fyrir sig stjörnuspámennt, til að gæta að hennar fæðingartíð. Þeir stilltu sjónpípur sínar og tiltóku tímarn; og hún fæddi sveinbarn; varð konungur þaraf ákaflega gladdur, og all þjóðin alls hugar segin; en er stjörnuspekingarnir tóku að reikna út og aðgæta fæðingartíma sveinsins og fæðing-

arstjörnu, skipu þeir litum og urðu hljóðir við. Kóngur mælti: seigid mér, hvað fæðing sveinsins bodar, eg heiti yður gridum, og þursid þér eingu að kvíða. Þeir svöruðu: fæðing sveins þessa, kóngur, gæfur það til kynna, að á hans fjeunda aldurs ári, liggur við sjálfst, að ljón rífi hann í sundur, en ef hann kémst undan ljóninu, mun annað verða fyrir honum liggja. Af þessu varð kóngurinn hugsnúkur og spurdi hvað það væri? Þeir svöruðu: það segjum vér ekki, nema kóngur skipi það og heiti ofs gridum. Hann mælti: það sver eg yður að þér skulud grid hafa. Þá sögdu þeir: komist hann undan ljóninu, mun hann verða þinn banamaður. Þá brá kóngur litum, varð harmsfullur og mælti: eg skal verja þartil allri yðr og ástundun minni, að ljónid skal ekki ná að granda honum, og hann ekki heldur að drepa mig, en spádómiur stjörnuspekinganna rætist ekki.

67. Kapítuli.

Þareptir fékk hann fóstur og þénara til að fæða sveininn upp, en hafði sífeldt í minni spádóm stjörnuspekinganna, sem fékk honum mikillrar dhyggju. Seinast fór hann uppá hátt fjall, hvar hann lét grafa djúpan brunn,

þar lét hann búa til stór íveruhús og afkima; þángad lét hann flytja allt er þurfti til fæðis og flædnadar, veitti og þángad vatni úr fjallinu, og hleypti þar svo niður barninu með fóstreu þess, er skyldi ala það upp. Í byrjun hvors mánaðar kom konungur að brunninum og dvaldi þar, meðan reipi var látið niðursíga, og barnið svo-dregið upp til hans; umskadmadi hann þá og kysti sveininn, léf sér að honum stundarkörn, og lét hann svo síga niður aftur og fór heim; hann taldi dagana þartil sjö ár voru líðin. Þegar sá tiltefni tími var kominn og hin áfverðudu forleg voru fyrir hendi, og barnið vantadi 10 daga til að vera fullráð 7 ára, bar svo við, að til þessa sama fjalls komu nokkrir veidimenn, er fóru á veiðar eptir villudýrum; þeir fundu þar ljón eitt, að hverju þeir sóttu, en það slóði undan þeim uppá fjallid. Þeir elltu það, en það nam ekki stadar fyrri en það kom að brunninum, og féll það ofan í hann. Fóstrea barnsins sá það strax og slóði inn í einn af þymann, en ljónið réðist fyrst á barnið og særði það á herðunum; fór síðan inn í afþymann, hvar fóstrea var, og reif hana í hel, en barnið lá á gólfinu í augviti. Nú er að segja frá veidimönnum; þeir urðu þess vissir, að ljónið hafði döttið í gryfju nokkurja, fóru þó

ad opinu, og heyrdu hljóð barnsins og konunnar, sem þó ad flundu lidinni þagnadi; hvaraf þeir réðu, ad ljónid mundi hafa drepid þau bæði. Medan þeir stódu vid brunn-opid, tók ljónid ad þyrsta, fór það þá ad gægjast upp fyrir sig, til ad leita ad útgangi; en í hoert sinn er það tengdi upp hofudid, bórdu þeir það med steinum, þartil þeir gátu fellt það, síðan fór einn þeirra nidur í brunninn og drap það til fulls; fann hann þar barnid liggjandi í sárum. Síðan gekk hann til afhússins, og sá leifarnar af fósrunni, hverja ljónid hafdi næstum uppetid. Eptir það adgjætti hann hvað þar var af húsbúnaði og ødrum þesskonar hlutum, sagdi lagsmönnum sínum frá, og tók ad kasta þvi upp til þeirra. Dreinginn tók hann med sér úr brunninum, og fluttu þeir hann heim til sín, græddu sár hans og ólu hann upp; en ekkert vissu þeir um ætt hans, þvi þegar þeir spurdu hann þarum, gat hann eingu svarad þeim, en sagdi þeim einungis, ad maður nokkur hefði optfinnið komid ad gryfjunni, og tekið sig uppúr henni, kyst sig og látið sig svo nidur í hana aptur. Þeir undrudust þetta mjög, og þótti mikid vænt um sveininn; einn þeirra tók hann í sonarstæð, fæddi hann upp, og kændi honum ad veida dýr og ríða á hestum.

68. Kapítuli.

Þegar þessi ungi maður var fullra 12 ára, var hann ordinn fær til að fara með mönnum þessum á dýraveiðar og til rána. Var þá svo við einn dag, að þeir fóru heiman, til að ræna ferdamenn; um nóttina yfirfóllu þeir Kaupmannasflokk nokkurn, en þeir höfðu verjur og veittu þeim móttöku, yfirunnau þá og drápu; dreingurinn féll og var ákaflega særður, og lá á vígvellinum þágangad til morgunninn eftir. En er hann leit upp og sá félagana sína liggja danda í kringum sig, dró hann sig af stað, og gekk þartil hann mætti manni nokkrum, er var að leita að einhverju. Þessi maður spurði dreinginn: hvort hann ætlaði að fara? hann sagði honnum allt um hag sinn. Þá sagði maðurinn: vertu gladdur, úi er lukka þín fyrir dyrum, og Guð hefir ætlað þér auðlegd og gleði; eg er, að leita að stað nokkrum hvar mikid fé er fólgið; kom því með mér og hjálpadu mér til, og skal eg gefa þér svo mikid af fénu, að þér nægi það alla þína lífstíð. Því nærsti tók hann dreinginn heim með sér og græddi sár hans; var dreingurinn þar nokkra hrið, uns hann var heill ordinn. Síðan tók maðurinn með sér allt er hann þurfti að hafa, gekk með dreingnum uppá hátt fjall

noðkurt, tók þar upp hjá sér bók er hann las í, og gróf síðan 5 álva djúpa gróf nidur í topp fjallfins; þar kom hann nidur á hellu stein, hvörn hann tók upp; og sjá, hann var lagdur yfir hellisrannna noðkurn. Madurinn beid nú við, þángad til gusan var rokin upp-ur hellirnum, batt síðan reipi um dreinginn og lét hann slga til botns í hellirinn og fétt honum með sér logandi ljós. Hann litadist nú um, og sá þar mikil audæfi fyrir sér í hellirnum, lét madurinn þá kofsa slga nidur til hans hvörja dreingurinn fyllti hvað eptir annað, en hinn dró upp, þartil hann þóttist vera búinn að fá nóg; síðan batt hann klisjar á eiki slna, og bjó sig til ferðar. Dreingurinn beid þess, að hann mundi láta reipid slga nidur til sín, og draga sig upp, en hann lét stóran stein yfir hellis munnan og fór leidar finnar.

69. Kapítuli.

Þegar dreingurinn sá, hvað madurinn gjörði, fúeri hann sér til Guds með bæn og áfalli; hann vissi ekkert ráð sér til bjargar; sagði hann þá við sjálfan sig: „hvað getur verra verið en deya hér? Og er hann sá ekkert nema myrkur og svartan hellirinn, fór hann að gráta og mælti: eg hefi komist úr brugginum

og sloppid frá hjóninu og ræningjunum, til að deyja í gryfju þessari; en eg skal deyja þolinmóður. Síðan beid hann einu og hoggdösa dauðans aðkomu. En er hann var að hugsa um þetta og allt var hljódt, heyrði hann vatnsnid, er rann þar fram með fossfalli. Hann stóð þá upp og gekk á hljódið innanum hellirinn, þángadtil hann í einum aflyma fann straumhardt vatn; hann lagði eyrad við, og fann að þetta var mikill fjallstraumur; hugsaði hann þá með sjálfum sér: þetta er mikil vatnsmegn, en dauðinn er mér víð hér í hellirnum, og hvort sein hann fémur í dag edur á morgun, gét eg ekki undan komist; eg ætla því að fleggia mér í vatn þetta, og bíða þess ekki að eg deyji hér seint og síðarneir í hellirnum. Hann hrestir þá upp hugann, vafði að sér klædin og fleggdi sér í vatnid, er var hann áfram með slugstraumi undir jörðunni, þartil það kom upp aptur í djúpum dal, og var þar orðid að stóru fljóti; þar klifradé hann á land, og lá síðan allan daginn í ómegi og vissi ekki til sín. Þegar hann raknadi við aptur, gekk hann framæptir dalnum og losaði allsvaldanda Gud, fann dalsmýrnid og létti ekki fyrr ferð sinni, en hann kom til bygða og til mikils þorps í ríki föður síns; þángad fór hann, og fann menn að máli; þeir spurdu

hann hvortáinn á honum staði, en hann sagði þeim frá því, er höfum hafði mætt; undrúðust allir, hvorsu Gud hafði frelsað hann úr öllum þessum vandræðum. Hann settist að í þessu þorpi, og voru bæarmienn vel til hans. Þókur hér að segja frá raunum hans.

70. Kapítuli.

Nú er að segja frá kónginum, fædur hans; að hann kom til brunnsins, sem hann var vanur, og kallaði á fósruna; en hún gaf ekkert svar; hvaraf hann varð ákaflega hræddur. Hann lét síðan mann síga niður, er sagði honum frá hvornin komid var, og er hann heyrði þessi tíðindi, barði hann höfud sitt og grét sárann; fór síðan sjálfur ofaní gryffuna til að ganga úr flugga um þetta, og sá fósruna hálfjetna, ljónid drepið, en barnid fann hann hværgi. Hann lét síðan þá fyrir nefndu stjórnspekinga vita, að spádómur þeirra væri framkomin; þeir mæltu: ljónid hefir uppetid dreinginn, kóngur, og forlög hans eru nú framkomin, og þú floppinn undan hans hendi; en hefði hann floppid frá ljóninu, þá hefðum vér verið hræddir um þig, því það var ákvarðað, að hann skyldi verða kónginum að bana. Síðan leit aðist kóngur við, að slá þessu úr huga sér, og að nokkrum tíma líðnum, gleymdi hann því öllu.

71. Kapítuli.

En þegar Gud vildi framkvæma sína ráðstöfun, hvörri einginn máttur fær kollvarpadi; og hinn úngi maður hafði verið nokkra hríð í bænum, fór hann með nokkrum bæarmönnum, og lagdist út fyrir ferdamenn; kvartadi fólkid yfir því við konúnginn, fœdur hans. Hann fór því með nokkra af hyrdmönnum sínum, og umkríngdi ræningjana, meðal hvorra hinn úngi maður var; settu þeir sig til mótvagnar; hafði dreingurinn boga og orvar, slaut hann til konúngs og kom á hann banafari; báru menn hans hann heim til hallarinnar, en tóku hinn unga mann og félaga hans höndum og leiddu þá fyrir hann, svo mælandi: hvað býður þú okkur að gjöra við þá? Hann svaradi: eg er nú sjálfur í vanda staddur, kallid því fyrst á stjörnuspámennina. Og er þeir komu fyrir konúng, ávarpadi hann þá á þessa leidd: þér sögdud mér að eg mundi falla fyrir syni mínum, hvornig stendur þá á því, að þessir ræningjar valda dauða mínum? Stjörnuspékingarnir undrudust og mæltu: ekki er það á móti stjörnuspáðóms listinni, konúngur! vel gétur stéð að maður sá er slaut þig, sé sonur þinn. Þegar konúngur heyrði það, lét hann kalla ræningjana fyrir sig og

mælti: segid mér nú satt, hvær ykkar flaut er þeirri, er á mig kom? Þeir svörðu: þessi úngi maður, sem með okkur var. Konungur vörðti hann fyrir sér og mælti: seg mér, úngi maður, hvornig á þér stendur, og hvær faðir þinn er? eg heiti yður gríðum og sver það! Þá svaradi hinn úngi maður: eg hef aldrei þekkt föður minn, Herra! og veit ekki annað, en að hann lét mig í brunn einn, ásamt með föstru minni, er skyldi uppfæða mig; en einn dag bar svo við, að ljón datt niður til okkar í gryffuna, særði mig á herðunum og slepyti mér svo, en tók föstru mína og reyf hana í hel; sændi Guð þá mann til mín, er tók mig upp úr brunninum. Síðan sagði hann konungi ævisögu sína frá upphafi til enda. Og er konungurinn heyrði þetta, kallaði hann upp og sagði: Guð veit að þetta er sonur minn: síðan mælti hann, sýn mér nú herðar þínar, son minn; sveinninn fletti klæðum af herðum sér, og mátti þar sjá srid eptir ljóns brenninn.

72. Kapítuli.

Konungur samankallaði þá alla höfðingja sína og undirsáta og stjórnuþámenninga og mælti til þeirra: vitid, að það sem Guð hefir skrifad á mannsins euni, hvort það er gæfa

edur ógæfa, megnar einginn að afmá, og hvort helzt forlög, sem liggja fyrir manni, munu um síðir hitta hann: umhyggja mín og tilraunir við dreing þenna, komu mér að eingu haldi, því það, sem Gud hafði ætlað syni mínum, það er nú fram við hann komið; og það sem hann hafði ætlað mér, hefir nú á dagana drifið. En eg losa Gud og þakka honum, að þetta hefir aðborið af völdum sonar míns, en einstíð annars, og lofatur veri drottinn, að ríkið lendir hjá syni mínum. Eidan tók hann son sinn sér í fang, umföðmaði hann og kysti, og mælti við hann: þannig er þessu háttad, sonur minn! af umhyggju fyrir því, að verja þig völdum forlögum, lét eg þig í gryfjuna, jafnvel þó umhyggja mín kæmi að eingu haldi. Að því mæltu tók hann þá konúnglegu kórónu, og setti hana á höfud hans, og lét þjóðina vinna honum hollustu eidi; fól honum síðan undirsátana á hendur, og hvatti hann til réttvísi; að endingu kvaddi hann soninn, og dó þá semur nótt, en þessi varð konúngur í hins stad.

73. Kapítuli.

Eins er fyrir mér, konúngur, að hafi Gud skrifad nokkud á mitt enni, mun það án efa

fram við mig koma, og eingin not mun eg hafa af ræðu minni til konungs, edur þeim dæmum, er eg hef sagt honum, ef Gud vill svo vera láta. Semuleidis munu ráðgjafar þessir, þó þeir leggi allt fram til að fella mig, aungva fá til vegar komid, ef Gud vill frelsa mig, og hann veitir mér aðstod móti þeim. Þegar konungurinn heyrði þetta, varð hann hissa og mælti: færð hann aptur í fangelsid, því nú er líðid á dag; eg vil hugsa um mál hans til morguns; en smánarlegan þanda skal hann fá, og eg skal fara með hann eins og hann hefir verðskuldad.

• Tiundi dagurinn.

Um það fyrirsetta tafmark, sem einginn fær yfir komizt.

74. Kapítuli.

En er hinn tíundi dagur kom, fá dagur er nefnist Miðr-dsján (jafndægur á hausti), þá, allir ædri og lægri stéttar, ganga inn fyrir konung og óska honum til lucku, kvæðja hann síðan og ganga á burt; þá kom ráðgjöfunum saman um það, að tala við alla borgarinnar höfðingja, og sögdu við þá: þegar

Þér gangið inn fyrir konúnginn í dag og heilsid honum, þá mælid þessi orð: „Þú ert, konúngur, Guði sén þakktir, víðfrægur af breytni þinni og stjórn, og réttvísi víð þegna þína; en dreingur sá er þú veittir velgjærdir, en sem fallinn er aptur til sínar fyrri breytni, og hvörn menn hafa súb adhafast flámmarlegan glæp; í hváða tilgáangi hlífist þú víð ad drepa hann? þú hefir ad sennu sett hann í fángelsi í gardi þínum, en þú ljær eyru þín daglega ráðum hans og lætur hann sleppa, en þú veitst ekki hváð allir ráða um þetta; láttu því drepa hann, svo þú verdir laus víð hann!“ Borgarhósfódingjarnir sörudu: okkur ber ad hlýða yðar bói. Síðan gengu þeir inn ásamt öðrum, lutu til jarðar fyrir konúnginum og óstudu honum til lúftu, en hann jók metorð þeirra; var það lands síður, ad kvæðja ad því blínu og gánga burtu. En þáred þeir nú settu sig níður, sá konúngur, ad þeir mundu vilja tala eitthváð víð hann, snéri hann sér því til þeirra og mælti: víðjíd um það er þér víljíd! Þeir elztu af þeim gegndu þá til, og tóldu þeim sömu orðum, er ráðgjafarnir hófdu lagt þeim í munn, og þessir, sem og svo voru nærverandi, studdu einnig ad þessari þeirra beidni. Konúngurinn svaradi: gódir menn! eg álst þessi ummæli yðar, sem aug-

ljóft merki uppá yðar elsku til mín, og yðar breinskilni; en þér vitid sjálfir, að þó eg vildi drepa helmínginn af öllu fólki þessu, væri mér það ekki um megn, skyldi eg þá ekki vera þess umkominn, að drepa dreing þann, sem eg hafi í fangelsi og gæzlu, og hvørs afbrot er opinbert og verðskuldar dauda? Eg dreg hegninguna á frest, einungis til að auka sekt hans, með því að fara svo vægilega að við hann, og til að styrkja málefni mitt móti honum, svo eg og þegnar mínir gæti verið rólegir; drepi eg hann því ekki í dag, skal eg ekki láta hjálða, að gjera það á morgun. Eðan lét hann sækja dreinginn; og er hann kom fyrir hann; og hafði heilsað honum ádmjúsklega og óstáð honum til lukku, ávarpaði konungur hann á þessa leið: ve! þér! hvörðu leingi á eg að láta mína umdírfsáta nauda á mér þín vegna, eg er ordinn að umtalsefni á meðal þeirra, og þeir koma inn til mín og þrábæna mig að láta drepa þig; hvörðu leingi á eg þá að fresta lífláti þínu? Í dag ætla eg að úthella þínu blóði, svo fólkið megi láta af þessu umtali um þig. Dreingurinn svaraði: hafir þú orðid fyrir umtali mín vegna, þá veit það Guð, sá veltugi Guð, að þessir vondu réttgjafar eru orsök í því, með því að segja og ljúga að fólkinu hvörskyns flémm og smán

um konungsins ætt; en eg hefi þá von til Guds, að hann muni láta svol þeirra koma yfir þeirra eigin höfud. Hvað hötunum konungs vidvíkur, að drepa mig, þá er eg í þinni hendi, og konungurinn þarf ekki að festa hug sinn við þóttunlíft; þar eg er eins og fugl í hendi veidimanns, sem dreypur hann ef hann vill, og sleppir honum lausum ef honum sýnist svo; en hvað því vidvíkur að fresta danda mínum, þá stendur það ekki í valdi konungs, heldur þess, er hefir mitt líf í sinni hendi; því vilji Gud, að eg skuli deyja, konungur, megnar þú eigi að fresta danda mínum eina stund; já, madurinn orkar ekki svo miklu sem að afslýra hinu vonda frá sjálfum sér: eins og sonur Selimans konungs Shahs eingin not hafði af kofgæfni fedur síns, til þess að fá von sína uppfyllta um barn það, er honum fæddist, jafnvel þó tafmarki þess væri fípyt til baka og Gud frelsaði það oft úr lífshæfka, þógangad til það hafði lifað eins leingi, og því var ætlað, og rúmmid sitt skeið. Þá sagði konungurinn: vej þér! eru ekki undanbrogd þín og frásögur óþrjótandi? lát mig þó enn þá heyra, hvernig fyrir þessum mönnum fór.

Sagan af Soliman-
 Shah konungi,
 hans syni og bródurdóttur og
 börnum hennar, og því mót-
 læti er þau máttu reyna,
 og hvornig þau frels-
 udust úr því.

75. Kapítuli.

Dreingurinn segdi síðan eptirfylgjandi frá-
 sögu: Herra konungur mælti hann: eittsinn
 var konungur að nafni Soliman-Shah,
 hann var nafnfrægur sökum góðrar breytni
 sinnar, og stjórnaðvitsku; hann hafði átt
 bróður, er nú var dauður, en hafði látið
 eptir sig eina dóttur, hvörja konungur ól upp
 það besta hann kunní; hún var allra kvenna
 vænst og fríðust sýnum. Konungurinn átti
 tvo sonu, öðrum þeirra hafði hann ætlað
 fyrirnefnda bródurdóttur sína, en hinn hafði
 með sjálfum sér ásett sér að giptast henni.
 Eldri sonur konungsins hét Belhevan, hinn
 yngri Melik-Shah, en bródurdóttir hans
 hét Sha-Chatán. Soliman-Shah

konungur gekk einn dag til bróðurdóttur sinnar
 Sha-Chatúnar, kyssi á enni hennar og
 mælti: þú ert dóttir mín, og lærari mér en
 eigið barn mitt sökum þess eg elskadi svo
 mjög þinn burtdána födur; eg hefi því ásett
 að gipta þig öðrum sona minna, hvörn eg vil
 arfleida eftir minn dag, og útnesna til kon-
 úngs í minn stað; vel því hvörn þeirra sem
 þú vilt. því þú ert uppalin með þeim og þekf-
 ir þá gjörta. Mærin stóð þá upp, kyssi á
 hend konungi og mælti: minn herra! eg er
 ambátt þín, og þú herra minn; hvað, sem
 þú vilt, vil eg gjöra, því vilji þinn er mér
 dýrmætari og lærari en allt annað, og vil-
 jir þú eg skuli þjóna þér alla mína æfi, þá
 skal það vera mér hin yndælustu verðlaun.
 Þessi hennar ord líkudu konungi hærta vel,
 gaf hann henni dýrmætan mottul og aðrar
 gæfemar. - Síðan valdi hann henni til handa
 sinn yngra son, hvörn hann gipti henni, gaf
 honum allt ríkið eftir sig og lét þjódina vinna
 honum hollustu eid. En er Belhevan varð
 þess var, að faðir hans hafði tekið hugra-
 bróður sinn fram yfir sig, varð hann fár víð
 og fékk honum þetta mikillar áhyggju, fylltist
 hugur hans ófundar og heiptar og brann nú
 af laungun eftir mærinni og rífinu.

76. Kapítuli.

Sha-Shatún og hinn yngri konungs son, voru nú samanvígð; varð hún þúngud og fæddi honum son, líkann þeim flæra mána; en er Belhevan sá þessa luffu bréður síns, fékk ofundin yfirhend hjá honum, svo hann gekk eina nótt inn í garð fedur síns, og veit ad herbergi bréður síns, við hvors dyr fóstur-an svaf með vegguna fyrir framan sig, í hverri barnid lá. Þar sléð hann við um stund, og vörðti fyrir sér andlit barnsins, lýsti af því eins og mána; en Satan blés honum þeirri hugrenningu í brjóst: því á eg ekki barn þetta? eg hefði þó meiri rétt til megarinnar, eg var fremur borinn til ríkisins en bróðir minn. Þessi hugsan varð ríkjandi hjá honum; brann þá skap hans, svo hann tók daggard sinn og brá á háls barninu, þó freyd hann ekki hefudid af, heldur gekk frá barninu dauðvona og fór inn í herbergi bróður síns, sá hann þar sofandi og konu hans hjá honum. Í fyrstu atladi hann ad myrda hana, en hugsadi sér eptir, ad hlífa henni og geyma hana handa sjálfum sér, gekk síðan ad bróður sínum, drap hann og sneid af honum hefudid; ad því blínu gekk hann út og slótti sér burtu. Jörðin varð honum nú þraung og

lífið leidd. Hann leitadi upp herbergi fædur síns Solimans, og ætladi að drepa hann, en gat ekki komið þar inn; gekk hann því út af hollinni og faldi sig í borginni þágangad til daginn eftir; kom sér síðan í kastala einn er fætic hans átti og bjóst þar um.

77. Kapítuli.

Nú vífur segunni til barnsins. Góstra þess vaknadi vonum bráðar og ætladi að gefa því að drekka, en er hún sá, að vaggan var blóðug, rak hún upp hátt hljóð, svo menn vöskudu við í herberginu, og sjálfur konungur líka. Sluxu menn nú til og fundu barnið hálsstorið og vegguna ledrandi í blóði; einnig fædur þess myrðtann í herbergi sínu. En er barnið var skoðað, fannst líf með því og var bakið óskaddaður; var þá færið faumad saman. Því næst leitadi konungur að Belhevan syni sínum, en fann hann ekki; komst þá að því, að hann væri flúinn burtu, og sá því, að hann mundi hafa gíort þetta óbótaverk, er illa mæltist fyrir hjá konungi, þjóðinni og bróðurdóttur kóngs Sha-Shatún. Síðan bjó konungurinn líkfer sonar síns Meli-Shahs og lét jarða hann, kváðu stáldin sorgarfaungva

yfir honum, og var hann harmadur af alþóðu; en konungur tók barnid til uppfósturs. Eptir ad Belhevan konungssøn var heppilega floppinn og hafði búið um sig til nokkurra hlýtar í kastalanum, gérðist hann fullur úlfbúðar, og hugsaði ekki um annað, en ad hefja ófrid gegn föður sínum; en konungurinn lét sér um ekkert jafnhugad, sem ad uppfæða barnid, hafði hann það opt í knjánn sér, og vonaði til almáttugs Guds, ad hann mundi lifa, þartil hann gæti fengið því skjórnina í hendur. En er sveinninn var 5 ára ad aldri, lét konungur hann ríða á hesti um borgina, gladdist þjóðin yfir honum og bað Gud, ad hann mætti lifa leingi, ganga í fótspor föður síns, og verða ellifloð konungssíns, afa síns.

78. Kapítuli.

Belhevan hinn baldni, var, þegar hér var komid segunni, geinginn í þjónustu hjá Keisaranum Miklagarðs konungi, og hafði bedið hann um flærk til ad herja á ríki föður síns; kom hann sér í vinfeingi við keysarann, sem fékk honum í hendur mikinn her. En er faðir hans frétti það, gjerdi hann keisaranum boð, segjandi: völdugasli konungur! veittu ekki líd þeim rángláta; þessi maður er ad sönnu

minn sonur, en hann hefir framid það, sem hann tiltók: drepid bróður sinn og son hans í vögg; en hann sagdi ekki konunginum, að barnid væri lifandi. Þegar leiðaranum komu þessi tíðindi fékk hann mesta viðbjóð og andstygd á Belhevan; gjörði hann Soliman-Shah aptur bod, og mælti: viljir þú, konungur, þá skal eg láta hoggva höfud af honum og senda þér; en hann svaradi: þess óska eg ekki, því hann mun engu að síður fá hegningu fyrir illverk sitt, ef ekki í dag, þá á morgun.

79. Kapítulí.

Upp frá þessum tíma skrifadust konungarnir á og sendust gjafir á milli; og er Miklagards konungur heyrði sagt frá Sha-Chatún, og fegurð og vænleik hennar, fékk hann elsku til hennar, og gjörði Soliman-Shah bod, og bad hennar, án þess Belhevan gæti hindrad það. Soliman-Shah stóð þá upp, gekk til herbergis Sha-Chatúnar og mælti: Miklagards konungur hefir gjört mér orð, dóttir, og bidur þín; hvörninn viltu svara honum? hún grét og mælti: hvörninn gétur þú feingid af þér að mæla við mig slíka hluti? Afsoði eg giptast nokkrum manni, eptir frænda minn? Hann svaradi: satt er það,

dóttir! en látum oss gá að, hversu fara kann: eg mun eiga flammt eptir ólifað, er eg maður gamall og hefi ekki. Ahyggju fyrir neinu, nema þér og þínum unga syni; en eg skrifaði Miklagarðs konungi til og fleiri konungum, að fædurbróðir hans hefði drepid hann, en gat ekki um, að hann hefði lifð afkemizt, því eg vildi leyndu að hann væri á lífi; því hefir Miklagarðs konungur nú gjört bod og bedid þín, og er ekki ráðlegt, að þú neitir þeim ráðahag; munum vér hafa mikinn styrk af mægdum við hann. Þá pagdi Frúin og mælti ekki frammar móti þessu, en Soliman-Shah konungur gaf keisaranum það svar, að hann áliti það skyldu sína, að verða við bön hans; bjó síðan ferd hennar og sendi hana til Miklagarðs. En er keisarinn gekk inn til hennar, og sá að hún var miklu frídari en honum hafði verid frásagt, jókst elska hans til hennar, og tók hann hana fram yfir allar konur sínar; líka varð Soliman-Shah honum einfar fær; en Sha-Chatún hafði allan huginn á syni sínum, þó hún ekki gæti fædid upp laungun sína fyrir neinum. Þegar Belhevan mætsnúni, sonur Soliman-Shahs, sá að Miklagarðs konungur var giptur Sha-Chatún, gramdist honum það mjög, og sleppti nú allri von um að ná henni;

en fadir hans tók son hennar til sín, elskadi hann mikid og kalladi Melik-Shah eptir födur hans. Og er sveinninn var fullra 10 ára, lét hann þjóðina vinna honum hollustu eid, og arfleiddi hann eptir sinn dag.

80. Kapítuli.

Nokkru síðar dó Soliman-Shah, hafði Belhevan þá dregid nokkud af hernum í fylgi með sér; þessir gjördu honum nú bod, og komu honum á laun inn í borgina, geingu síðan inn til þess unga Melik-Shahs og tóku hann höndum, en fettu Belhevan födurbróður hans í háfæti, og unnu allir honum hollustu eid og hétu honum trúnadi, segjandi: „Þig viljum vér hafa fyrir konung, og fá þér í hendur stjórna, en biðjum þig einungis, að þú ekki drepir bróðurson þinn, því honum erum við skuldbundnir, sökum loforða og eida, er vér unnum födur hans og asa.“ Þessu hét Belhevan þeim en lét þó flasta sveininum í gryssu eina, og fór illa með hann. Þegar meðir hans frétti þetta, fékk það henni mikillar sorgar, þordi þó ekki að láta á því bera, heldur fór allsvaldanda Guði á hendur málefni sitt, og þordi ekki að géta um þetta við keisarann, mann sinn, svo hún ekki ve-

feingdi það, sem födurbróðir heimat Soli-
man-Shah konungur hafði skrifað.

81. Kapítuli.

Belhevan hinn baldni var konungur eptir
födur sinn, og fór honum stjórna vel úr
hendi; en sá úngi Melik-Shah sat í gryf-
junni í full fjögur ár, var hann þá orðinn
með öllu torkénnilegur; en þegar Gud — veg-
samad veri hans nafn — hafði ákvarðað að
frelsa hann þadan, og láta hann komast úr
fángelsinu, þá bar svo við einn dag, að Bel-
hevan sat hjá gæðingum sínum og höfðing-
jum landsins, og talaði við þá um födur sinn
Soliman-Shah, og sagði frá æfintýrum
hans og ráðagærdum. Þar voru þá við-
staddir nokkrir valinkunnir ráðgjafar, er
mæltu: sannlega hefir Gud veitt þér þína
hjartans óst, konungur, er þú ert nú konung-
ur orðinn í stað födurs þíns, og hefir sigrað
þann er þú vildir yfirbuga; En hvort á sá
úngi konungs frændi að gjalda? frá því hann
fæddist, hefir hann aldrei notið friðar edur
fagnadar, og nú er hann orðinn með öllu tor-
kénilegur; hvað hefir hann afsétt, er vinni
til þvákstrar hegningar? annar var sá er brotið
hafði, yfir hvortjum Gud hefir gætt þér sigur,

en þessi vesælingur er saklaus. Velheva n
 svaradi: þér hefið rétt að mæla, en eg ótt-
 umst svið af honum, og er ekki óhræddur um
 mig, sökum illmensku hans, því ské mætti, að
 margir geingi í lid með honum. Þeir mæltu:
 hvað mun hann gjöra, konungur? og hverju
 mun hann orkað fá? en fértu hræddur við
 hann, þá sendu hann til einhvers stadar á
 ríkisins takmörkum. Konungur svaradi: satt
 segid þér, vér viljum gjöra hann að hers-
 höfðingja og senda hann til landamæris.
 Sér að það er hann tilnefndi, var umsetid af
 grimmum óvinum, og ætlaðist konungur til,
 að hann yrði þar drepinn.

82. Kapítuli.

Hann baud nú að taka hann upp úr gryf-
 junni, lét hann koma fyrir sig og sá hvorsu
 hann var útleikinn, færði hann síðan í tignar-
 möttul og urdu því allir menn fegnir. Því-
 næst lét konungur hana vita, hvorsu hann
 vildi haga láta herförinni, og fékk honum
 mikinn her, og sendi hann til þess unigétna
 héraðs, hvar allir er þángað höfdu farid, voru
 annaðhvört drepnir, edur sluttir burt í þæl-
 dóm. Melik-Shah fór nú þángað með
 her sinn; en flömmu síðar komu óvinirnir að

þeim um nótt, flýði þá sveit hans, en hitt líd-
id var handtekid; Melik-Shah tóku þeir
til fanga, og fleygdu honum í jarðgryfju
nokkra, sem þar var, ájanit með nokkrum af
fylgdarmönnum hans; þótti þeim þó mikid
syrir því, um svo frídann mann og vel á-
föminn.

83. Kapítuli.

I gryfju þessari sat hann árlángt og lifdi
annu lífi; en um nýársleitid var það vandi
víkinganna að taka þá menn er þeir höfdu
handtekid og hrinda þeim fram af borgar-
múrnum, þar sem hann var hærstur, og
eins hrundu þeir nú þessum mönnum, og
Melik-Shah með þeim. En hann lendti
á öðrum daudum mönnum, og kom ekki við
jördina, því Guds forsjón verndadi líf hans;
voru þó allir aðrir, er þar var kastad ofan
fyrir, vanir að deyja, og liggja þar síðan,
þartil villudýr risu hræ þeirra og vándurinn
feykti þeim burtu. Melik-Shah lá í dái
þar sem hann kom nidur og vissi ekki til
sín þann dag allan og léiri hluta næturinn-
ar; en er hann raknadi við og fann að hann
var ófladdadur, þakkaði hann allsvaldanda
Gudi frelsi sitt, og gekk burtu, án þess hann
væssi hvort hann fór; nærði hann sig á aldin-

um, faldi sig á daginn, þar sem hann fann fylgni, en var á ferð allar nætur, án þess þó að vita hvort hann fór; hélt hann svo áfram marga daga, en hann kom til mannabygða, þvar hann fann menn að máli, innti hann þeim frá öllu um hag sinn, að hann hefði verid í vardhaldi í jarðgryfju nokkurri og að honum hefði verid hrundid fram af múrnum, en Gnd hefði frelsað sig. Góskid aumkædist þá yfir hann, og gaf honum mat og drykk; var hann þar um hrid.

84. Kapítuli.

Þareptir spurdi hann þá til vegar, er lægi heim að borg Velhevan's födurbróður síns, en sagdi þeim þó ekki, að hann væri födurbróðir sinn. Þeir vífudu honum til vegar og létti hann ekki fyrr ferð sinni, þótt hann væri berfættur, en hann kom nærri borginni, hálfnaðinn, yfirfominn af húngri og megurd, og með öllu óþekkjanlegur. Hann settist niður skamt frá borgarhlidinu; þar komu til hans nokkrir af hirdmönnum Velhevan's födurbróður hans, er voru á dýraveidum, og ætludu að vatna hestum sínum og stigu af baki til að hvíla sig. Hinn úngi konungs-son gekk til þeirra og mælti: eg vil spyrja

yður nokkurs, ef þú viljst segja mér það. Spyr þessi, er þú villt, svörðu þeir. Hann mælti: líður Belhevan konungi vel? Þeir hlóu að honum og sögdu: heimsfur ertu, dreingur! þú munt vera hér útlendur; hvaðan ertu, er þú spyr um konung vorn? Hann svaradi: hann er födurbróðir minn. Þeir undrudust og sögdu: heimsfulega talarðu enn! Og enn mæltu þeir: þú munt vera ær, dreingur! en hvörnig kémur ætt ykkar saman, konungs og þín? við vitum ekki til, að hann hafi átt nema einn bróðurson, sem var í fangelsi hjá honum, þartil hann sendi hann í hernad móti heidsingjum, til þess hann yrði drepinn. Hann svaradi eg er sá hinn sami, þeir drápu mig ekki; sagdi þeim síðan frá öllu sem yfir hann hafði líðit. Þeir þektu hann þá strax, stóðu upp móti honum og kystru á hönd hans, urðu honum fegnir og sögdu: Herra! þú ert með réttu konungur, og konungsson, vér viljum þér allt þú besta og vönum, að þú lifir og sjáir hvorsu Gud mun frelsa þig frá þínum rángláta födurbróður, er sendi þig til þess stadar, hvaðan einginn hefir aptur komið, til að svipta þig lífinu; og þú varst fallinn í dauðans snöru, en Gud frelsadi þig. Hvarfyrir viltu nú aptur komast í hendur óvinar þíns? gættu að þér fyrir Guds skuld, og kom

aldrei til hans framar, fyrr enn einhverntíma þegar Gud vill, ef þú nú gétur forðað lífi þínu, sem óvíst er. En komir þú í annað sinn á vald hans, muntu ekki stundu leingur lífinu halda. Hann þakkaði þeim fyrir þessi ráð, segjandi: Gud launi yður allt gott, eg veit að þér ráðið mér heillt; en hvort vísid þér mér, þángað til eg einhvern tíma gét komid aftur? Þeir svaraðu: til Miklagarðslands, hvar móðir þín er. Hann mælti enn framar: þegar afi minn Soliman-Shah og Miklagarðs konungur skrifudust á, og hinn síðarnefndi biðladi til móður minnar, leyndi afi minn að eg væri á lífi, og sjálf hefir hún gjört hið sama; hvorninn gét eg þá opinberlega gert hana að ófærinda manni. Þeir svaraðu: þú segir satt, en vér viljum þér hið besta; þó þú gengir í þjónustu hjá einhverjum, eins og annar sveinn, mundir þú þar halda lífi þínu. Síðan gáfu þeir honum sína gjöf hvort, færdu hann í klæði, gáfu honum mat og fylgdu honum eina mílu vegar, þar til hann var kominn svo langt burt frá borginni, að þeir sáu, að honum var óhætt, snéru svo heim aftur. Hinn úngi maður hélt nú áfram, þar til hann var kominn burt úr ríki fædurbróður síns, og inn í Rómverja veldi, þar fór hann inn í þorp eitt og

gétst í þénustu hjá manni nokkrum, og hjálpaði honum að plægja akra sína, og til annara þesskonar starfa.

85. Kapítuli.

Sha-Shatún móður hans lánghættur altaf meir og meir til að fá aftur son sinn, og leidd hann henni aldrei úr minni. En er hún fékk einga spurn frammar af honum, varð henni lífid leidd, og á nóttunni gat hún ekki sofð; en mátti þó ekki tala um hann við keisarann, manna sinn. Hún hafði þar á móti þénara nokkurn er komið hafði með henni frá föðurbróður hennar Soliman-Shah, við hann kom hún að máli einn dag í einrúmi; hann var bæði vitur, kunn og ráðagóður. Honum sagði hún grátandi frá vankvæðum sínum og mælti: þú hefir þjénad mér frá því eg var barn, géturdu nú ekki fært mér neina fregn um son minn, því eg má ekki tala um hann við nokkurn mann. Hann svaradi: þá er þú, drottning, hefir leynt þessu frá upphafi, mundir þú ekki meiga um hann tala, þótt hann væri hér, svo þú ekki mistir vörðingu þína hjá keisaranum, og allan trúnað manna hédan í frá, þá er þú á orðrómur hefir almennt álegið, að föðurbróðir hans hafi drepð hann.

Hún mælti: Það er einś og þú segir, og þú hefir rétt að mæla; en vissi eg að einś, að sonur minn væri lifandi, þó hann væri fjár-
 hirdir h'r í landi og gæti aldrei séð mig og eg aldrei hann, þá skyldi eg vera ánægð. Þénarinn svaradi: hvað er hér til ráða? Hún mælti: Sjá hér fjárfjódu mína og gérsemar, tak af þeim svo mikid sem þú villt, og fær mér son minn edur fregn af honum. Eð-
 an upplugsfudu þau ráð eitt, til að fá sér erindi heim til fœdurlands þeirra, sem var: að hún skyldi láta sem hún ætti þar sé nidurgrasid í jorðu, síðan Melik-Shah, madur hennar, lifdi; en af því einginn vissi hvar það væri fólgid nema þénarinn, er komid hefdi með henni, vrdi hann að fara eftir fénu. Hún sagdi nú keisara frá þessu, og bad leyfis, að þénarinn mætti fara. Keis-
 arinn var ljúfur á það, og bad hann, að slá einhverjn öðru fyrir um erindi sitt, svo einginn gæti vitad, hvort hans rétta erindi væri.

86. Kapítuli.

Það er nú sagt: að þénarinn fór af stad, tók á sig kaupmanns búning og kom svo til hof-
 uðborgar Belhevanś, hvar hann tók að spyr-
 jast fyrir um ástand ens unga kónungssonar;

var honum sagt, að hann hefði setið í fang-
 elsi í jardhúsi, en fœdurbróðir hans hefði
 tekið hann þadan og sendt hann til eins stad-
 ar, er nefndur var, hvor hann hefði verið
 drepinn af heidíngjum. Þegar þénarinn heyrði
 það, tók hann sér það mjög nærri, og varð
 sorgbitinn og vissi ekki hvað hann skyldi af-
 ráða. En svo bar til einn dag, að einn af
 riddurum þeim er fundið höfðu hinn unga
 Melik-Sháh hjá vatninu, og gæfðu hon-
 um klædin og skotsilfrid, kom auga á þénar-
 ann í borginni, í kaupmannabúning, þekkti
 hann og spurði, hvörnig honum lidi, og því
 hann væri þar kominn? Hann svaradi, og
 kvæðst vera þar kominn til að kaupa vœrur.
 Þá mælti riddarinn: eg skal segja þér nokk-
 ud ef þú gétur þagad. Það mun eg gæta,
 svaradi þénarinn; hvað er það er þér býr í
 skapi? Hann mælti: vér höfum fundið son
 Melik-Sháhs konungs, eg og nokkrir af
 félagum mínum; vér fundum hann hjá brunni
 einum, gáfum honum mat og klæði og skot-
 silfur, og sendum hann til Miklagarðs-lands,
 svo hann gæti verið nærri meður sinni, því
 við vorum hræddir um, að Belhevan fœdurbróð-
 ir hans, mundi láta drepa hann. Og er hann
 hafði sagt honum frá öllu eins og farið hafði,
 drap þénarinn ekki leingur dul um erindið,

helsdur mælti: er mér óhætt? Riddarinn svaraði: óhætt víst; og það, þó þú værir kominn að leita hans. Þá sagði þénarinn: það er einmitt erindi mitt, þó mér modir hans hefir hvorki eird né elju, og sentí mig því, til að færa sér aptur fregn af honum. Riddarinn mælti: fardu, í drottins nafni, hans er eigi hér að leita, hann er í Miklagarðslandi, eins og eg hefi sagt þér. Þénarinn þakkaði honum og óskaði honum góðs, sté á hest sinn, og hélt heim á leið sem fljótast hann kunni; riddarinn fylgdi honum á veg; síðan mælti hann: hér stildum vér við hann; fór svo heim aptur til borgarinnar.

87. Kapítuli.

Þénarinn reid nú sem leið lá; fór hann inn í hvort þorp, er fyrir honum varð, og spurði eptir úngum manni, er hann lýsti, eins og riddarinn hafði sagt honum, og létti ekki fyrr, en hann kom til þess bæjar, hvar konungsþouurinn var. Reid hann og inn í þann bæ, sté þar af hesti sínum, og spurði að konungssyninum, en einginn kunni segja honum hið minsta um hann. Þíssi hann þá ekki hvað hann stóldi tilgjöra, og ætlaði að ríða burt aptur; sté á hest sinn og reid út um

bæjinn; þá sá hann ösnu bundna með reipi, og dreing einn slamt frá henni sofandi, er hélt í endann á reipinu; hann reid framhjá honum og hugsadi ekkert um þetta. Bráðum snérist honum þó hugur, og hugsadi með hjálfum sér: en ef þetta hefir verið sveinninn, sem eg er að leita að, hann verður að vera á vort við sveininn sem lá og soaf, þarseg eg reid framhjá: en hvörnig á eg að þekkja hann? hvíllt mæda og orðugleifi, að flækjast út einum stað í annan eptir einum manni, er eg ekki þekki, jafnvel þótt hann stæði frammi fyrir mér, gæti eg ekki sagt, að hann væri það. Síðan hugsadi hann aptur til dreingsins, snéri við hestinum og reid til hans, og fann hann enn þá sofandi, sté af hesti sínum og settist niður hjá honum, tók til að vörða hann fyrir sér í framan og hugsadi með hjálfum sér: sé eg ekki mjög óglöggþekkinginn, mun þetta vera Melik-Shah. Þareptir tók hann að hósta og kalladi til dreingsins; og er hann vaknadi og settist upp, mælti þénarinn við hann: hvórr bæjar-manna er faðir þinn? og hvar áttu heima? Dreingnum varð orðfall, en sagði þó: eg á hér ekki heima. Þénarinn spurði þá enn frammar: hvadan ertu? og hvórr er faðir þinn? og hætti ekki að spyrja, fyrr en hann var

ordinn viss hins fanna, að hann var Melið-
Eðah. Þá stóð hann upp, umfadmali
sveininn og fysti hann, grét yfir eynd hans
og sagði honum, að honn væri að leita hans,
en að það væri án vitundar keisaranðs, sjúpa
hans, og meðir hans væri ánægð, ef hún
vissi hann þar, sem honum væri óþætt, þó
hún feingi ekki að sjá hann.

88. Kapítuli.

Þénarinn snéri þá aptur til bæjarins og
tæpti hest handa þeim unga manni; héldu
þeir síðan báðir af stað, léttu ekki fyrir en
þeir komu nálægt hofudborginni. Þar voru
þeir yfirfallnir af ræningjum, er ræntu þá
öllu því er þeir höfðu meðferdis, bundu þá
síðan og fleygdu þeim í brunn einn, flamt
frá veginum, stíldu þá þar eptir og fóru
ferðar sínar, ætludu að þeir stóldu deyja.
Þar; þornig heftu þeir áður drepid margra
menn. Þénarinn tók þá að gráta í gryf-
junni; en hinn ungi maður sagði: af hverju
ertu að gráta? og hvað stóðar oss að gráta
hér? Þénarinn svaraði: eg græt ekki af kvíða
syrir dauða mínum, heldur ángrar mig fítt
arma ástand, hugarsorg meður þinnar, og
þau báginði, er þú hefir ratad í, og að þú

skulir nú deya svo aumfunarlegum dauda, eptir það þú hefir afstaðid svo margar eyndir. Hinnungi madur svaradi: allt sem mér hefir mætt, hefir fyrir mér legid, og fyrir forlogin megnar einginn að komast, ekki heldur að fresta þeim, þá þau eru nálæg. Þeir voru nú í brunninum þá nótt og daginn eptir, og tvö næstu dægur, voru þeir þá yfirkomnir af húngri, og nær dauda en lífi af eynd og volæði.

89. Kapítuli.

En eptir vísdómsfullri ráðstofun allsvaldanda Guds bar svo til, að Miklagards konungur, madur Sha-Shatúnar, var á dýraveidum með hird sinni; þeir eltu dýr eitt, þar til þeir komu að þeim umgéttna brunni, sté þar einn þeirra af baki til að drepa dýrid. Hann heyrði þá í brunninum lágt vein, sté á bak, og beid þar til konungur og menn hans komu til, þá sagði hann konunginum frá því er hann hafði heyrð; en konungur baud einum af þénurum sínum að fara nidur í brunninn, hvað hann og gjerði, og tók unglinginn og þénarann upp með sér. Voru nú skorin af þeim böndin, og af því þeir voru eins og í dái, var dreypt á þá vini, þángað til þeir

röfnuðu við. Þegar konungur virðti þénarann fyrir sér, þekkti hann þenna og kallaði upp: ert þú það? Þénarinn svaradi: já, herra, konungur! og laut til jarðar. Konungur undradist þá stórlega og mælti: hvornig ertu kominn hingað? og hvornig hefir farid fyrir þér? Þénarinn svaradi: - eg komst alla leið og gréð upp fæð, og var kominn hingað með það; en einhver njósnarmiður hefir án efa, á laun, orðið þess var, - að eg hafði eittþvad meðferðis, því ræningjar yfirfællu okkur, rændu okkur fénu og föstudu okkur í brunn þenna, svo við skildum deyja hér aumkunarlega, eins og þeir hafa fleirum gert; en allsvaldandi Guð hefir af mistun sinni sendt þig til að frelsa okkur. Konungurinn og hirdmenn hans þökkudu Guði og lofudu hann fyrir það, þeir hesdu komid þessum aumingjum til bjargar. Síðan spurdi konungur þénarann, hvör sá væri er með honum var? hann svaradi: það er sonur söstru okkar, sem var barn þegar eg fór burtu; en þegar eg nú sá hann hjá móður sinni, bað hún mig að láta hann fara með mér, tók eg hann því með mér, til þess hann skyldi verða þénari konungsins, því hann er bæði röskur og greindur.

90. Kapítuli.

Þeir þetta hélt konungur heimleidis með fylgdarsveinum sínum, var þénarinn og hinn úngi maður í för með þeim. Á leiddinni spurði konungurinn þénarann um Belhevan og hvornig þegnum hans líkadi við hann. Þénarinn svaradi: herra minn! Þjóðin er sannarlega í miklum vandræðum með hann, og einginn vill sjá hann, hverki meiri né minni háttar. En er þeir komu heim, gekk konungur inn til konu sinnar Sha-Chatúnar og mælti: nú hefi eg gleðifrættir að fara þér, þénari þinn er kominn aftur. Eðan sagði hann henni hvornig honum hefði geingid, og að ungur maður væri í för með honum; en er hún heyrði það, varð hún frá sér numin og mundi hafa þjódad upp yfir sig of gleði, ef hún hefði ekki látið vitid ráða. Konungur mælti: hví bregður þér svo við? Þarfin að láta fjármissirinn eða rúnir þénarans fá svo mikid á þig? Hún svaradi: nei, konungur! en konurnar eru ístöðulitlar og viðvæmar. Eðan kom þénarinn til hennar og sagði henni frá öllu er honum hafði mætt, sömuleidis frá ástandi sonar hennar; hvíllar raunir hann hafði ratad, og hvorsu Gud hafði frelsað hann úr öllum hæfa. Þegar hún

heyrði þetta, grét hún sárann og mælti síðan: hvað sagðir þú, þegar konungurinn sá hann og spurði þig um hann? Þénarinn svaradi: eg sagði honum, að hann væri sonur fóstur-
 ekkar, bestri verid úngur þegar við fétum híngeð, en nú orðinn vaxinn, og hefsti eg tek-
 id hann með mér, þar hann vildi gjerað kon-
 ungsmadur. Þá mælti hún: þú hefir ágæta vel rekid erindi þitt; síðan fól hún honum á hendur að þjéna syni sínum; en konungur launadi honum stórmannlega, og veitti hinum unga manni góð laun.

91. Kapítuli.

Hinn úngi madur hafði því aðsetur sitt í konungs gæðinum, stundadi af alúð þjón-
 ustu við konung og varð honum kærari dag frá degi; en móðir hans Cha-Chatin var á gægjum við hvorn glugga og hvörja ryfu, til að sjá hann, því hún elskadi hann innilega, en mátti þó eingum segja frá því. Þannig líðu nú langir tímar, og hún var dauda nær af laungun eftir honum; þar þá svo til einn dag, að hún hitti hann við herbergisdyr sínar, fadmadi hann að sér og kyssi á kinn hans og brjóst. En í sama vefsangi kom ráðsmadur konungs út, og sá hana um-

fadma þann unga mann; varð honum búið við og spurdi, hvor ætti herbergid? honum var sagt að konungsins Frið Sha-Shatún ætti það. Hann gekk þá inn til konungs og titradi sem skyldivöndur; en er konungur sá hann titra, mælti hann: Gud hjálpi mér, hvað er nú um að vera? Hinn svaradi: konungur! hvað gétur verra verið en það, sem eg nú sá? Konungur spurdi, hvað það hefði verið? Hinn svaradi: eg sá, að hinn ungi maður, er þénarinn hafði með sér-hingad, er hér kominn einungis vegna Sha-Shatúnar; því þegar eg í þessu vefsangi kom út, gekk hann framhjá húsdryrum hennar, en hún stóð og beid, gekk svo til hans, fadmaði hann og kyssi á kinn honum.

92. Kapítuli.

Þegar konungur heyrði þetta, datt ofanysir hann, hann leit til jarðar, og sat einn og dæmdur, og tók í flégg sér og hnykti einn og hann ætlaði að rísa það af sér; því næst stóð hann upp í skyndi, og bað að taka hinn unga mann og þénarann, og lét setja

þá báða í dýblissu þar í gærdinum, gætt síðan inn til Sha - Chatúnar og mælti: þú hefir sannlega hagar þér dásallega, mín háborna konungs dóttir, hvættar útlendir konungar biðja sér til handa, vegna þíns góða mannorðs og þinna kvennfosta. Þú varst þá ekki af betri toga spuminn! Gud formæli hvortjum þeim, sem er annar madur innra en ytra, eins og andstygðin þín, sem ert fríð hið ytra, en afflæmisleg hið innra, andlitsfögur, en breyttir flámmarlega; en eg skal straffa þig og hór þinn, öllum mönnum til eptirdæmis; því þú hefir ekki til nokkurs annars flápadis hlutar sendt burt þénara þinn, en til að sækja hann, og koma honum á gærd minn, og gæra mig að fífl, og er flíkt óþolandi dirffla; en þú skalt sjá hvað eg skal gæra við ykkur! Ad því mæltu hrækti hann í andlit henni, og gætt svo burtu; en Sha - Chatún svaradi eingu, því hún vissi, að hann mundi þá eingu hennar orði trúa. En er hann var burtgenginn, audmjókti hún sig fyrir Gudi, segjandi: þú

mílli Gud! lít þú í nað til mín, því þú þekkir alla leynda hluti, hvört heldur þeir eru í manni eða fyrir utan hann; og þegar tíminn er kominn, megnar einginn að fresta honum, ekki heldur að nálægja hann, sé hann fjærlægur. Þannig leid nú um hrið, var konungur fallinn í hugarvöl, svo hann hverfi át né draff, eða svo, vissi heldur ekkert hvað hann flyði ófráða; því hann hugsadi: þó eg láti drepa þénarann og hinn unga mann, verður mér ekki hughægra fyrir það; þeir eru saklausir, en það var hún, sem sendi þénarann til að sækja hann; og þó eg drepi þau öll þrjá, mun mér enn þá síður verða harmsléttara; eg skal því ekkert flyta lífláti þeirra, því eg er hræddur um, að eg muni yðrast þess. Hann lét þau því bida, og hugsadi um mál þeirra.

93. Kapítuli.

Konungurinn átti fóstur, er hafði legið undir honum og gífur honum brjóst, hún var vitur kona; hún gat nú valla þekkt hann, eða þó að horfa uppá hann; gekk hún því inn til Sha-Ghatúnar, og fann hana enn verr

ásigkomna. Hún spurdi hana, hvad um væri ad vera, *Eh a: Eh* at ún vildi ekki segja henni það. Konungs fósttra innti til við hana á alla vega sem vinsamlegast, og spurdi hana, þartil drottningin tók eid af henni, ad hún þegdi yfir þessum leyndarmálum, og sagði hún henni síðan upp alla sögu frá upphafi til enda, og ad hinn úngi maður væri sonur sinn. Fósttran kastadi sér þá fyðir fætur henni og mælti: það er hægt ad bæta út þessu. Drottningin svaradi: það veit Gud, ad eg vil heldur deya ásamt med syni mínum, en ad tala nokkud það, sem einginn mun trúá; en allir munu segja, ad eg hafi fundid uppá þessu, til ad firra mig vanvirðu, og effért mun hjálpa mér í máli þessu, nema þolinmædin. Þeirri gömlu líkadi vel ræða drottningar og vitsmunir, og mælti: þú segir satt, dóttir kær! en eg hefi þá von til Guds, ad hann muni opinbera sannleikann, vertu þolinmód á meðan. Nú ætla eg ad ganga raskleidis til konungs, og heyra hvad hann segir, og reyna til ad milda mál þetta med hjálp almáttugs

Guds. Hún stóð síðan upp og gekk til konungs, fann hún hann sitjanda og drap höfði í kné sér, og var næsta sorgbitinn; sat hún hjá honum stundarkorn og hughreyfði hann; síðan mælti hún: kæri son! eg hefi verið næsta sorgbitin út af því, að þú í svo marga daga hefir ekki ridið út, heldur setið hér hriggur, og einginn veit hvað að þér geingur. Hann svaradi: föstra! því veldur hin arma, sem eg hefi haft svo miklar mætur á, en hún hefir hugað sér eins og hann tóltól, og sagði upp alla söguna frá upphafi til enda. Hin gamla mælti: hriggistu svo mjög sakir einnar konu, er eingrar virðingar er verð? hann svaradi: eg er að hugsa um, hvornin eg á að láta drepa þau, svo aðrir verði byggjari. Hún mælti: varastu bráðræðið, sonur! því af því fædist hugarángur: þú gétur látið drepa þau, þegar þú vilt, en undireins og þú hefir ransakad allan málavert, gétur þú gjört hvað þér lízt. Hann svaradi: eg þarf eingrar rannsóknar við, móðir! hún sendi þénara sinn til að sækja þenna unga mann. Það er satt, mælti hin gamla, en það ættir þú að láta hana sjálfa

játa, svo þú gétir komist fyrir hennar hjartans þánka. Hvernig ætti eg að því að fara, spurdi konungur? Þartil svaradi hin gamla: eg skal færa þér lúngu úr náttuglu; ef þú leggur þau á brjóst hennar meðan hún sefur, gétar þú spurt hana hvørs er þú vilt, því hún mun segja þér það, og þannig muntu komast fyrir sannleikann. Konungurinn gladdist af þessu og mælti: flýttu þér þá, og láttu elngann vita hvað þú ert að sækja.

94. Kapítuli.

Hin gamla gekk nú til drottningarinnar og mælti: eg hefi komid svo máli þínu, að konungur ætlar að koma inn til þín í nótt; skaltu þá látað sofa, og svara honum eins og í svefni uppá allt er hann spyr þig að. Drottningin þakkaði henni fyrir þetta ráð; gekk hún síðan og fékk sér náttuglu-lúngu, og færði þau konunginum, sem þó hafði litla trú á þessháttar. Dager nóttin kom, gekk hann inn til drottningarinnar og settist hjá rúmi hennar, en hún lézt sofa. Hann lagði þá lúngu á brjóst hennar, stóð svo við stundarkorn, til

ad vita' hvört hún svæfi, og mælti síðan: Sha-Chatún! eru þetta launin sem eg fæ hjá þér? hún svaradi: hvað hefir mér yfirfært? hann mælti: hvær yfirfjón gétur verid meiri en sú, ad þú hefir látid sælja þann unga mann fyrir girndar sekir, til samlags við þig? Hún svaradi: þá girnd þekki eg ekki, og víst eru hér frídari menn innan hýrdar, og hefir mér þó aldrei leifid hugur á neinum þeirra. Hann mælti: hví fadmaðir þú hann þá og físlir? hún svaradi: hann er sonur minn, mitt hold og blóð, og af laungun eptir honum og móðurelsku, gat eg ekki bundizt þess ad hlaupa á móti honum og kysa hann. Þegar konungur heyrði það, brá honum í brún, og varð á báðum áttum og mælti: géturdu sannad, ad hann sé sonur þinn? Því eg geymi enn þá bréf frá Soliman-Shah, hværí hann segir, ad Belhevan fœdurbróðir hans hafi skorid hann á hals. Hún svaradi: það var satt, hann skor á hals honum, en færid var saumad saman og hann lifdi, af því hans tími var enn þá ekki koninn. Þá mælti konungur: þessi sonnun er nóg; síðan

gæf hann burtu, og lét þá semu nétt falla þénarann og hinn unga mann fyrir sig, og flodadi hálsinn á þeim síðarnefnda við ljós, og sá að flórid hafði verið á hals hönum frá öðru eyra til annars, og var erid enn þá auðséd, og leit út, eins og langur þráður. Þá varpadi konungur sér til jarðar, og lofsadi Gud fyrir það hann hefði frelsað unglinginn úr öllum ólukkum og þrautum, er yfir hann hefdu geingid, og gladdist mjög af því, að hann hafði bedid og ekki flýtt lífláti þeirra, því hefði hann látið drepa þau, mundi hann hafa ydrast þess nærsta mjög. Þannig frelsadist þessi maður, af því hann var ekki kominn að takmarli sínu.

95. Kapítuli.

Þannig er því og varid fyrir mér, konungur! að takmarf það, hverju eg á að ná, er ennþá langt á burtu, - og víst fleid er mér fyrirsett, sem mér ber að reuna, og eg vona til Guds, að hann veiti mér aðstöð móti þessum vondu ráðgjöfum. En er sveinninn hafði lokid þessari frásögu, mælti konungur:

fætid hann aptur í fángelsid! en er því var lofid, snéri hann sér til ráðgjafanna og mælti: dreingur þessi bríðslar yður, en eg þekki yðar umhyggju fyrir minni lúftu, og hreinskilni yðar í öllu er þér segid mér; verid því óhræddir, því eg vil í öllu fylgja yðar ráðum. Þeir urdu næsta gladdir, er þeir heyrdu þetta, og hvort þeirra fyrir sig vottadi konungi sína þakklátsemi og audmjúka undirgefni. Eidan mælti konungur: eg hefir ekki frestad lífláti hans, nema til þess að heyrja sögur hans, en hann skal vísbulega deyja; vil eg að þér reisid þonum gálga á borgarbaki, og látid hróparann kunngjöra fólkinu, að þod skuli taka hann, og fara með hann til gálgaðs, með svo marga menn sem þorf þykir; semuleidis skal hróparinn kalla: þetta eru laun þess, er konungurinn hefir gjort sér handgeinginn, en hefir sviðid hann. Af þessu urdu ráðgjafarnir svo gladdir, að þeim kom ekki dúr á auga um nóttina fyrir gleði sakir, og létu sér líka annt um að láta úthrópa það, sem konungur hafdi boðid, og reisa upp gálgaun. Því næst geingu þeir um morguninn til hallar konungs, og

sögdu við hann: Herra konungur! nú er sólkíð samankomid, til að sjá hvornig konungurinn ætlar að hegna þessum illvirkja, og tekur þyrpingin allt frá hallardyrum til gálgaðs.

Ellefi dagurinn.

Um óvæntan húsfögnud og gleði.

96. Kapítuli:

Ellesta daginn, þegar sólkíð var komid saman, geingu ráðgjafarnir sem áður er sagt fyrir konung, og band hann að sælja sveininn. Og er hann kom fram, snéru ráðgjafarnir sér til hans og mæltu: þú hinn gagnspilti! hugfardu enn þá, að þú munir sleppa, eda vonar þú, að þú munir lifa, þá er þessi dagur er á enda? Dreingurinn svaradi: þér enir vondu ráðgjafar! mun skinsamur maður nokkurntíma sleppa trausti sínu til allsvaðanda Guds? hvörfa opt kémur ekki þeim undirofada frelsi frá sjálfum mótgáningum? eins

og fór fyrir þeim handtefna manni, hvörn Gud frelsadi: konungurinn spurdi: hvornig fór fyrir honum?

97. Kapítuli.

Sveinninn sagði þá eftirfylgjandi sögu: svo er mælt, konungur, sagði hann, að eittsinn væri konungur nokkur, er bjó í einni dýrdlegri holl, og áfast við hana hafði hann dýblifsu. Svo bar við eina nótt, að hann heyrði einn af bandingjum segja: nú er mitt frelsi fyrir höndum! þú, sem hefir mitt frelsi í þinni hendi, frelsa þú mig fljótt! af þessu varð konungurinn þegar reidur, og hugsaði með sjálfum sér: heimstingi þessi vonar enn þá, að hann muni komast undan maklegri hegningu. Síðan spurdi hann, hvort væri í því fángelsi, og fékk að vita, að það var maður nokkur, er gjört hafði sig sekann í manna-drápi; lét því kalla hann fyrir sig og mælti við hann: þú, heimstingi! hvernig mundir þú gæta frelsast úr fángelsi þínu? edur umflúid það straff er þú hefir verðstuldad með þínum stóra glæp? að því mæltu lét hann nokkra af

stríðsmönnum sínum fara með hann út, og baud þeim að fara með hann út fyrir borgina og heingja hann þar. Þetta skóði um nóttina. Stríðsmennirnir sluttu hann þá út úr borginni og ætluðu að heingja hann; en voru í sama vefsangi yfirfallnir af nokkrum ræningjum, er sóttu að þeim með sverdum og spjótum, svo þeir urðu að sleppa bandingjanum og forða sér með flótta. É á sem heingjast átti flóði lífa, og hljóp sinn veg langt burt á eydimerkur, og vissi ekki af sér, fyrr en hann var kominn inn í þykvoan skóg, hvar glepsandi ljón kom á móti honum, greip hann og rak hann undir sig; hljóp síðan að einu tré, reyf það upp og flegdi yfir hann, gætt svo inn í runnann til að leita að mellunni. Í öllu þessu setti maðurinn traust sitt til allvaldanda Guds, að hann mundi frelsa sig, og hugsadi með sjálfum sér, hvílikt fræptaverk þetta væri! Síðan lipti hann blóðum eikarinnar ofan af sér og stóð upp; sá hann þar mikil af mannabeinum, er ljónid hafði sundurrífið, líka sá hann þar stóra breiðu af gullpeningum. Þetta undradist maðurinn,

tíndi gullid upp í möttul-skant sitt, slótti sér svo út úr skóginum, og leit hvorki til hægri né vinstri af ótta fyrir ljóninu. Hann létti ekki fyrir en hann kom til bæar nokkurs, hvor hann varpadi sér til jarðar hálfdaudur af ótta og þreytu, og lá þar til þess dagadi og hann var orðinn afþreyttur. Þar gróf hann gull sitt í jörd nidur, og gékk svo inn í bæinn; þannig frelsadi Gud þenna mann; hann lifði þareptir af fé þessu og varð audnumadur.

E n d i r i n n.

98. Kapítuli.

Ronúgurinn svaradi honum: - hvorsu leingi ætlar þú, dreingur, að gabba ofis með sögn þínnu? Þetta er þinn síðasti tími! Að þú mæltu skipadi hann að heingja hann upp á gálgann, og múgurinn ásamt konunginum fór með honum út að afofustadnum. En rétt í þú þeir ætludu að heingja hann

upp, kom þá gangad ræningja foringinn, sem fyrmeir hafði fundid sveininn og alid hann upp, og spurdi, hvada os þetta væri, og hvad þessi hinn mikli mannfjöldi skyldi, er þar fór; honum var sagt, að það væri sveinn nokkurr, er konungur ætti með, sem framid hefði stórglæp, og ætti nú að aftakast. Hann ruddist þá nær; og er hann gat að líta sveininn, þekkti hann þenna aptur, ruddist fram að honum og tók hann í fang sér, umfadmadi hann og mynntist við hann, mælti síðan svo allir heyrdu: Þetta barn hefi eg fundid undir fjalli einu, er hann tiltók, sveipad í gullosinni silkifápu, og alid það upp hjá mér; meðan hann var ungur, var hann í fylgd með okkur félegum að ræna ferdameinn; en eitt sinn réðumst vér á kaupmenn nokkra, er ráfu os á flóttu, særdu nokkra af okkur, en tóku sveininn til fanga og sluttu hann burtu; uppfra þeim degi ráfa eg umkring land frá landi að leita hans, en hefi aldrei frétt hid minnsta til hans, fyrr en eg finn hann hér. Þegar konungur heyrði þessa sögu, kunnadist hann

við, að þetta var hans eiginnsonur; hljóð-
 adi hann þá upp yfir sig, kastadi sér ofan
 yfir hann og kysti hann, grét af feginleika
 og sagði: eg ætledi að drepa þig, en hefði
 eg gjört það, þá hefði eg dáið af sorg og
 hugarángri. Síðan flar hann af honum
 bondin, og tól fórónu af hefði sér og setti
 á hefud þonar síns. Þessi gleði-fregn barst
 nú út; trumbur og básúnur hljómuðu, og
 þar varð mikill fegnudur; borgin var þrýdd,
 og þar varð svo mikil gleði-hátíð, að fugl-
 ar leptsjóns stóðu fyrir og hljódnudu við
 þann mikla glaum og fagnadar hlóm.
 Stríðsmennirnir fylgdu konungssyni til borgar-
 innar með hátíðlegri viðhöfn, og fregnin um
 þetta barst til eyrna Beherdsjúrar, móð-
 ur hans; gekk hún út, og umfadmadi son
 sinn. Síðan bauð konungur að opna öll
 fángelsi, og leysa alla er þar fundust; stóð
 þessi hátíð 7 daga og 7 nætur, með óvid-
 jafnanlegum fegnudi og gleði.

99. Kapítuli.

Þannig fór fyrir þeim unga manni; en
 hvað ráðgjöfunum viðvíkur, þá sló yfir þá
 hræðslu og þegn, skemm og ótta, því þeir
 sáu nú fyrir vísar ófarir sínar. Síðan
 settist konungur niður, og sonur hans og
 ráðgjafar frammi fyrir honum; lét hann þá
 falla til sín alla hofðingja sína og bæjar
 menn; síðan snéri konungs-son sér til ráð-
 gjafanna og mælti: sjáid þér nú, þér enir
 vondu ráðgjafar! Guds verk og óvæntu
 hjálp? en þeir svörudu eingu. Þá mælti
 konungurinn: það er mér nóg, að hér er
 einginn, og ekki fuglar himins, sem ekki gled-
 jist með mér í dag, nema þér einir, sem nú
 erud hnuggnir. Þetta er hinn órælasti vott-
 ur þess, að þér erud mínir óvildarmenn;
 og ef eg hefði hlýðt ráðum yðar, þá mundi
 mig leingi hafa yðrad þess, og dáið útaf í
 sorg og vesöld. Konungs-sonur tók þá til
 orða: hefdir þú, faðir, ekki verid nærgætur
 og gloggshýnn, og hefdir þú ekki haft bid-
 lund við og dregid mál þetta, mundir þú

aldrei hafa lifað þessa miklu gleði; og ef þú hefur hraddað lífláti mínu, mundi lángvinnt hugarángur og sorg hafa komid yfir þig; og þannig mun sérhvörn, sem er ofsjótsfær í framkvæmdum sínum, síðarmeit ángra það. Eptir þetta lét konungurinn kalla ræningjaforingjann fyrir sig, færði hann í yfirhöfn og lét úthrópa: hvort, sem elstar konunginn, gefi manni þessum yfirhöfn! gáfust honum þá svo margar yfirhafnir, að við sjálfst lá, að hann mundi ekki géta riðid undir byrdinni. Að síðustu gjörði konungur hann að foringja fyrir hefudsverdi sínum þar í borginni. Því nærst lét konungur reisa 9 adra gálga við hlidina á þeim, er áður var þar uppreistur, og mælti við son sinn: þú varst saklaus, en þessir enir vondu ráðgjafar leitudust við að fyrirkoma þér. Hann svaradi: ekki annarsvegna, fadur, en að eg var þér trúr, og styrkti ríki þitt og leyfði þeim ekki, að farga fjárfjóðum þínum; þessvegna ofundudu þeir og rægdðu mig, og beittu öllum brögðum til að flýta lífláti mínu. Konungur svaradi: tíminn var enn

þá ekki kominn, son minn! en hvað lízt þér við gjerum við þá, fyrir það sem þeir hafa gjört þér: leitast við að firra þig lífi og ófrægt þig, eins og þeir hafa smánad drottningu mína meðal konunganna. Ad svo mæltu snéri hann sér til ráðgjafanna, og ávarpaði þá svo feldum orðum: ve! yður! hvað konur til 'ad ljúga? og hvað finnid þið ykkur til afbötunar? Þeir svörðu: vér höfum ekkert ofi til afbötunar, konungur! Gud hefir, með því, sem hann nú hefir látid ské, gjört ofi til skammar. Vér ætludum ad gjöra sveini þessum illt, en það er komid yfir okkur sjálfa; vér ætludum ad koma honum í ólukku, en höfum sjálfir ordid fyrir henni; vér grófum honum gróf, en erum sjálfir fallnir í hana. Þá baud konungur ad festa ráðgjafana upp, og voru þeir heingdir á þá uppreiistu galga; því Gud er sannordur og hans dómar eru réttlátir.

100. Kapítuli.

Eftir það lifdi konungur með syni sínum

og drottningu í friði, og naut yndis og fagn-
adar alla sína lifdaga, uns nidurbrjótur all-
rar jarðneskrar fullsælu (daudinn) adkom,
og þau burtsofnundu öll. En lofður veri
sá lifandi, sem aldrei deyr, hvorjum veg-
semdin tilheyrir, og hans mistunsemi sé með
öfð öllum ad eilífu, Amen!

Hér lýtur frásögunni um þá 10
ráðgjafa etc.

P r e n t v i l l u r.

Bl. 32 línu 12 vantar í eftir athugar: ekki hvörninn
áftendur, og hagar fer.

- 37 — 18 skilunum les skilunum.
- 60 — 11 er 1 í stað!
- 61 — 2 Ráðgjafa les Ráðgjafa.
- 64 — 17 göðu les göðu.
- 76 — 5 hverjum les hverju.
- 77 — 27 lídsþjeldannum les annum.

E p t i r m á l i.

Þessi saga um þá 10 ráðgjafa er útlögð af dönsku eptir þeirri bók, sem sá nafnfrægi málfræðimaður K. Kæst útgaf í Kaupmannahöfn 1829; hafði hann útlagt þá bók af Arabísku, og tileinkað hana Vilhelmínu Maríu, dóttur Danakonungs. Allar þessar húnislegu dæmisögur kenna, að maður skuli ekki vera ofbráðráður; heldur biðlundarsamur og sáttagjarn, og að gubleg forsjón stjórni hjörum manna; þær eru því hentugar til að láta börn lesa, hvorjum nándsynlegt er að innprenta nefndar dygdir. Ef eg yrði þess vífari, að almenningi féllu nokkurn vegin í gæð þesskonar smásögur, flyði eg ráðast í að útgæfa líkar sögur seinna. Verð þessa bóklingi er eitt heilt ríkisort; og sá sem selur af sögum þessum 10 Exempl. og bendur stíl á andvirðinu, fær það 11ta inubundid í selulaum; eins þeir sem safna kynnu kaupendum til annars smásögusafns.

Útveindarstedum á Alþinginu þann 1ta Júlí 1835.

